

Academiejaar 2011 – 2012

Scriptie voorgedragen door **Eva Colasse, Charlotte Snauwaert en Lise Van Weddingen**

Kijk verder dan jezelf (vrijwilligerswerk integreren op school)

Tot het behalen van het diploma van Bachelor in het lerarenopleiding SO

Afstudeerrichting: REGENTAAT SO Nederlands/Frans-godsdienst

3SA1/3SA2

Promotor: De heer D.Verstraeten

*"Het dankwoord is waarschijnlijk het minst relevante deel van een onderzoek, maar bezit zonder twijfel de grootste kern van waarheid. Je sluit je werk af en kijkt terug op een periode die niet zonder vallen en opstaan is verlopen. Al gauw springen er namen te binnen van personen die jou elk op hun manier staande wisten te houden."*¹

Voor Lise ligt deze zin nauw aan het hart, omdat Maarten een belangrijk persoon is in haar leven. Hij heeft haar ongetwijfeld ook gesteund tijdens de afgelopen jaren en de voorbereiding van ons eindwerk. Natuurlijk heeft elk van ons zijn steunpunten gehad waarop we konden terug vallen. Enkele personen willen we even extra in de verf zetten.

Om te beginnen willen we onze ouders bedanken omdat zij ons de kans gaven om verder te studeren en onze eigen keuzes te maken. We willen ook onze vrienden bedanken voor de steun die ze waren in de drukke en moeilijkere tijden.

In deze drie jaar zijn we onszelf op meerdere vlakken tegengekomen en dit kwam tot uiting in ons eindwerk. Om deze reden willen we onze promotor en lector Dré Verstraeten zeker bedanken. Dré heeft ons gemaakt tot de godsdienstleerkrachten die we nu zijn en willen zijn.

Tijdens de voorbereiding van ons eindwerk hebben we veel interessante personen ontmoet. Ze hadden zelf al enige tijd ervaring met het onderwerp en waren dan ook een grote bron van inspiratie: Jan Maes, Dries Verstraeten en Jos Van Rompuy.

Als laatste willen we alle organisaties die meegewerkt hebben bedanken. Zij gaven ons de mogelijkheid om het praktische deel van ons eindwerk uit te werken. We vinden het heel fijn dat organisaties ook openstaan voor jongeren en hopen dat de samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties en scholen in de toekomst alleen maar beter wordt.

¹ Maarten Bollen

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord / dankwoord	2
Inleiding	5
onderzoek naar vrijwilligerswerk	6
<i>Wat is vrijwilligerswerk?</i>	6
<i>Wanneer kunnen we spreken van vrijwilligerswerk?</i>	7
<i>Wat is vrijwilligerswerk niet?</i>	7
<i>motieven om aan vrijwilligerswerk te doen</i>	8
<i>Waarom doet dan niet iedereen aan vrijwilligerswerk?</i>	9
<i>Rechten en plichten van de organisatie en de vrijwilliger</i>	10
Vrijwilligerswerk bij jongeren	11
<i>Enquête vrijwilligerswerk</i>	12
<i>Verwerking van de gegevens</i>	13
Waarom willen wij vrijwilligerswerk integreren op school?	18
<i>Onderzoek naar wat een mens gelukkig maakt.</i>	18
We beginnen bij het begin: 'Wat is geluk?'	19
Hoe kan het praktiseren van geloof en spiritualiteit leiden tot een gelukkiger leven?	19
Invloed van de media op het geluk van onze leerlingen.	21
Het high-five principe van David Watson	21
<i>Onderzoek naar hoe vrijwilligerswerk kan bijdragen tot een 'gelukkiger schoolleven'.</i>	23
Wat zegt onze bron over geluk op school?	23
Hoe kan ons project bijdragen tot geluk op school?	23
Onderzoek naar hoe leerlingen hun talenten het beste kunnen ontwikkelen.	24
<i>Wat zijn talenten?</i>	24
<i>Wat doet de school met de talenten van haar leerlingen?</i>	24
<i>Hoe kan vrijwilligerswerk bijdragen tot de ontwikkeling van talenten?</i>	25
Onderzoek van Katholieke school (band met de christelijke waarden)	26
Onderzoek vrijwilligers zijn Vrij van, Vrij voor, Vrij vanuit...	30
<i>Vrij van...</i>	31
<i>Vrij voor...</i>	36
Vrij voor zondaars	37
vrij voor de armen	38
<i>vrij voor de zieken</i>	39
vrij voor de vrouwen en de kinderen;	40
vrij voor zijn vijanden	41
Iedereen verdient een kans	41
<i>vrij vanuit</i>	42
Vasten	43
Gesprekscontacten	45
<i>Jan Maes</i>	45
<i>Dries Verstraeten</i>	48
Leerkrachtenhandleiding	50
<i>schoolvisie</i>	50
Tienstappenplan	53
Doelen	55
Tips & trucks voor school	56

<i>draaiboek</i>	57
<i>Organisaties</i>	99
Ouderenzorg	100
Dierenzorg	115
gehandicaptenzorg	127
Kinderbegeleiding	133
Sociaal economische bijstand	145
Solidariteitsacties	159
Cultuur	167
Bibliotheken	173
Sterkte –en zwakteanalyse	181
Besluit	182
Bijlagen	183
<i>Bijlage 1: voorbeeld verwachtingen van school voor de leerlingen</i>	183
<i>Bijlage 2: voorbeeld getuigschrift</i>	184
<i>Bijlage 3: Voorbeeld reflectievragen</i>	185
<i>Bijlage 4: sterkte en zwakte analyse</i>	187
Bibliografie	188

INLEIDING

Onze samenleving en dus ook de school is een samenvloeiing van allerlei levensovertuigingen geworden. Veel mensen en ook onze leerlingen zijn niet meer vertrouwd met de figuur van Jezus en het Christendom.

Op scholen wordt er vooral op een cognitieve manier rond het Christendom of het katholiek geloof gewerkt. Met ons project willen we de leerlingen het Christendom ook écht laten beleven. De volgens hen 'clichéwaarden' die ze al vanaf de lagere school hebben geleerd, zoals bijvoorbeeld naastenliefde, willen we hen echt laten ervaren.

Omdat het moeilijk is voor leerkrachten om naast de al bestaande taken een project uit te werken rond vrijwilligerswerk, hebben wij een draaiboek gemaakt. Dit draaiboek bestaat uit een volledig uitgewerkt lessenspakket met relevante bijlagen en een organisatielijst. Als didactisch materiaal kozen we voor een zelfgemaakt interessespel en zelfgemaakte site. Op deze site staat zowel alle informatie voor de leerkrachten als voor de leerlingen. (www.vrijwilligerswerkopschool.be)

Voor we aan het draaiboek konden beginnen, hebben we verschillende onderzoeken moeten doen. Deze maken deel uit van ons eindwerk en hebben er voor gezorgd dat we het draaiboek op een professionele manier konden uitwerken.

ONDERZOEK NAAR VRIJWILLIGERSWERK

We kunnen onze handleiding alleen maar maken en (laten) gebruiken wanneer we ook weten wat vrijwilligerswerk nu precies is. In dit deel onderzoeken we het begrip 'vrijwilligerswerk' en gaan we na welke verzekeringsvoorwaarden en wetten eraan verbonden zijn.

WAT IS VRIJWILLIGERSWERK?

Dit onderzoek is gestart met een enquête. Aan ongeveer 200 leerlingen werd gevraagd hoe zij vrijwilligerswerk zouden omschrijven. Voor velen was dit een hele klus en vaak kwam het er gewoon op neer dat het iets gratis doen is voor iemand anders. Als we onze leerlingen willen duidelijk maken wat vrijwilligerswerk precies is, moeten we hier eerst zelf wat onderzoek voor verrichten.

Voor een goede definitie van vrijwilligerswerk zijn we te raad gegaan bij allerlei bronnen. Deze bronnen hebben we naast elkaar gelegd en daaruit kwam deze definitie als meest duidelijk (ook voor onze leerlingen) naar boven:

*'Vrijwilligerswerk is werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving.'*²

Dit is een beknopte definitie en we weten ook dat vrijwilligerswerk zich vaak breder strekt. Het is moeilijk een onderscheid te maken tussen verschillende organisaties en activiteiten. Om het voor onszelf en onze leerlingen duidelijk te maken, houden wij het op deze definitie.

² Vrijwilligers – Corrie van Dam, Margriet-Marie Govaart, Peter Wiebes

We kunnen organisaties, die vrijwilligerswerk aanbieden, indelen in twee grote groepen:

1. **Autonoom vrijwilligerswerk:** dit is vrijwilligerswerk dat verricht wordt door uitsluitend of hoofdzakelijk vrijwilligers, zonder of met weinig betaalde beroepskrachten.
2. **Ingebouwd vrijwilligerswerk:** dit is vrijwilligerswerk dat gebeurt in een bestaande organisatie, waar hoofdzakelijk beroepskrachten actief zijn en waar vrijwilligers aanvullende taken uitvoeren.

WANNEER KUNNEN WE SPREKEN VAN VRIJWILLIGERSWERK?

- Vrijwilligerswerk is een activiteit die onbetaald, onverplicht wordt verricht.
- Vrijwilligerswerk is niet vrijblijvend: binnen een organisatie wordt er van jou verwacht dat je de gemaakte afspraken nakomt.
- Vrijwilligerswerk is een activiteit met enige regelmaat: dit kan variëren per organisatie.
- Vrijwilligerswerk gebeurt ten behoeve van anderen of de samenleving.
- Vrijwilligerswerk vindt plaats in een georganiseerd verband.
- Vrijwilligerswerk is onverplicht, het is een vrije en bewuste keuze.
- Vrijwilligerswerk is onbetaald: er zijn natuurlijk enkele uitzonderingen, denk maar aan een onkostenvergoeding.

WAT IS VRIJWILLIGERSWERK NIET?

Vrijwilligerswerk is geen mantelzorg. Dit is de zorg voor familieleden, buren en kennissen. Hoewel dit ook op vrijwillige, onbetaalde en informele basis is, kunnen we hier niet spreken van vrijwilligerswerk. Ze bieden immers hulp aan een reeds bestaande relatie. Daarnaast werken ze niet vanuit een georganiseerd verband.

MOTIEVEN OM AAN VRIJWILLIGERSWERK TE DOEN

Bijna alle vrijwilligers starten vanuit een maatschappelijke of sociale bewogenheid. Ze willen bijvoorbeeld iets doen voor het milieu, helpen bij het opvangen van asielzoekers, helpen bij de zorg van een kind met een handicap om de ouders wat rust te geven... Deze bewogenheid is vaak gebaseerd op eigen ervaringen. Vanuit hun ervaringen met opvoeding (ouders, leerkrachten...) weet een vrijwilliger hoe belangrijk het is dat bijvoorbeeld oudere mensen regelmatig bezoek krijgen.

Vrijwilligerswerk ontstaat vaak ook vanuit kritiek op het bestaande. Mensen ontdekken een te kort aan verpleging, thuiszorg, zorg voor straatdieren... Deze betrokkenheid zorgt ervoor dat er veel nieuwe vrijwilligersinitiatieven worden opgestart. Wanneer mensen zelf geconfronteerd worden met deze tekortkomingen, zetten ze zich vaak des te meer in voor deze nieuwe initiatieven.

Religieuze motieven spelen ook nog steeds een belangrijke rol. Mensen zijn op zoek naar zingeving en vrijwilligerswerk is hiervoor een belangrijke bron. Daarnaast willen mensen ook graag tot een groep behoren en waardering krijgen. Wanneer mensen nieuwe sociale contacten willen leggen, stappen ze vaak in het vrijwilligerswerk. Op deze manier doorbreken ze hun sociale isolement.

Vrijwilligerswerk kies je zelf en dit doe je naargelang je talenten. Mensen vinden het fijn deze te kunnen laten zien en dit kan ook via het vrijwilligerswerk. Daarnaast helpt vrijwilligerswerk nieuwe vaardigheden te ontwikkelen en te ontplooien.

Natuurlijk zijn er ook mensen die aan het vrijwilligerswerk beginnen om daarna door te stromen naar een betaalde job.

WAAROM DOET DAN NIET IEDEREEN AAN VRIJWILLIGERSWERK?

Wanneer we al deze motieven horen, lijkt het bijna vanzelfsprekend dat iedereen hier meteen aan wil beginnen. Toch is de realiteit anders. In dit stuk bekijken we waarom mensen niet in het vrijwilligerswerk stappen.

De belangrijkste reden waarom mensen niet voor vrijwilligerswerk kiezen, is omdat ze er nooit voor gevraagd zijn. Daarnaast ontbreekt ook vaak de tijd ervoor. Beginnende vaders en moeders zijn bezig met hun gezin en het werk, terwijl jonge mensen veel tijd doorbrengen op de schoolbanken, met hobby's, de media...

Een andere reden is dat mensen geen onbetaald werk willen doen. Daarbij kan het zelfs kosten met zich meebrengen. Ze zien dit als een verspilling van tijd en moeite. Daarnaast moeten ze weeral verplichtingen aangaan en deze hebben ze naast het vrijwilligerswerk al meer dan genoeg.

Voor jonge mensen speelt het vaak een rol dat ze zich niet thuis voelen bij de groep die al actief is binnen de vrijwilligersorganisatie. We zien nu al dat het merendeel van de vrijwilligers ouder is en dit heeft geen goede invloed op het aanbrengen van jonge mensen.

RECHTEN EN PLICHTEN VAN DE ORGANISATIE EN DE VRIJWILLIGER

Aangezien onze leerlingen in een organisatie terecht zullen komen die zij hoogst waarschijnlijk nog niet kennen, is het belangrijk te weten wat hun rechten en plichten zijn. Op die manier vermijden we lastige situaties, onduidelijkheden en misverstanden tussen onze leerling en de organisatie. Om dit te onderzoeken gebruiken we volgende bron: *www.vrijwilligerswetgeving.be*

De informatieplicht

Voor de activiteiten plaatsvinden, moet de vrijwilliger op de hoogte zijn van de volgende informatie:

- De sociale doelstellingen van de organisatie.
- De naam van de verantwoordelijke(n) binnen een organisatie.
- Informatie over een verzekering: is er Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid inzake de risico's bij het vrijwilligerswerk aangesloten?
- Zijn er andere vrijwilligersverzekeringen aan gesloten? Vb. Rechtsbijstand, lichamelijke ongevallen ...
- Wordt er een onkostenvergoeding betaald? Zo ja, welke kosten, bij welke opdrachten/taken, aan welke voorwaarden, wanneer ...?
- Is er een geheimhoudingsplicht die de vrijwilliger moet naleven? (Vaak heeft dit ook te maken met specifieke organisatiegebonden afspraken.)

Hoe deze informatie wordt aangeboden, mag de vrijwilligersorganisatie zelf kiezen. Er mag aan de vrijwilliger gevraagd worden een soort contract te tekenen, maar dit is zeker niet verplicht.

VRIJWILLIGERSWERK BIJ JONGEREN

Het succes van ons project heeft natuurlijk alles met onze jongeren te maken. Om te weten te komen wat zij denken over vrijwilligerswerk, wat hun interesses zijn en of ze het zien zitten om vrijwilligerswerk te doen als schoolopdracht of als vervanging van een examen godsdienst, hielden we een enquête. Deze enquête werd gehouden in drie verschillende scholen en omvatte 180 leerlingen tussen twaalf en twintig jaar. Dit is natuurlijk geen globaal beeld van alle scholen in Vlaanderen, maar het geeft ons wel een beeld over wat onze jongeren hieromtrent weten. De enquête werd afgenomen in deze drie scholen:

- *Vrij Technisch Instituut Leuven*
- *Sint-Jozefsinstituut Betekom*
- *Technisch Instituut Heilige Familie Ieper*

ENQUÊTE VRIJWILLIGERSWERK

Geslacht 0 man 0 vrouw

Leeftijd jaar

Vraag 1. Wat is volgens jou 'vrijwilligerswerk'?

.....
.....

Vraag 2. Heb je al ooit vrijwilligerswerk gedaan?

 Zo ja, waar?

.....
.....

Vraag 3. Welke vrijwilligersorganisaties ken je? Schrijf de eerste drie op waar je aan denkt.

.....
.....
.....

Vraag 4. Zou je graag vrijwilligerswerk doen. Zo ja, in welke sector?

0 cultuur	0 acties voor derde wereldlanden
0 administratief	0 zorgsector
0 kinderen	0 ICT
0 dieren	0
0 natuur	

Vraag 5. Welke acties onderneemt jouw school al voor vrijwilligerswerk?

.....
.....

Vraag 6. Stel, we vragen je in je vrije tijd vrijwilligerswerk te doen i.p.v. het examen godsdienst.

 0 akkoord 0 niet akkoord

VERWERKING VAN DE GEGEVENS

Als eerste vroegen we de leerlingen naar een eigen, persoonlijke definitie van vrijwilligerswerk. Dit vonden velen niet gemakkelijk en de antwoorden bleven vaak beperkt tot 'het gratis werken voor iemand anders, iemand die het minder goed heeft'. Toch zit in deze 'definitie' al een grote kern van waarheid, maar wanneer we ze met onze definitie vergelijken, ontbreken er toch een aantal belangrijke kenmerken.

*'Vrijwilligerswerk is werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald wordt verricht ten behoeve van anderen of de samenleving.'*³

De grootste 'fout' die onze ondervraagden maakten is dat je volgens hen ook thuis aan vrijwilligerswerk kan doen. Eigenlijk is dit geen echt vrijwilligerswerk omdat het niet in enig georganiseerd verband verloopt. Daarom is het tijdens onze lessenreeks toch belangrijk dat we aandacht besteden aan wat vrijwilligerswerk nu precies is.

Enkele voorbeelden van definities van de leerlingen:

'Iets dat je doet om mensen te helpen waar je niet voor betaald wordt.'

'Werken uit vrije wil voor een goed doel zonder iets bij te verdienen.'

'Mensen helpen die arm zijn, mensen met een handicap helpen en mensen die oud zijn helpen, zonder hiervoor geld te krijgen. Dit doe je met je hart.'

'Mensen die niet aan zichzelf denken maar aan de anderen zonder iets te verdienen.'

'Vrijwilligerswerk is werk waar je jezelf voor 100% wil inzetten voor iemand zonder betaald te worden.'

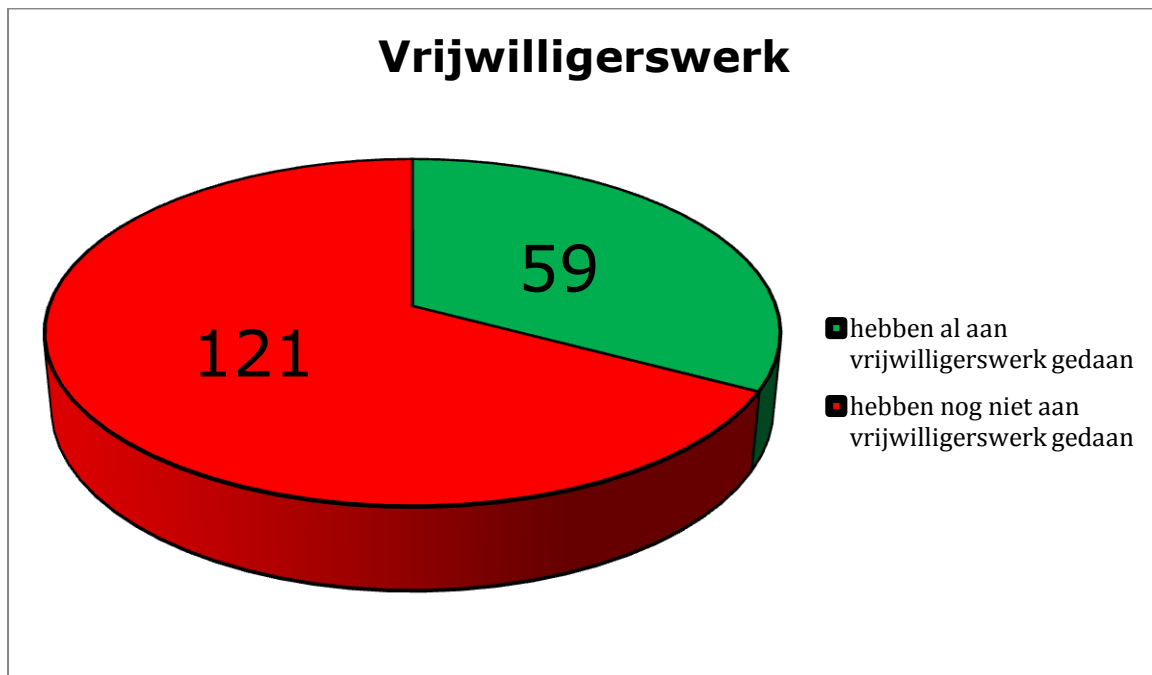
'Mensen die het wat moeilijker hebben, helpen. Je verdient er geen geld mee, maar krijgt er veel liefde en respect voor in de plaats.'

'Mensen met een doel – een ander doel dan 'geld verdienen'- die andere mensen helpen: ze willen een betere wereld creëren.'

³ Vrijwilligers – Corrie van Dam, Margriet-Marie Govaart, Peter Wiebes

Daarna gingen we na of onze leerlingen nu werkelijk al eens aan vrijwilligerswerk hebben gedaan. Als norm van wat vrijwilligerswerk is, hebben we onze definitie genomen. Er zijn dus een heel aantal die positief hadden geantwoord, toch niet in de positieve stapel beland. Uiteindelijk kwamen we op onderstaande cijfers.

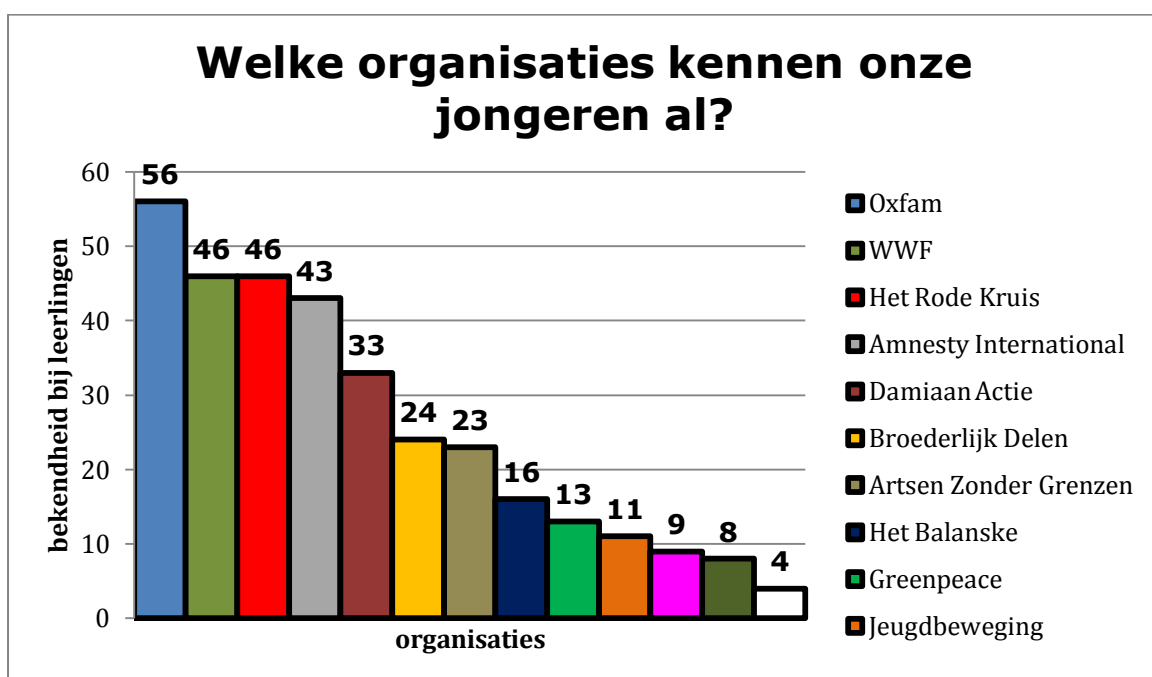
Grafiek enquêtevraag 2

Toch blijkt dat bijna één derde van de leerlingen die ondervraagd werden werkelijk ooit al eens aan vrijwilligerswerk heeft gedaan. Meerdere kregen de kans om op school aan vrijwilligerswerk te doen door allerlei acties (Broederlijk Delen, geld inzamelen voor derdewereldlanden, een benefiet...). Daarnaast zagen de iets oudere ondervraagden de Chiro, Scouts en allerhande jeugdbewegingen als hun kans om aan vrijwilligerswerk te doen. Een kleine minderheid bezocht zelfstandig een organisatie en werkte al eens mee in een andere vrijwilligersorganisatie zoals bijvoorbeeld het dierenasiel in de buurt, Poverello...

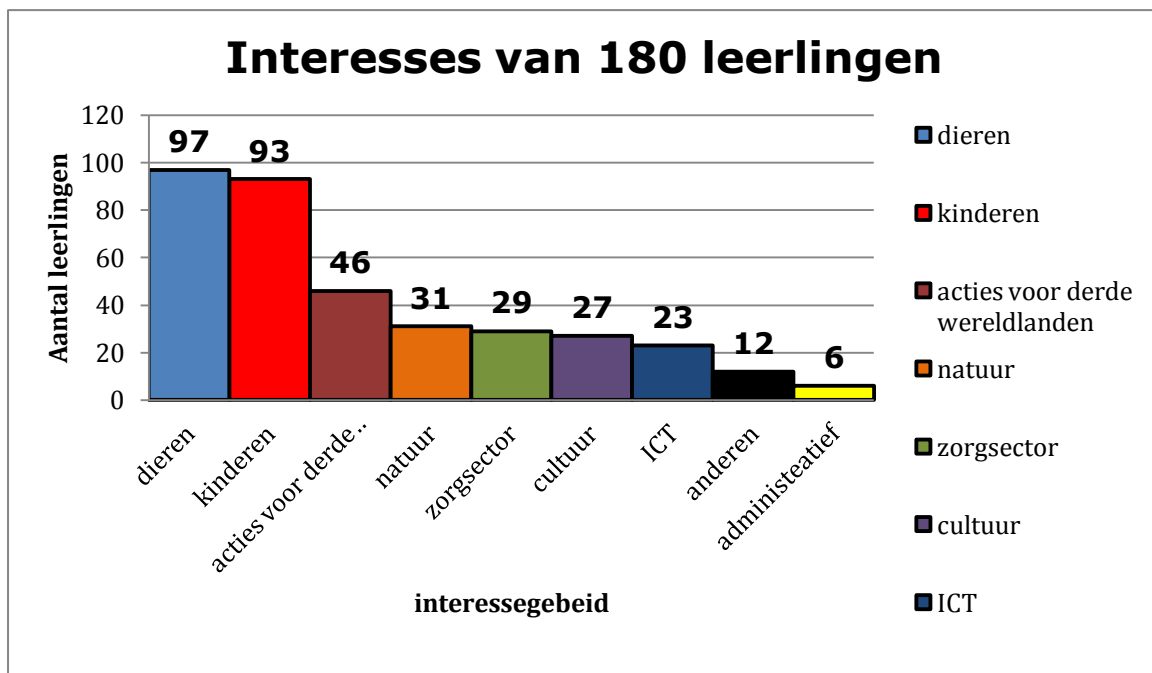
We wilden natuurlijk ook weten welke organisaties onze jongeren al kenden. Op deze manier kunnen we hen vertrouwde organisaties aanbieden, maar ook kennis laten maken met nieuwe, onbekende organisaties. De meeste bekende organisaties hebben de leerlingen aangeboden gekregen op school. Het valt op dat bijna geen enkele leerlingen vanuit de thuissituatie in aanraking gekomen is met vrijwilligersorganisaties.

Grafiek enquêtevraag 3

Eén van de belangrijkste vragen voor ons was vraag vier. Bij deze vraag peilden we naar de interesses van de jongeren om onze zoektocht naar organisaties hier op af te stemmen. Uit deze vraag komt duidelijk naar voor dat leerlingen graag echt aan het werk zijn. Daarom zal het interessegebied 'administratief werk' minder populair zijn bij de jongeren.

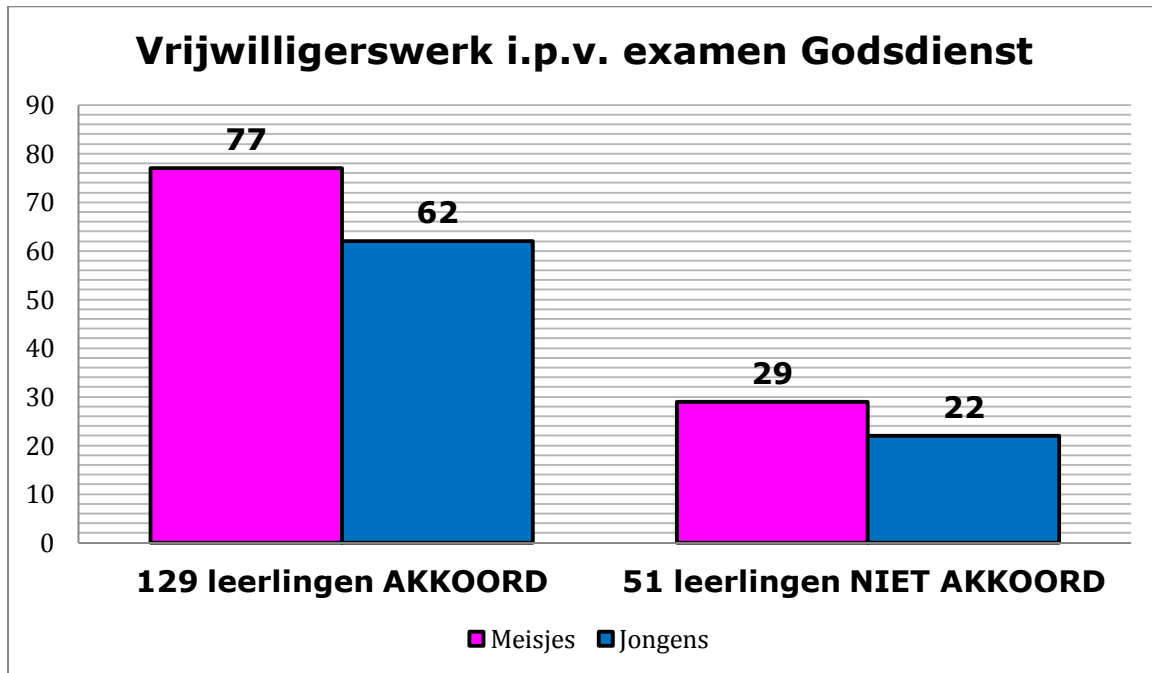
Grafiek enquêtevraag 4

De acties die de ondervraagde scholen al ondernamen omtrent vrijwilligerswerk bleven beperkt. Vaak wisten de leerlingen al niet meer welke acties er op hun school werden gehouden en moesten ze dit aan medeleerlingen vragen. Deze acties bleven ook beperkt tot inzamelacties, vaak rond de tijd van Broederlijk Delen.

Onderstaande grafiek toont aan dat zowel de ondervraagde jongens als meisjes het examen godsdienst graag zouden inwisselen voor vrijwilligerswerk.

Grafiek enquêtevraag 6

WAAROM WILLEN WIJ VRIJWILLIGERSWERK INTEGREREN OP SCHOOL?

Wanneer we een les maken tijdens onze stage of een lesonderwerp kiezen, is het belangrijk dat we ons afvragen waarom we dit nu juist in de lessen wil verwerken. Hiernaar zijn de leerlingen natuurlijk ook nieuwsgierig. Dit zullen wij ook in dit stukje verantwoorden. Aan de hand van meerdere bronnen onderzochten we op welke manier vrijwilligerswerk kan bijdragen tot een gelukkiger mens worden, hoe de leerlingen hun eigen talenten kunnen gebruiken en ontwikkelen tijdens vrijwilligerswerk en op welke manier vrijwilligerswerk kan bijdragen tot een 'gelukkiger schoolleven' van de leerlingen.

ONDERZOEK NAAR WAT EEN MENS GELUKKIG MAAKT.

Elk mens is bezig met het zoeken naar hetgeen dat hem/haar gelukkig maakt. Ook de jongeren die wij zullen onderwijzen en opvoeden zijn op zoek naar geluk. Deze zoektocht is niet gemakkelijk, want wat is geluk nu precies?

In dit stukje willen wij aantonen hoe we onze jongeren kunnen helpen met hun zoektocht naar geluk. We beschrijven wat geluk nu precies is en tonen aan de hand van verschillende bronnen aan dat 'iets doen voor een ander zonder hier zelf iets voor terug te krijgen of voor betaald te worden', met andere woorden 'vrijwilligerswerk', een vorm is van het hoogste geluk (zie bijlage 1). Daarnaast willen we ook aantonen dat 'geloven' en 'godsdienst' mensen gelukkiger maakt.

Om dit te onderzoeken hebben we voornamelijk gebruik gemaakt van twee bronnen:

'Geluk – The World Book of Happiness' met als hoofdredacteur Leo Bosmans

'De maakbaarheid van het geluk' van Sonja Lyubomirsky

WE BEGINNEN BIJ HET BEGIN: 'WAT IS GELUK'?

Onder geluk verstaan we natuurlijk alles wat goed is, alles wat een mens als goed en aangenaam ervaart. Wanneer we synoniemen zoeken voor 'geluk' komen we terecht bij de woorden 'welzijn', 'welbevinden' en 'levenskwaliteit'. Dit kunnen we betrekken op het individu op zich of op de hele maatschappij (het maatschappelijk welzijn).

Natuurlijk is geluk niet voor iedereen hetzelfde. We kunnen dus spreken van 'een subjectieve appreciatie van het leven'. Wanneer we 'geluk' bij mensen willen onderzoeken, kunnen we hen volgende vraag stellen: 'Hoezeer houd jij van het leven dat je leidt?'⁴

HOE KAN HET PRAKTISEREN VAN GELOOF EN SPIRITUALITEIT LEIDEN TOT EEN GELUKKIGER LEVEN?

Aangezien we alle drie bijna volwaardige godsdienstleerkracht zijn, willen we dit stuk zeker ook behandelen. Dit was eerst niet de bedoeling, maar wanneer we lazen in onze boeken over geluk kwamen we automatisch in contact met religie en geloof en dit vonden wij toch heel bijzonder.

Godsdienst is geen wetenschap en het is dus niet gemakkelijk dit te onderzoeken. Gelukkig hoeven we God niet te kunnen bewijzen om aan te tonen dat het hebben van religieuze opvattingen, deelnemen aan het godsdienstig leven of het zoeken naar een heilige, mensen gelukkiger maakt. Dit werd bewezen in een onderzoek naar ouders die hun baby hadden verloren aan wiegendood⁵. De ouders die geloofden, konden de dood van hun baby beter verwerken dan de niet-gelovigen. Achter deze ondervinding zitten twee redenen: ouders die actief zijn in de kerk kregen meer sociale steun en ze konden enige zin –hoe vreemd dit ook mag klinken- zien in de dood van hun kind.

We willen onze leerlingen natuurlijk niet verplichten om te geloven of om zich aan te sluiten bij een godsdienst. We hopen hen de voortuin van de godsdienst of de waarden achter deze religies te laten zien en te laten voelen. Dit zal hen prikkelen en op deze manier kunnen zij achterhalen of hun geloof of levensvisie juist is. Vrijwilligerswerk kan deze levensvisie of hetgeen waarin zij geloven mee

⁴ Geluk – The World Book of Happiness met als hoofdredacteur Leo Bosmans

⁵ De maakbaarheid van het geluk - Sonja Lyubomirsky

vorm geven en onze leerlingen gelukkiger maken op allerlei vlakken. Bijvoorbeeld: de manier waarop jij een trauma verwerkt, kan verwerken.

Natuurlijk heeft godsdienst niet enkel met de dood en verwerking te maken. Iedereen is op zoek naar een betekenisvol leven. Dit leven kan je invullen op een ethische manier. Iedereen kiest natuurlijk voor zichzelf in welke mate dit ethisch leven genoeg betekenis geeft aan zijn/haar leven. Mensen kunnen hun hele leven wijden aan waarden die verband houden met het verbeteren van andermans leven, denk maar aan Martin Luther King of Mandela. Maar ze kunnen ook op 'kleinere' schaal bezig zijn met het verbeteren van andermans geluk. Zo wil de vrijwillige leiding van een jeugdbeweging hun kinderen een fijne namiddag bezorgen.

Deze twee voorbeelden hebben alle twee evenveel te maken met de manier waarop we met liefde zorgen voor anderen. Want dit is natuurlijk wel een voorwaarde. Enkel wanneer we met liefde kiezen om voor een ander te zorgen, kunnen we hier ook zelf geluk uit halen. En dat is zo bijzonder aan liefde. Je kan het beste van mensen houden, niet alleen omdat zij jou nodig hebben, maar vooral omdat jij dat nodig hebt om gelukkig te zijn.⁶

Dit is ook één van de redenen waarom wij het integreren van vrijwilligerswerk in het onderwijs zien als een grote meerwaarde. Wij willen onze leerlingen laten ervaren, laten voelen hoe het is om anderen gelukkig te maken. Dan zullen ze ontdekken dat ze hier zelf ook veel geluk uit halen.

Dit is natuurlijk heel idealistisch voorgesteld. We moeten onszelf tijdens ons onderzoek zeker afvragen of onze leerlingen mensen 'met liefde' kunnen helpen wanneer ze hiertoe 'verplicht' worden.

Al van jongs af aan worden kinderen geleerd om vriendelijk, gul en hulpvaardig te zijn. Deze waarden vinden we ook terug in de Bijbel, maar zien onze leerlingen al vaak als een cliché. Wetenschappelijk onderzoek⁷ heeft aangetoond dat het eeuwenoude principe van 'help elkaar' niet enkel goed is voor de ontvanger, maar ook voor de weldoener. Vrijgevigheid en bereid zijn om te delen maakt mensen gelukkiger.

⁶ Geluk – The World Book of Happiness met als hoofdredacteur Leo Bosmans

⁷ De maakbaarheid van het geluk - Sonja Lyubomirsky

Met onze handleiding die leerkrachten kunnen gebruiken om hun leerlingen aan te zetten tot vrijwilligerswerk, kunnen de leerkrachten – en zeker dan de leerkrachten godsdienst- de christelijke waarden naar voren brengen. Het cliché wordt doorbroken en de leerlingen ontdekken wat deze waarden echt betekenen.

INVLOED VAN DE MEDIA OP HET GELUK VAN ONZE LEERLINGEN.

Aangezien onze jongeren zich in het mediatijdperk bevinden, kunnen we niet anders dan dit ook onderzoeken. Onze media toont een heel tegenstrijdig beeld hoe je geluk kan bekomen. Op televisie zien we honderden reclamebeelden met allerlei nieuwigheden. Dit prikkelt ons om te consumeren en het lijkt dat de mate waarin je gelukkig bent, afhangt van hoeveel jij kan consumeren. Toch toont The World Book of Happiness ons aan de hand van een onderzoek aan dat geld allesbehalve de belangrijkste katalysator is van 'gelukkig zijn'. Daarnaast toont dit boek ook aan dat mensen die een deel van hun opbrengst spenderen aan sociale activiteiten gelukkiger zijn dan diegene die alles aan zichzelf besteden. Ook het bij een groep horen, maakt mensen gelukkiger (sport, jeugdbeweging, religie, vrijwilligerswerk...).

Hiermee willen we natuurlijk niet zeggen dat onze leerlingen een deel van hun zakgeld moeten afgeven. We vinden het belangrijk dit aan te tonen omdat we weten dat jongeren vandaag heel erg bezig zijn met geld en het verdienen van geld. We hopen hen ook, door het integreren van vrijwilligerswerk in onderwijs, duidelijk te maken dat je ook op andere manieren gelukkig kan worden. Daarbij is het belangrijk dat zij zelf kunnen uitmaken wat hen gelukkig maakt en wat dus de belangrijkste dingen in hun leven zijn.

HET HIGH-FIVE PRINCIPE VAN DAVID WATSON

David Watson zocht zijn leven lang naar vijf basisprincipes van het geluk. Drie hiervan vinden wij heel interessant voor ons onderzoek en willen wij ook daarom bespreken.

- Derde high-five principe:

Mensen zijn sociale wezens en zijn gelukkiger wanneer ze in verbondenheid kunnen samenleven met andere mensen. Wanneer mensen helemaal geïsoleerd geraken, vallen ze in een depressie. Het is dus belangrijk oude relaties in stand te houden en nieuwe relaties te

ontwikkelen. Wanneer mensen een manier vinden om anderen te helpen, voelen ze zich ook beter in hun vel.

Dit principe kunnen we meteen linken aan vrijwilligerswerk. Binnen een organisatie kunnen onze leerlingen nieuwe mensen ontmoeten en kunnen ze andere mensen helpen.

- Vierde high-five principe:

Het is belangrijk dat mensen streefdoelen, interesses en waarden hebben die zin geven aan hun leven. Sommige mensen vinden dit in een geloof of religie, andere mensen gaan dit zoeken in hun carrière, hobby's, hechte band met anderen ... Het is belangrijk zo'n doel in je leven te vinden zodat je hieruit energie kan putten om elke dag weer jouw doel na te streven.

Vrijwilligerswerk kan ook zo'n doel zijn in het leven van mensen, misschien zelfs in het leven van onze leerlingen. We verwachten natuurlijk niet dat al onze leerlingen meteen het vrijwilligerswerk als hun doel zien, maar we willen hen vooral laten kennismaken met dit doel. En wie weet is het wel dat doel waar zij voor willen werken en tegelijkertijd energie uit willen halen.

- Vijfde high-five principe:

De lichamelijke activiteiten van de mens zijn ook belangrijk wanneer we geluk willen vinden. Mensen voelen zich, ook innerlijk, beter wanneer ze iets 'doen'.

Op school zitten leerlingen vaak stil en wachten ze tot de theorieles zich eindelijk ook eens in de praktijk zal verwezenlijken. Wij zien dit project als een kans om onze leerlingen tot actie te kunnen laten overgaan. Ze kunnen echt iets doen en deze beweging maakt hen gelukkiger.

We hopen dat onze leerlingen aan de hand van onze opzet deze drie basisprincipes van geluk zullen ontdekken, maar vooral voelen. Deze principes bewijzen ook nog maar eens dat vrijwilligerswerk gelukkig maakt!

ONDERZOEK NAAR HOE VRIJWILLIGERSWERK KAN BIJDRAGEN TOT EEN 'GELUKKIGER SCHOOLLEVEN'.

Wanneer we jongeren vragen om het begrip 'onderwijs' te omschrijven verbinden ze dit vaak niet meteen met geluk. Het roept bij velen van hen heel wat emotionele reacties op over conformisme (= het aanpassen van zichzelf aan de opvattingen die heersen), wedijver en te veel toetsen⁸.

WAT ZEGT ONZE BRON OVER GELUK OP SCHOOL?

In The World Book of Happiness vinden we zeven onderwerpen die belangrijk zijn voor geluk op school: emotie, dankbaarheid, vermogens, creativiteit, zelfeffectiviteit (= de mate waarin een persoon kan inschatten in hoeverre hij/zij de daden kan stellen die nodig zijn om een doel te bereiken⁹), veerkracht (=geestelijk en lichamelijk vermogen tot verdediging en het opkomen voor de eigen wensen, grenzen en behoeften¹⁰) en mindfulness (= aanvaarding van onvermijdelijk positieve en negatieve ervaringen¹¹). Deze zeven onderwerpen moeten voor een 'positieve opvoeding' zorgen. De school wordt gezien als een instelling waar men tracht de educatieve ervaringen van de leerlingen te verdiepen en te verruimen, zodat ze klaar zijn voor de volgende stap in hun leven.

HOE KAN ONS PROJECT BIJDRAGEN TOT GELUK OP SCHOOL?

Wanneer we kijken naar de zeven onderwerpen uit onze bron, merken we meteen dat we vrijwilligerswerk kunnen situeren binnen alle onderwerpen (verschillend naargelang persoon en organisatie). Zo kunnen bijvoorbeeld leerlingen die vrijwillig een site van een VZW onderhouden hun creativiteit de vrije loop laten gaan. De drie belangrijkste vinden wij dankbaarheid, zelfeffectiviteit en mindfulness. Wanneer leerlingen vrijwillig werken binnen een organisatie zullen zij ook merken dat het niet altijd van een leien dakje loopt. Aan de hand van onbewuste en bewuste reflectie zullen de leerlingen groeien. Deze vaardigheden kunnen ze zeker en vast nog gebruiken voor hun latere leven, hun toekomst.

⁸ Geluk – The World Book of Happiness met als hoofdredacteur Leo Bosmans

⁹ <http://www.slideshare.net/michaelhuyghens/samenvattingzelfmotivatie>

¹⁰ <http://www.thesauruszorgenwelzijn.nl/weerbaarheid.htm>

¹¹ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Mindfulness>

ONDERZOEK NAAR HOE LEERLINGEN HUN TALENTEN HET BESTE KUNNEN ONTWIKKELEN.

Jongeren moeten de dag van vandaag veel presteren. Ouders, leerkrachten, vrienden... iedereen verwacht veel van hen. Zeker op school zijn de verwachtingen groot: je moet goede cijfers halen voor elk vak. Maar is dit voor elke leerling mogelijk? In dit stukje onderzoeken we hoe we de talenten van onze leerlingen meer naar voren kunnen laten komen en hoe ze deze talenten beter kunnen ontwikkelen. Ten slotte tonen we aan op welke manier vrijwilligerswerk kan bijdragen tot het ontdekken van nieuwe talenten en het ontwikkelen van de al aanwezige talenten. Voor dit onderzoek baseerden we ons vooral op eigen ervaringen met het onderwijs en het boek:

'Ik kies voor mijn Talent' van Luk Dewulf

WAT ZIJN TALENTEN?

Wanneer we denken aan het woord 'talent' denken we in de eerste plaats aan de natuurlijke aanleg die we hebben voor bepaalde dingen, activiteiten waar we heel erg goed in zijn. Eigenlijk zegt het iets over het potentieel van mensen. Weten wat talenten zijn, is niet echt moeilijk. Toch is het voor veel van onze leerlingen en zeker ook voor volwassenen niet gemakkelijk om te ontdekken wat hun talenten zijn. Ze zien enkel de talenten van de anderen en zouden deze ook willen bezitten. Daarnaast is niet elk talent zich even sterk of spectaculair. Denk maar aan het mooi kunnen zingen of het goed kunnen luisteren naar problemen van mensen. Mooi kunnen zingen springt er natuurlijk meer uit. Het is ook zo dat we onze talenten naargelang het ouder worden meer ontdekken en kunnen ontwikkelen.

WAT DOET DE SCHOOL MET DE TALENTEN VAN HAAR LEERLINGEN?

"Talent hebben betekent nog niet dat je een context hebt gevonden waarin je talent gaat bloeien.¹²" De context moet zo goed mogelijk aansluiten bij de persoonlijke interesse van de persoon. Dit is vaak moeilijk in een schoolse omgeving. Zeker niet alle vakken interesseren de leerlingen even veel. Daarnaast zijn er ook heel veel interessegebieden die niet behandeld worden op school of in een bepaalde richting (vaak de diepere sociale en maatschappelijke

¹² Ik kies voor mijn talent van Luk Dewulf

vaardigheden). Wanneer de leerlingen de kans niet krijgen hun talent te ontwikkelen in een juiste context, zal deze zich ook niet in actie omzetten en blijft het talent dus op de achtergrond. Misschien is de schoolcontext nog niet de juiste context voor veel leerlingen om hun talenten te ontwikkelen.

HOE KAN VRIJWILLIGERSWERK BIJDRAGEN TOT DE ONTWIKKELING VAN TALENTEN?

Als nieuwe leerkrachten vinden wij het belangrijk leerlingen te stimuleren en te motiveren. Wij denken dat aan de hand van hun talenten de schoolmotivatie de hoogte in kan gaan. Daarom willen we ook met deze talenten werken. Wanneer leerkrachten gebruik maken van onze handleiding, zien ze meteen dat de organisaties ingedeeld zijn per interessegebied. Het is dus ook voor de leerlingen makkelijker kiezen. Ze zoeken tussen de gebieden die hen interesseren. Dit zorgt er hoogst waarschijnlijk voor dat er wel een juiste context is die onze leerlingen kan helpen om hun talenten te ontwikkelen en vaardigheden op te doen die de ontwikkeling ervan stimuleren.

We zijn er ons van bewust dat niet elke leerling in de juiste context terecht zal komen. Soms hebben ze verwachtingen over een bepaalde organisatie die niet voldaan worden. Toch is het niet slecht dat ze dit ook eens meemaken. Op deze manier aanvaarden de leerlingen dingen die ze minder goed kunnen. Dit is zeker zo belangrijk en zal hen helpen hun echte talenten te ontwikkelen.

'Als gemeenschap moet de Kerk de liefde beoefenen. Als liefde een geregelde dienst aan de samenleving wil zijn, dan moet ze georganiseerd worden.'¹³

'Kinderen een praktische ervaring van dienst aan de naaste aanbieden, is deel van een authentieke en totale opvoeding in het geloof.'¹⁴

Deze bekende citaten van Benedictus bewijzen dat vrijwilligerswerk hoort bij een katholieke school (zoals rechtvaardigheid bij liefde kan horen).

Een van de grootste waarde van de Christenen is de belangeloze inzet voor een ander. We hebben één groot voorbeeldpersoon: Jezus Christus. Hij zette zich in voor anderen die in nood waren. Heel wat Bijbelse verhalen uit het Nieuwe Testament vertellen over de bekende daden van Jezus voor zijn medemens. Ze laten ook de waarden zien die Jezus heel belangrijk vindt, denk maar aan zijn beschikbaarheid, ontvankelijkheid, solidariteit, naastenliefde, hartelijkheid ...

Het Christendom heeft Jezus als 'merkfiguur' vooropgesteld. Hij inspireert ons en inspireert ook vele mensen. Denk maar aan Jeanne Devos, Franciscus van Assisi en Pater Damiaan.

In onze maatschappij is het niet altijd even gemakkelijk deze waarde – het inzetten voor anderen – uit te voeren. Met dit project willen we deze waarden op een eigentijdse manier inkleuren en aanbieden in het onderwijs.

De maatschappij van vandaag staat gekend als een 'snelle maatschappij'. Aangezien alles voor iedereen snel moet gaan, hebben we geen tijd om stil te staan bij het leven, het diepere. Het individualisme komt meer naar voor en mensen leven meer op zichzelf. Toch zijn mensen altijd al op zoek geweest naar het ultieme geluk en de zoektocht hiernaar neemt meestal hun hele leven in. Deze zoektocht kent zowel ups als downs en mensen kleuren dit heel verschillend in. Sommigen denken dat ze eeuwig gelukkig kunnen zijn met het materiële, anderen zijn op zoek naar wat ze kunnen doen om een 'goed' mens te

¹³ Benedictus XVI, Deus Caritas est, 2005, 20.

¹⁴ Benedictus XVI, Adress to the Ecclesial Convention of the Diocese of Rome, 5 juni 2006, in L'Osservatore Romano, English edition, 24, 14 juni 2006, 7.

zijn. Bij dit laatste blijven ze zichzelf meestal de vraag stellen: 'Wat is dat nu, een goed mens zijn?'

Eén van de grootste factoren tot geluk is jezelf omringen door andere mensen. Wanneer je in relatie treedt met anderen kan je echt 'mens worden'. Deze mensen omringen je met liefde en maken je tot wie je nu bent of tot wie je nog gaat worden. In de Bijbel komt ook naar voor hoe belangrijk het is een gemeenschap te vormen. 'Geloof' is het ideale bindmiddel voor een gemeenschap. Het zorgt ervoor dat mensen een gemeenschappelijk doel hebben in hun leven en door samen over het geloof te praten voelen ze ook dat ze er niet alleen voor staan. Hoewel geloof een heel persoonlijk iets is, kan je het niet alleen beleven. Samen lief en leed delen dit is het doel van 'kerk' zijn. Dit is ook het doel van een katholieke school.

Een katholieke school is, naast de opvoeding door de ouders, cruciaal voor de (geloofs)opvoeding van kinderen. Ze geeft ook mee richting en vorm aan het leven van de kinderen en jongeren. Ze levert een essentiële bijdrage aan de identiteit en persoonswording van het kind. Als katholieke school is het dus belangrijk de christelijke waarden te vertegenwoordigen om op die manier zelf een gemeenschap te vormen. Daarnaast moet de katholieke school haar kenmerken hoog in het vaandel dragen: hartelijkheid, beschikbaarheid, ontvankelijkheid, ontmoeting en broederlijkheid, rechtvaardigheid. Toch is een katholieke school meer dan een school van waarden en normen. Het christelijk geloof en de Bijbel moet de school elke dag weer inspireren en laten voelen dat we als mens verantwoordelijk zijn voor alles.

De opdrachtverklaring van het katholiek onderwijs in Vlaanderen:¹⁵

"De katholieke school biedt kwalitatief hoogwaardig onderwijs. Zij streeft de totale vorming van de persoon na. De ontplooiing van hoofd, hart en handen staan daarin centraal. Zij stelt zich actief open voor al wie in onze maatschappij, op welke manier ook kansarm is. Zij helpt de jongeren in hun groei naar verantwoordelijkheid en weerbaarheid en bereidt ze zo voor op hun taak op lokaal, regionaal, federaal, Europees en mondiaal vlak. Zo bewijst zij een dienst aan de gemeenschap waarin zij thuishoort.

De jonge mensen worden opgeroepen om op creatieve wijze aan hun bestaan gestalte te geven als een gave en een opdracht. Dit verwezenlijken zij als vrije mensen in relatie met God, met de anderen, in relatie tot zichzelf en tot de omringende wereld.

Zij is een werk- en leefgemeenschap waarin men dagelijks gezamenlijk het christelijk geloof beleeft, in het bijzonder op de meest intense momenten van vreugde en pijn, van lukken en mislukken. De beleving van de christelijke solidariteit met de derde en vierde wereld is haar eigen.

Zij is herkenbaar aan de getuigenis van haar leden. Getuigen betekent de anderen met eerbied benaderen, de waarheid laten zien, zonder die met geweld op te dringen; inzicht proberen bij te brengen, zonder de vrijheid van de anderen te kwetsen. Openheid voor de diepere levensvragen kenmerkt de katholieke school".

Deze tekst geeft heel goed de identiteit het doel van een Katholieke school weer. Kennis is niet enige en een katholieke school wil meer en andere vaardigheden aanbieden. Daarnaast vinden ze het ook belangrijk hun diensten aan de maatschappij, waar zij deel van uitmaken, aan te bieden.

Veel jongeren noemen zichzelf niet-gelovig en ze warm maken voor godsdienstlessen is vaak niet gemakkelijk. Laat staan dat we ze geëngageerd krijgen om vrijwilligerswerk te doen buiten de schooluren! Toch denken wij dat we met ons project de leerlingen het nut ervan kunnen laten inzien. Daarnaast heeft dit alles te maken met de waarden die een katholieke school vooropstelt.

¹⁵ Licap, D/1994/0279/041-Deze tekst bevat citaten uit de opdrachtsverklaring.

We kunnen de christelijke naastenliefde in onze maatschappij enkel vorm geven door eraan te werken. Dit kan bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk. Mensen die vrijwilligerswerk doen, werken aan een rechtvaardigere samenleving. Ze verlenen diensten aan een ander zonder iets terug te vragen of te eisen. Wanneer we ons project toepassen in een katholieke school, kunnen we de leerlingen meer ontplooiingskansen bieden. Ze treden in relatie met anderen, vaak met mensen waar ze nog nooit eerder mee in contact zijn gekomen (daklozen, mensen met een handicap, gevangen, ouderen ...). Ze kunnen hun kijk op de samenleving op die manier verruimen.

De jongeren van secundaire scholen worden of zijn pubers. Stilaan worden ze volwassen en ze beseffen ook veel meer. Om ze op het rechte pad te houden, hen te hoeden en hen meer mens te maken, is het goed om hen in contact te brengen met mensen in nood. De 'sociale stage' die wij willen integreren kan bezinnend en ingrijpend werken. Het draagt zeker bij tot de persoonlijkheidsvorming van de leerlingen. Het kan ook bepalend zijn voor hun latere studie –en beroepskeuze.

ONDERZOEK VRIJWILLIGERS ZIJN VRIJ VAN, VRIJ VOOR, VRIJ VANUIT...

Zoals we hierboven beschreven, heeft het christendom ons geïnspireerd om vrijwilligerswerk te integreren op school. Jezus Christus en zijn geloofsovertuiging inspireren ons, maar ook twee miljard andere gelovigen. Ondanks zijn eenvoud heeft Hij een grote indruk gemaakt op vele mensen. Zijn omgang met 'vrijheid' heeft Hem zo uitzonderlijk gemaakt. Jezus was volledig vrij, zowel vrij van, vrij voor als vrij vanuit. Hiermee bedoelen we niet vrijheid zoals doen wat je zelf wil zonder rekening te houden met anderen. Als iedereen deze vorm van vrijheid zou naleven, zou er geen leefbare samenleving zijn. Er zou dan zelfs geen sprake zijn van vrijwilligerswerk. Het vrijheidsbegrip dat Jezus hanteert, is het gelimiteerd zijn door je eigen beperktheden en de zelfrealisatie van de andere.¹⁶

Wanneer je vrij bent, sta je open voor ontplooiing en dat maakt je een gelukkiger mens. Het is dus ook belangrijk dat wij het vrijheidsbegrip van Jezus ook toepassen op vrijwilligerswerk.

Wanneer je vrij bent, kan je jezelf beter ontpooien. Dit zorgt ervoor dat je een gelukkiger mens wordt. Wanneer we het woordje 'geluk' horen, denken we natuurlijk meteen terug aan ons onderzoek over 'The World Book of Happiness'. Hierin staat beschreven dat iets doen voor een ander het hoogste geluk is. Daarom kunnen we vrijheid perfect linken aan vrijwilligerswerk. Je moet eerst vrij voor, vrij van en vrij vanuit zijn voordat je kan overgaan tot vrijwilligerswerk. Jezus kan vrij zijn omdat Hij verbonden is met God, Zijn Vader. Dit is de kracht waaruit hij vertrekt, Jezus is vrij vanuit Zijn bron, God. Je kan pas vrij zijn voor mensen als je vrij bent van bepaalde zaken. Jezus was vrij van de strikte wet die de Joden naleefden, van materiële zaken, van belang voor uiterlijkheden ...¹⁷

¹⁶ Jezus en zijn boodschap in het tweede testament (cursus 2AV) - Dré Verstraeten

¹⁷ Naar wie zouden wij anders gaan?, ontmoetingen met Jezus de Christus, Davidsfonds/Leuven van Trouillez P. , 1998

Het is belangrijk dat we bekijken waarvan onze vrijwilligers vrij van, vrij voor en vrij vanuit moeten zijn om met heel hun hart aan vrijwilligerswerk te doen. Dit bespreken we in het volgende deel.

VRIJ VAN...

Soms ben je niet vrij van een bepaald iets, een bepaald iemand waarbij je jezelf niet kan zijn of jouw ideaal niet kan nastreven. Hetgeen waar je niet vrij van bent, kunnen allerlei zaken zijn. Denk maar aan stress, twijfels over jezelf of anderen, je opvoeding, zorgen ...

In Jezus' tijd was het Joodse geloof sterk aanwezig. Er werd gestreefd naar de Wet van Mozes en de Thora. Heel hun leven werd erdoor beïnvloed. Er waren strenge Joden die de wet slaafs, zwart op wit navolgden. Zij hadden een grote invloed op het volk waardoor de meeste mensen alle regels goed volgden. Daarnaast werden de mensen ook als 'goed' gezien wanneer ze deze regeltjes strikt naleefden. Er waren allerlei geboden en verboden. Denk maar aan de Sabbat, je mag die dag geen enkele vorm van werk verrichten. Je mag enkel tijd maken voor God en je familie. Dit lijkt een simpel gebod, maar de Joden bedachten er allerlei regeltjes bij. Op die dag mag je bijvoorbeeld geen vuur aansteken, niet meer dan 880 meter stappen ...

Jezus zag meteen dat de ware boodschap van de Sabbatdag verloren ging. God heeft de wereld geschapen. De zevende dag was Hij moe maar tevreden over zijn werk. Daarom hield Hij een rustdag. Jezus wilde de ware boodschap opnieuw tot leven brengen en deed dit ook, zonder enige vorm van respect voor de Wet te verliezen. 'De Sabbat is er voor de mens en niet de mens voor de Sabbat (Mc 2,27)'.

Jezus ging dus in tegen deze wetten. Hij hielp op Sabbat bijvoorbeeld mensen in nood. Dit was volgens de strenge Joden ook 'werken' en daarom werd Jezus ook als slecht, als een zondaar gezien.

Vandaag zijn wij ook verbonden aan voorschriften, wetten en verplichtingen. Deze zijn natuurlijk nodig om de orde te bewaren, maar je moet toch ook enige vorm van vrijheid bezitten. Het is belangrijk dat je voor jezelf uitmaakt wanneer iets, een handeling, goed is of niet. Anders zouden al deze handelingen niet van jezelf komen, dan zou je nooit vanuit je buikgevoel kunnen reageren. Is iemand slecht omdat hij door het rood licht gereden heeft omdat hij op de achterbank een doodzieke vrouw vervoert? Is een vrouw slecht wanneer ze medicijnen steelt om haar zieke kind te redden, want ze kan deze niet betalen? De wet is en blijft belangrijk, maar God en de mensen van God komen altijd op de eerste plaats. Jezus geeft ons de wet van barmhartigheid en naastenliefde. Hij roept ons op een groot hart te hebben voor iedereen, ook voor de zwakken of zondaars.

Jezus heeft de wet niet versoepeld, Hij heeft ze geradicaliseerd. Zo had Hij verscheidene gedachten over de wet¹⁸:

- Niet doden: Jezus was het eens met de Wet van Mozes, dat we niet mochten doden. Maar op het moment dat je denkt 'Rotzak, ik wou dat je niet bestond, je mag van mijn part doodvallen, het zou mij onverschillig laten!', dan is het volgens Jezus al moord.
- De uitdrukking 'Oog om oog, tand om tand' geldt niet voor Jezus: je mag geweld niet met geweld beantwoorden, anders stopt het nooit. Wanneer iemand jou op de wang slaat, mag je niet terugslaan maar moet je jouw andere wang aanbieden. Dat zal deze persoon niet verwachten. Hiermee wordt bedoeld dat je steeds opnieuw moet vergeven en met een schone lei moet beginnen, ook al heeft die persoon jou gekwetst.
- Heb je vijanden lief: dit betekent niet dat je ze aardig moet vinden, maar je moet er ten minste respect voor hebben. Houden van iemand die je leuk vindt, is gemakkelijk, maar van iemand houden die je waar je niet mee overweg kan, is het moeilijkst. Alleen wanneer je dit doet, kan het kwade overwonnen worden.¹⁹

¹⁸ Jezus en zijn boodschap in het tweede testament (cursus 2AV), zie Mt.5-6 - Dré Verstraeten

¹⁹ Vrij naar Ter Linden, N., Koning op een ezel, verhalen uit het Nieuwe Testament, Balans, 2006, p.38-39

Wanneer je het op deze manier bekijkt, maakt Jezus de wetten dus nog moeilijker dan ze al waren. Hij denkt na over op het gebied van het innerlijke. De essentie van de Thora, van ieders geloof is de liefde van God en de naastenliefde. Vrijwilligerswerk is hét kernpunt van naastenliefde. Ook al ken je een persoon niet, toch zal je deze persoon helpen.

Niet enkel Jezus moet zich kunnen vrijmaken van bepaalde zaken, ook vrijwilligers moeten dit kunnen. Vrijwilligers moeten o.a. vrij zijn van vooroordelen, bezit, macht, rijkdom ...

Vooroordelen zijn in onze maatschappij jammer genoeg nog niet verdwenen. Denk maar aan mensen die aids hebben. De meeste buitenstaanders zullen altijd extra voorzichtig zijn wanneer ze met deze mensen in aanraking komen, eigenlijk mijden de meeste mensen hen liever. Vaak reageren mensen ook zo bij homoseksuelen, zwervers, gevangenen, vreemdelingen ... Ze kennen de persoon niet, maar hun 'kenmerk' wordt meteen ook hun persoonlijkheid. Deze mensen krijgen vaak de kans niet om te laten zien wie ze echt zijn. Jezus gaf mensen die uitgesloten werden wel de kans om te laten zien wie ze echt waren. Hij keek naar het diepere en was niet bezig met het oppervlakkige. Vrijwilligers komen vaak in aanraking met mensen die aan de rand van de maatschappij staan, het is dus zeker belangrijk dat zij vrij kunnen zijn van vooroordelen en de mensen steeds weer kansen geven.

Wanneer je vrijwilliger bent, zou je een medaille moeten verdienen. Toch moet je het niet doen om beroemd te worden. Het moet vanuit je hart komen en je zal je voldoening moeten halen uit het geluk dat jij voor anderen maakt. Daarom vinden wij een programma als 'Stille weldoeners' op VTM niet geschikt om te laten zien wat vrijwilligers doen of wie ze zijn. De stille weldoeners in dit programma zijn rijke Belgen die een week lang in verschillende organisaties of bij arme gezinnen undercover gaan helpen. Op het einde van de week kiezen ze aan welke organisatie ze een grote som geld zullen geven. Op zich is het een mooi initiatief, maar waarom moet dit gefilmd worden vooraleer mensen echt zoiets gaan doen? Voor de rijke mensen is het vaak het belangrijkste dat ze gezien worden op televisie en hiermee goed staan bij andere mensen. Vaak

kunnen ze het geld dat ze geven ook aftrekken van de belastingen of toch een groot deel hiervan.

Je moet als vrijwilliger vrij kunnen zijn van macht en rijkdom. Het is belangrijk dat je met een zuiver hart de anderen gaat helpen. Als je zelf vastzit in de vicieuze cirkel van materiële behoeftes, oppervlakkigheid en egoïsme kan je jezelf niet geven voor anderen. Je zal dan enkel naar jezelf kijken en de mensen rondom jou uit het oog verliezen.

Daarom is vrijwilliger zijn niet altijd even gemakkelijk. In principe moet je kunnen geven zonder iets terug te eisen of te verwachten. Je mag geen schrik hebben om in een minder luxueuze situatie te komen. Je zal mensen tegenkomen die een ander soort van leven, een andere manier van leven hebben. Als mens is dit verrijkend. Je bouwt een bredere kennis over en bredere kijk op het leven uit.

Zoals al vermeld speelt barmhartigheid een grote rol voor Jezus, we kunnen het toepassen voor ieder van ons :

Zeven werken van barmhartigheid voor vrijwilligers; (Mt.25,35-36)

- 1.Zieken bezoeken
- 2.Doden begraven
- 3.Hongerigen spijzen
- 4.Vreemdelingern herbergen
- 5.Gevangenen verlossen
- 6.Dorstigen laven
- 7.Naakten kleden

Zeven werken van barmhartigheid voor een leerkracht;

- 1.Onwetenden onderrichten
- 2.Twijfelaars raad geven
- 3.Bedroefden troosten
- 4.Zondaars vermanen
- 5.Lastigen verdragen
- 6.Beledigingen vergeven

7. Bidden om goeden en kwaden

Een ander opmerkelijk kantje aan Jezus, was dat hij vrij was van familiebanden. Hij hield van zijn moeder en van zijn vader, maar hij was er vrij van. Dit zorgde ervoor dat hij zijn eigen pad uit kon gaan. Hij was ook niet getrouwd. Niet dat Jezus tegen het huwelijk was, integendeel. Toch wou hij zich niet geven aan een vrouw zodat Zijn volledige aandacht naar God kon gaan. Wanneer je verbonden bent met een persoon, zal je ook altijd rekening houden met die persoon. Dit geldt eveneens wanneer je een gezin vormt. Je bent dan verantwoordelijk voor je partner, kinderen en later ook kleinkinderen.

In Jezus' tijd was het heel bijzonder om ongehuwd te blijven en geen kinderen te krijgen. Voor een nageslacht zorgen was ten slotte het doel van elke mens. Jezus had geen vrouw en kinderen, maar toch heeft Hij voor nageslacht gezorgd: al zijn volgelingen. Er zijn heel wat mensen die aan vormen van vrijwilligerswerk doen die vrij zijn van familiebanden, denk maar aan priesters, zusters, missionarissen of meer concrete voorbeeld Pater Damiaan die helemaal alleen naar het eiland Molokai trok.

VRIJ VOOR...

Hierboven beschreven we op welke manier Jezus vrij van is. Omdat hij vrij van allerlei zaken is, kan hij zich ook inzetten voor andere mensen. Jezus geeft aandacht aan mensen die het nodig hebben. In zijn ogen is er niets belangrijker dan die ene unieke mens die hij ontmoet. Jezus is altijd beschikbaar.

We kunnen Jezus een beetje vergelijken met Aristoteles. Jezus verplicht niemand om te denken en te handelen zoals Hij dat doet. Hij is er gewoon voor zijn medemens en laat hen zelf zoeken in plaats van zijn mening te geven. Hij laat, net zoals Aristoteles dat deed, mensen nadenken. Hij stelt hen allerlei vragen om hun ogen te openen. Aan de hand van dit project hopen we dit ook te bereiken met de leerlingen. Het heeft niet veel zin hen onze ware boodschap te geven door zware theorieën. Het is de bedoeling dat ze met hun ogen en handen kunnen ervaren, zodat ze open gaan. Dit kan enkel door praktijk en ervaring.

Het zou goed zijn om de lln. te laten bezinnen over volgende vragen (zie spel did.)²⁰:

- Voor welke mensen wil ik meer vrij zijn (kan dichtbij/veraf), waarom?
- Voor welke taken wil ik vrij zijn?
- Voor welke dromen wil ik vrij zijn?
- Voor wat in mezelf wil ik vrij zijn/worden?
- Voor welk ideaal van Jezus wil ik vrij zijn/worden?

We bekijken nu voor wie Jezus allemaal vrij was.

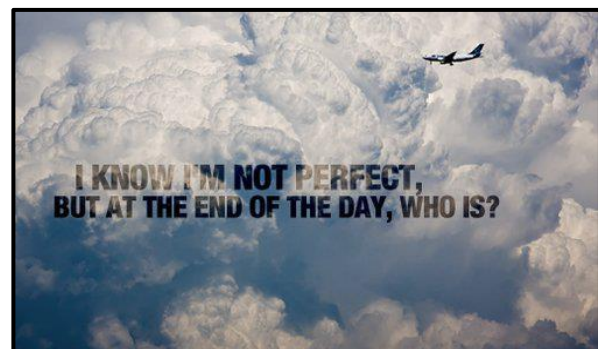
²⁰ Jezus en zijn boodschap in het tweede testament (cursus 2AV) - Dré Verstraeten

VRIJ VOOR ZONDAARS

Niet iedereen slaagt erin om 'perfect' te handelen. Zeker niet in Jezus tijd, de wetten waren toen nog veel strenger. Toen al draaide alles om geld. Mensen moesten geldoffers bieden, wie dit niet kon, werd als zondaar gezien. Dit is heel erg, want die mensen konden er niets aan doen dat ze het minder breed hadden. Jezus velde geen oordeel over hen. Integendeel, hij probeerde de ogen van de mensen te open, opnieuw door vragen te stellen. Hij bood hen een breder perspectief aan en de mensen stelden zichzelf in vraag. Ze hadden nu door dat ze ook op andere manieren offers konden brengen.

Zelfs mensen die grote fouten in hun leven begaan hadden, werden door Jezus vergeven als ze oprecht spijt vertoonden. Denk bijvoorbeeld aan het verhaal van de overspelige vrouw²¹. Jezus liet deze mensen niet in de steek, want dan zouden deze mensen een slechtere evolutie doormaken. Vergeven werkt immers helend en deze mensen konden op die manier verder gaan met hun leven, opnieuw hun plaats vinden in de samenleving.

Dit kan je natuurlijk heel goed toepassen op vrijwilligerswerk. Deze vrijwilligers staan altijd met hun armen open om mensen opnieuw een kans te geven ook al hebben ze in hun verleden zware fouten gemaakt.

²¹ Overspelige vrouw, Lc.7, 36-49

VRIJ VOOR DE ARMEN

Armoede is niet zo'n beknopt begrip als het op het eerste zicht lijkt. Jezus kreeg te maken met twee soorten armen. De eersten waren de mensen die arm waren van geest. Dit kan zich ook voordoen bij mensen die veel geld hebben. De tweede categorie waren mensen die letterlijk arm waren, die dus weinig tot geen materiële zaken of geld hadden.

Het verhaal in de Bijbel over Zacheus, de tollenaar ²² is een goed voorbeeld van een rijke die toch arm was. Niemand had het voor hem en ze vonden hem een dief. Hij was dus heel eenzaam. Zo zijn er vandaag nog veel mensen. In onze maatschappij lijkt het dat rijke mensen het altijd goed hebben, maar dit is niet altijd zo. Jezus hielp deze mensen ook. Hij ging zelfs met Zacheus aan tafel!

De tweede groep zijn de armen die voor ons het meest zichtbaar zijn. Ze leven op straat, ze kunnen geen huur betalen, ze wachten op een woning van het OCMW ... Jammer genoeg is er plaats te kort en kunnen niet al deze mensen een onderdak krijgen. Dit is vooral in de wintermaanden een ernstig probleem. Gelukkig zijn er veel vrijwilligers en organisaties die zich hiervoor inzetten.

²² verhaal van Zacheus Lc.10, 38-42

VRIJ VOOR DE ZIEKEN

Jezus was ook vrij voor zieken, zowel lichamelijke als geestelijke zieken. In Jezus' tijd waren er veel vooroordelen over zieke mensen. Zij verdienden volgens de samenleving niet veel kansen, het was hun terechte straf van God. Jezus gaf hen die kansen wel. Hij doorbreekt al deze vooroordelen en zoekt contact met de zieke mensen. Denk maar aan het verhaal van de melaatse. Niemand wilde hem nog aanraken maar Jezus deed dit net wel. Hij stak letterlijke en figuurlijk zijn hand voor hen uit.²³

Jezus zorgde er op deze manier voor dat deze zieke mensen opnieuw konden integreren in de maatschappij. De mensen konden een nieuw leven beginnen, ze voelden zich als herboren. Jezus 'genas' ze door ze opnieuw een plaats te geven in de samenleving.

De vooroordelen over zieke mensen zijn de dag van vandaag nog lang niet voorbij. We proberen zieke mensen te mijden, het schrikt ons af, we denken dat we ook besmet zullen raken. Gelukkig bestaan er allerlei campagnes om dit tegen te gaan. Mensen die wel mensen willen helpen die ziek zijn, zijn echte mensen!

²³ Jezus en de melaatsen Mt. 8,3

VRIJ VOOR DE VROUWEN EN DE KINDEREN;

In Jezus' tijd was de vrouw ondergeschikt aan de man. Ze had veel minder kansen in het leven en werd vaak onderdrukt. Een vrouw werd gezien als een bezit van de man, naast de slaven, het vee en andere eigendommen²⁴. Jezus doorbreekt die discriminatie en gaat om met vrouwen. Dit komt naar voren in vele verhalen, maar het meest gekende is het verhaal van de Samaritaanse vrouw²⁵. Jezus had zelfs vrouwelijke volgelingen en dat was in die tijd zeer uitzonderlijk.

Door de jaren heen is de vrouwenemancipatie meer en meer op gang gekomen. In onze Westerse samenleving staat de vrouw voor het grootste deel op gelijke voet met de man. Er zijn natuurlijk uitzonderingen, bijvoorbeeld binnen bepaalde huishoudens waar de vrouw onderdrukt, mishandelt of misbruikt wordt. Het grootste probleem bevindt zich binnen andere culturen en landen. India is een land waar de vrouw nog steeds onderdrukt wordt en minderwaardig is. Hoewel de vrouwen in India met o.a. de hulp van Jeanne Devos streven voor gelijke rechten, is het 'gevecht' tussen man en vrouw nog steeds niet opgelost.

Jezus hecht ook veel belang aan kinderen. Hij ziet de jeugd als de toekomst. In zijn tijd bestond er niet zoiets als een kindertijd of tienertijd. Ofwel moesten de kinderen helpen op het land ofwel moesten ze de Thora strikt leren zodat ze op hun dertiende hun Bar Mitswa konden doen en volwassen konden worden. We kunnen die periode niet vergelijken met onze Westerse cultuur, waar er natuurlijk ook nog kinderen zijn die mishandelt of verwaarloosd worden. Om dit tegen te gaan worden er ook in ons land allerlei campagnes op poten gezet.

²⁴ Jezus en zijn boodschap in het tweede testament (cursus 2AV) - Dré Verstraeten

²⁵ Jezus' ontmoeting en volwaardig gesprek met de zondige, Samaritaanse vrouw aan de bron Joh.4,1-42

Wanneer we dit deeltje betrekken op vrijwilligerswerk, zien we duidelijk een band. Er zijn veel vrijwilligersorganisaties die zich inzetten voor kinderen en vrouwen. Denk maar aan Moeders voor moeders in Antwerpen, de Integratiedienst van Leuven en ook de speelpleinwerking en de huiswerkbegeleiding van Fabota. Gelukkig is uit onze enquête gebleken dat onze jongeren graag bezig zijn met kleinere kinderen. Op deze manier kunnen onze leerlingen vrij zijn voor kinderen en tegelijk ook voor hun moeders.

VRIJ VOOR ZIJN VIJANDEN

De ultieme vorm van liefde is volgens Jezus je vijanden liefhebben. Hij roept zelfs op hen te beminnen. Iemand liefhebben waar je het goed mee kan vinden is gemakkelijk, maar iemand liefhebben die je haat is voor velen waarschijnlijk de moeilijkste opdracht ooit! Jezus ervoer ook dat dit een moeilijke opdracht was (cf. Verhaal Syrisch Fenicische vrouw²⁶). Toch zal je zelf meer vrij worden als je vrij bent voor je vijanden. We illustreren dit met een eenvoudig voorbeeld. Wanneer je ruzie hebt met iemand, zal je dit niet snel kunnen loslaten als dit niet opgelost is. Je geest kan pas vrij zijn vanaf het moment dat je kan vergeven en loslaten. Samen met je vijand hierover praten is dus de enige oplossing. Dit wil niet zeggen dat je met je vijand zal verzoenen. Verzoenen is iets heel anders dan vergeven. Wanneer je vergeeft, laat je het achter je, wanneer je verzoent, bouw je de bestaande band weer op.

IEDEREEN VERDIENT EEN KANS

Kortom, we kunnen besluiten dat mensen in nood in de tijd van Jezus nog altijd dezelfde mensen zijn als de dag van vandaag. Natuurlijk heeft dit enige evolutie ondergaan maar de problemen blijven nog steeds actueel. Velen van ons hebben het goed waardoor ze verblind zijn door de harde realiteit. Vrijwilligerswerk kan de ogen openen van onze jongeren. Op die manier kunnen ze zelf zien en voelen wat er leeft in onze maatschappij en daarbuiten.

" De kwaliteit van de samenleving kun je aflezen aan de mate van aandacht voor de zwakste schakel."²⁷

²⁶ Verhaal van Syrisch Fenicische vrouw Mt.15, 21-28

²⁷ Wim Verschuren Frater van Tillburg, grondlegger van de Nederlandse Beweging van Barmhartigheid

Zoals Jezus willen we onze leerlingen aansporen om vrij te zijn voor mensen van alle slag. Net als Jezus met allen aan tafel ging en 'oordeelvrije' ontmoetingen maakte. Deze ervaring is verrijkend voor beide partijen.

VRIJ VANUIT

Jezus kan zo vrij zijn van al die zaken voor al die mensen dankzij zijn unieke relatie met Zijn Vader. Hun vertrouwensband geeft Hem sterkte en moed. Zelfs als Hij aan het kruis hing, vertrouwde Hij Zijn Vader. Om in contact te komen met Zijn Vader gebruikte Hij gebeden. Deze gebeden gaven Hem eveneens moed om zijn idealen door te zetten. De innerlijke stem die Hij hoorde, gaf Hem richtlijnen. Uit de gesprekken met God putte Hij kracht om er te zijn voor eender wie in eender welke omstandigheid.

Veel mensen hebben zo een gebedsmoment nodig. Net als Jezus geeft het hen de kracht om door te zetten en niet op te geven. Het is belangrijk dat we voor ieders manier respect tonen, want tegenwoordig zijn er grote verschillen tussen deze gebedsmomenten. Je kan gaan sporten, muziek beluisteren, de natuur ingaan, naar de kerk gaan of voor het slapengaan even bezinnen. Sommige mensen gebruiken Psalmen of andere plechtige gebeden, anderen doen het in hun eigen woorden. Veel mensen bidden zonder dat ze het goed beseffen. Vaak gebeurt dit onbewust. Jezus koos ook vaak voor de stilte als het gebed. Daardoor gaf hij Zijn Vader de kans werkzaam te zijn in Hem. Bidden is je openstellen, God de kans geven om je aan te raken. Dit helpt je vol te houden ondanks alle tegenkantingen en verwensing.²⁸ Elke mens heeft nood aan 'zijn' moment met 'zijn' God. Welke techniek je ook gebruikt om tot innerlijke rust te komen, God is aanwezig als iemand die zegt: 'Ga maar, ik ben in de buurt wanneer het nodig is.'

Mensen die aan vrijwilligerswerk doen, doen dit ook vanuit een bepaalde motivatie. Sommige mensen doen het om meer sociale contacten te kunnen leggen, anderen om zichzelf uit een depressie te helpen. Toch doen de meeste mensen het vanuit een bepaalde levensvisie. Je hoeft geen christen te zijn om aan vrijwilligerswerk te doen, maar waarschijnlijk vind je dan ook de waarden die voortkomen uit het christendom belangrijk.

²⁸ Jezus en zijn boodschap in het tweede testament (cursus 2AV) - Dré Verstraeten

VASTEN

Als de mensen denken aan vasten linken ze het onmiddellijk aan "minder eten". Dit is slechts een klein, minder belangrijk onderdeel, het brengt diepere betekenissen met zich mee. Vasten komt voor in alle grote religies, mensen maken dan tijd om na te denken over de kernboodschap van hun godsdienst.

In onze christelijke godsdienst worden er drie belangrijke accenten gelegd bij de vastenperiode, nl.:

Tot inzicht komen

Bezinning, tot rust komen en nadenken over wat belangrijk is in jouw leven. Dit kan door momenten van stilte, bezinning, gebed... in te schakelen tijdens deze 40 dagen. Mensen gaan even na wat in hun leven nu echt belangrijk is. Anderen gaan dit doen in vorm van vrijwilligerswerk. Terug naar de kern gaan en hun ogen openen: nadenken hoe onze maatschappij in elkaar zit en waar we ons in kunnen vinden. We willen de leerlingen tot inzicht laten komen in die drukke, oppervlakkige maatschappij waar alles vooruit moet gaan. Het is opvallend dat vasten in ons geloof vaak te maken heeft met perioden doorbrengen in de woestijn, een symbolisch niemandsland waar mensen zich helemaal leeg kunnen maken.

Soberheid

Soberheid is een woord dat voor leerlingen niet altijd even gemakkelijk is om te begrijpen. We zouden kunnen stellen dat we leven met minder luxe, we de overbodige dingen even achterwegen laten. Zoals eerder gezegd, wordt dit vaak gekoppeld aan minder eten, minder snoepen. Leerlingen kunnen dit al invullen door minder tv te kijken of een paar dagen per week zonder laptop te leven. Deze tijd kan je dan besteden aan mensen die je vergeten zou zijn of mensen die er nood aan hebben. Ze vullen hun vrije tijd anders in. Ze leven 40 dagen minder materialistisch. Ze kunnen ook soberder zijn in hun consumpties of even nadenken waaraan ze hun zakgeld besteden. Minder snoepen is een cliché voorbeeld maar door zich te onthouden van voedsel drukt men uit dat wij afhankelijk zijn van een hogere kracht die er voor zorgt dat we die aardse zaken niet nodig hebben.

Solidariteit

Deze 40 dagen nodigen ons ook uit om aandacht te geven aan die mensen die minder geluk hebben dan wij, die omwille van politieke, economische of sociale ontsparingen in moeilijke omstandigheden terecht gekomen zijn. Solidair zijn betekent aansprakelijk zijn voor de andere, samen horen. Men is bereid er voor de ander te zijn en zijn hulp te bieden wanneer/waar nodig. Oorspronkelijk komt dit doordat de rijken op woensdag en vrijdag geen vlees aten om solidair te zijn met de armen. Men heeft zelfs een hongerdoek geschreven in de 16^e eeuw (bedekking van alle heiligen en van het altaar) om mensen te laten denken aan de armen die ook tijdens de vasten honger leden. In de vastenperiode wil men aandacht besteden aan de mensen die het minder goed hebben dan wij, daaruit ontstond de actie Broederlijk Delen. We willen solidair zijn met de mensen overal ter wereld, ook in het Zuiden. Elk jaar is er een actie die vraagt om te delen met hen, omdat wij vaak in overvloed leven.

Natuurlijk is het ook belangrijk dat de leerlingen aan de slag gaan met deze drie kernpunten. Ons project is hier een mooi voorbeeld van. Daarom kiezen we er ook voor dat leerlingen dit aan elkaar linken in de eerste graad bijvoorbeeld tijdens het examen godsdienst. Zo zien ze niet alleen de theoretische kant maar ervaren ze zelf de ware betekenis hiervan. Er zijn allemaal verschillende acties op school. Maar hoe kan men de ogen van leerlingen meer openen en hen solidair laten zijn, dan hen zelf op pad te sturen waar er armoede heerst. Vasten wordt maar echt zinvol als we de drie kernpunten op ons eigen leven toepassen.

We kunnen vasten koppelen aan het terrein 'tijd' en aan het terreindoel 'Wat doen mensen met hun tijd in het christendom?'. Het heeft ook te maken met het terrein 'lichaam' en 'groepen en gemeenschappen' omdat we in deze periode toch op een andere manier omgaan met ons lichaam (soberheid) en we dan proberen solidair te zijn met groepen en gemeenschappen dichtbij en veraf. ²⁹

²⁹ initiatiestage godsdienst 1AV ler eerste jaar vasten (08-09) - D. Verstraeten

GESPREKSCONTACTEN

JAN MAES

Jan Maes is de eerste geweest die ons op weg geholpen heeft in dit eindwerk. Hij heeft dit project al op poten gezet in zijn eigen klassen (provincie Antwerpen). Het was dan ook heel leerrijk en interessant om van een godsdienstleerkracht in actie te horen hoe we aan de slag konden gaan.

Waar hebt u uw inspiratie gehaald om vrijwilligerswerk op school uit te werken?

De jezuïeten van het Onze-Lieve-Vrouwecollege op de Frankrijklei in Antwerpen hadden reeds een verplichte sociale stage voor hun vijfdejaarsleerlingen, en toen ik als vastbenoemde leerkracht in 1998 kon veranderen van de derde graad BSO in het Technisch Instituut Don Bosco te Hoboken naar de derde graad ASO in het Onze-Lieve-Vrouw-van-Lourdescollege te Edegem, kwam ik op het idee om de leerlingen twee semestertaken te laten kiezen. Een van de mogelijkheden was vrijwilligerswerk. Al gauw bleek dat ongeveer twee derde van de leerlingen voor vrijwilligerswerk

koos, terwijl de anderen ervoor kozen om een cursus EHBO te volgen, een boek te lezen... Het niet verplichte karakter van het vrijwilligerswerk maakt dat enkel gemotiveerde leerlingen daarvoor kozen, en dat ik geen controleapparaat moest opzetten. Een bewijs van een van de verantwoordelijken en een ter plaatse genomen foto volstaan, samen met de "post" die ze nadien over hun ervaringen moeten plaatsen op het discussieforum van. (www.de-living.be)

Waarom vindt u het zo belangrijk dat jonge mensen zich engageren voor vrijwilligerswerk?

Mijn baseline is een uitspraak van de Amerikaanse moraaltheoloog Richard McCormick die in 1985 tijdens een lezing in Leuven zei: "To teach is to open someone's eyes, to let him see what he didn't see before." Wanneer de leerlingen vrijwilligerswerk doen, zien zij een realiteit van (kans)armoede, zieken of dementerende bejaarden... waarmee ze anders (nog) niet of nauwelijks mee in contact zouden komen. Lees de "posts" er maar op na. Er gaat echt een wereld voor hen open, zij krijgen telkens bijzonder veel respect voor het werk dat de vaste vrijwilligers of personeelsleden als verpleegsters, verzorgers... daar verrichten, ze houden een goed gevoel over aan het idee dat ze op een dag, of drie halve dagen een steentje hebben kunnen bijdragen aan een betere wereld.

(http://www.de-living.be/smf_forum/index.php?topic=4143.0)

Eenmaal ze die drempel een keer hebben overschreden, is het ook gemakkelijker om er nadien naar terug te keren. In het schooljaar zaaien we, binnen enkele jaren zullen we zien of het zaad ook vruchten heeft voortgebracht. Verschillende

leerlingen hebben mij al laten weten dat hun beroepskeuze of engagement zijn oorsprong vond in het vrijwilligerswerk.

(<http://www.checkpointtv.be/v/de-ark-van-pieter/>)

Hoe belangrijk is de steun van collega's en de school om uw project op poten te zetten?

De collega's en directie waarderen het vrijwilligerswerk omdat het ook iets is waar de school in positieve zin mee kan uitpakken. We halen er ook regelmatig de pers mee. Op infodagen en opendeurdagen scoor je daar natuurlijk mee. Je laat zien dat je daarmee belangrijke delen van het sociaal en levensbeschouwelijk kader van ons pedagogische schoolproject realiseert. Voor de rest regel ik alles zelf. De collega's en directie hebben er helemaal geen werk mee.

Op welke manier gaat u op zoek naar organisaties?

In het begin had ik er maar een viertal: Wereldmissiehulp (tot we daar niet meer terecht konden), Moeders voor moeders, School van Vrede van San Egidio en RVT Immaculata. Jaar na jaar zijn er bijgekomen. Omdat het meeste vrijwilligerswerk van één dag moet gedaan worden tijdens een vakantie, zit bijvoorbeeld Moeders voor moeders nogal snel vol. Ik ben dan zelf op zoek gegaan naar soortgelijke organisaties zoals Zenith en SOS Hamin. Soms komen leerlingen met voorstellen, zoals Pieter Taels met de Arkgemeenschap. Als die ervaringen positief zijn, worden ze mee opgenomen in de lijst van mogelijke initiatieven waar derdegraadsleerlingen zinvol vrijwilligerswerk kunnen doen. Soms krijg ik ook een vraag via via van buitenaf. Zo had een pastoraal werker mij gemaïld dat de verantwoordelijke van de vrijwilligers van het UZA vroeg of hij geen mensen kende die op zondag van 10u tot 12u15 zieken naar de oecumenische dienst of viering konden brengen, en na nog even napraten bij een koekje en een drankje hen terug naar de kamer te brengen. Dat is ongelooflijk goed

meegevallen en zal vanaf volgend jaar in september mee op de lijst met mogelijkheden voor vrijwilligerswerk zal staan.

5) Hoe evalueert u uw leerlingen?

In principe krijgen ze (na het bewijsje van de organisatie, de ter plekke genomen foto en hun "post" op het forum) de volle pot (1/5 van de punten van het examen, of 20/20 bijkomende punten voor dagelijks werk), tenzij dat de organisatoren laten weten dat er iets misgelopen is of een leerling soms te laat is. Deze punten vormen vaak een buffer voor intellectueel minder sterke jongeren.

DRIES VERSTRAETEN

Ook in het Sint-Jan Bergmanscollege in Diest komen leerlingen in contact met vrijwilligerswerk. De leerlingen uit het zesde middelbaar gaan in september op ervaringstweedaagse. Dit houdt in dat ze twee dagen meedraaien in een organisatie die zij gekozen hebben uit een vooropgestelde lijst. In de lijst worden organisaties opgenomen waar er gewerkt wordt met een doelpubliek dat vaak onbekend is voor de leerlingen.

Dries Verstraeten is een van de twee leerkrachten die dit project op poten gezet heeft. Eerst gingen de leerlingen van het zesde jaar op bezinning maar dit bleek niet altijd even succesvol te zijn. Na een aantal jaar brainstormen en onderzoek, is de ervaringstweedaagse opgestart en dit blijkt een enorm succes te zijn.

Deze tweedaagse past perfect binnen de terreinen van het vak godsdienst. Door twee dagen mee te draaien in een organisatie, ervaren de leerlingen wat Jezus van ons verwacht en wat christenen horen te doen. Ze zetten zich in voor een ander en ontdekken zo verschillende groepen mensen. Dit kan gaan van het verzorgen van bejaarden tot het meedraaien in een paardenasiel. Alle categorieën komen aan bod zodat de leerling gericht kan kiezen wat hem/haar interesseert en waar hij/zij meer te weten over wil komen.

Tijdens het uitwerken en realiseren van dit project, komen er natuurlijk ook een aantal valkuilen bij kijken. Zo zijn niet alle organisaties even positief. Het is vaak moeilijk om leerlingen te sturen, zonder dat hier een concreet plan voor wordt opgemaakt. Daarom moeten de leerlingen zelf met initiatieven af komen en stellen ze samen met de organisatie een programma op. Tijdens de tweedaagse komt er steeds een leerkracht langs. Dit geldt niet als controle maar eerder als ondersteuning en om even te polsen hoe het gaat. Vaak zijn de reacties dan wel heel positief. Toch is het ook belangrijk dat de organisaties een leerkracht kunnen zien als aanspreekpunt moest er iets niet in orde zijn.

Daarnaast is het ook niet altijd gemakkelijk alles op tijd te regelen. Dit ligt dan niet aan de organisaties of de leerkrachten op school maar wel aan sommige leerlingen. Er zijn er altijd wel die niet op tijd contact op nemen, hun e-mail te laat versturen enzovoort waardoor de planning in het gedrang komt.

Toch beschouwen de leerlingen dit al een heel unieke en leerrijke ervaring. Dit vertellen ze dan in het verslag dat ze schrijven na hun ervaringsmeerdaagse. Op dit verslag en de beoordeling van de organisatie krijgt de leerling dan een cijfer, waardoor de inzet van de leerlingen ook beloond wordt. Meestal is dit heel positief.

SCHOOLVISIE

Vrijwilligerswerk is een ruim begrip en kan dus ook verschillend ingevuld worden op school. Men kan het kaderen in een schoolproject of laten begeleiden door een vakleerkracht of vakgroep. Je kan het volledig op vrijwillige basis houden of toch enige vorm van verplichting opleggen. Dit kunnen dan enkele of tientallen uren zijn, binnen of buiten de school(m)uren, in groep of enkel individueel. Hoe divers vrijwilligerswerk ook is in scholen, er is één belangrijke overkomst: het is een meerwaarde voor beide partijen!

Het is belangrijk dat we rekening houden met de draagkracht van de school, want niet alle scholen bezitten evenveel aan beleidsvoerend vermogen.

Beleidsvoerend³⁰ vermogen:

- De werking van de school is geïnspireerd op een duidelijke visie.
- Er is een grote betrokkenheid van de verschillende leden van de school.
- Er is het vermogen en er is de wil om samen te werken.
- De school is in staat om met haar omgeving te communiceren en heeft een hoog responsief vermogen.
- De school heeft de capaciteit ontwikkeld om over haar eigen werking te reflecteren en om daarbij aansluitend haar werking bij te sturen.
- De school besteedt zorg aan het proces van implementatie van vernieuwingen.
- De school maakt werk van de professionalisering van haar mensen, via interne en externe ondersteuning.
- De school weet de verantwoordelijkheden van haar geledingen te bepalen en consequent aan te wenden.
- Het beleid van de school komt de vorming of het leren van de lln. ten goede.

³⁰ Sociale stage leren zich belangeloos inzetten (november 2008) - VSKO

Als we willen dat vrijwilligerswerk enige slaagkansen heeft op de school, is er een flexibel schoolklimaat nodig. Vaak wijzigen er zaken of komen er nog extra taken voor de begeleidende leerkrachten bij. Er is ook nood aan vernieuwing en daarom is het zo belangrijk een beleid dat ondersteuning biedt, te hebben.

Er moet zeker ook een sfeer van behulpzaamheid aanwezig zijn op de school. Behulpzaamheid is immers de kern van vrijwilligerswerk. De leerlingen moeten deze sfeer aanvoelen en dit zal dan ook stimulerend werken. Wanneer de school aandacht heeft voor zwakkeren, zullen de leerlingen dit goede voorbeeld zeker opmerken. Het is dan aan de school om de leerlingen hierbij te betrekken en hen vertrouwen te geven.

Het is belangrijk dat de school ontdekt wat haar draagkracht is. Wanneer we de beginsituatie van een school analyseren, kunnen we een realistisch plan opstellen. Op die manier weten we wat de school aankan en welke behoeftes zij heeft. Wanneer de school een draagvlak wil vormen, moet er zowel participatie van het hele schoolteam, de leerlingen als van de ouders zijn. Om een goede participatie te hebben, is de communicatie tussen deze drie partijen natuurlijk essentieel. Er zal uitgezocht moeten worden welke mensen bekwaam en bereid zijn om vrijwilligerswerk te begeleiden. Eventueel kan de school gebruik maken van bijscholing. Dit betekent niet dat we een grote groep moeten hebben om dit project te kunnen laten werken. Als we een enthousiaste leraar hebben, kan het lukken. Jan Maes uit Antwerpen is hiervan het ideale voorbeeld.

Wanneer een school vrijwilligerswerk wil integreren, moet ze dus rekening houden met een heleboel zaken. Het initiatief moet natuurlijk passen binnen het schoolproject en daarom moet de school haar visie hierbij in vraag stellen. Hieronder staan enkele reflectievragen die de school kunnen inspireren bij het nadenken over vrijwilligerswerk³¹:

- Wat verstaan wij als school onder vrijwilligerswerk?
- Delen wij allen dezelfde definitie en hebben we een gemeenschappelijke doel?
- Wie houdt zich voornamelijk bezig met wat? Is er bij ons voldoende knowhow aanwezig?

³¹ ³¹ Sociale stage leren zich belangeloos inzetten (november 2008) - VSKO

- Is het ingebed in de totale schoolwerking (onze missie, ons eigen opvoedingsproject?)
- Hoe linken we vrijwilligerswerk met ons eigen opvoedingsproject, ons schoolreglement, enzovoort?
- Welke vormen van vrijwilligerswerk komen het meest tegemoet aan de eigenheid van onze leerlingen? Wat zijn dan ons extra aandachtspunten?
- Focussen wij voldoende op de positieve kansen van vrijwilligerswerk?
- Zijn wij bereid/in staat om de eventuele moeilijkheden te dragen die er kunnen mee gepaard zijn?
- Vertrekken we van onze eigen reële beginsituatie? Hebben wij onze mogelijkheden hieromtrent ingeschat? Welke kansen kunnen wij benutten?
- Hebben wij grondig nagedacht over de partners met wie we in zee zullen gaan?
- Waarom kiezen we voor die vorm en niet voor een andere (bv. buurbewoners, externe organisaties...)?
- Zijn de leerlingen, het personeel en de ouders betrokken? Pakken wij die zaken intern aan?
- Doen wij ook een beroep op externe deskundigen? Is dat aangewezen/nodig? Wat verwachten wij van hen? Zijn wij voldoende op de hoogte van wie we waarvoor kunnen aanspreken?
- Welke bevoegdheid komt wie toe (leerlingen, leerkrachten) ?
- Welke tijdspad voorzien we? Wat doen we zelf? Wat laten we over aan de anderen?
- Hoe kunnen we trachten te bereiken dat de sociale stage leidt tot een attitude en een attitude tot een langdurig gedrag?
- In welke mate maken we sociale stage al dan niet verplicht?
- Nemen we de sociale stage mee in de leerlingenevaluatie? Hoe? Beantwoorden we dan nog aan de eis om te evalueren op de basis van doelstellingen?
- Hoe evalueren we de kwaliteit van de ontvangende sector en de meerwaarde van vrijwilligerswerk voor die ontvangende sector?
- Werken wij op een systematische en een planmatige manier?

- Hoe is het gesteld met de voorbeeldfunctie van opvoeders, leerkracht en directie?

Bij alle vorige punten horen telkens bijkomende vragen zoals waarom (niet)? en bij welke punten dringen bijsturingen zich op?

Het is niet gemakkelijk om alles ineens te doen. Te snel willen werken is niet positief. Doordat je te vlug gaat, sla je belangrijke stappen over. Men moet evenwichtig en efficiënt werken m.a.w. alles moet stap per stap gebeuren met het nodige resultaat zodat het toch motiverend werkt. Men moet van visie naar actieplan doorgroeien. Het is belangrijk om een goede inschatting te maken. Dit kan maar als je realistisch blijft en rekening houdt met de doelstellingen die je beoogt. Hieronder kan je een voorbeeld zien van hoe je dit kan plannen:

	SNEL	TRAAG
GEMAKKELIJK	Proefproject opzetten met kleine groep.	Meer en meer mensen sensibiliseren en enthousiasmeren.
MOEILIJK	Beperkte groep werkt "vrijwilligerswerk integreren op school" uit voor een grote groep.	Een groot draagvlak creëren om vrijwilligerswerk als logisch component van het opvoedingsproject te zien.

Een stappenplan is nodig om het project met zoveel mogelijke mensen samen te dragen. Hoe je ook te werk gaat, moet het voor allen duidelijk zijn wat er hen te wachten staat. Een goede dialoog is het sleutelwoord van succes. Als er een goede communicatie is tussen alle partijen (organisatie, school, collega's, ouders, lln.) kan het niet mislopen. Het gaat tenslotte om de ontmoeting en uitwisseling, om de relatie tussen beiden. Hieronder vind je tien aandachtspunten om stap voor stap te werk te gaan.

TIENSTAPPENPLAN³²

1) Bekijk met een ruime groep collega's **vanuit welke inspiratie** je als school een aanbod zal doen en wissel er over uit: waarom bieden we dit aan? aan welk model/aan wie spiegelen we ons daarbij?... Als je de inspiratie heb gevonden, formuleer deze dan en schrijf het uit voor collega's, leerlingen en ouders. Hier wordt de **basis** gelegd.

³² Sociale stage leren zich belangeloos inzetten (november 2008) - VSKO

- 2) Bekijk in **welke jaren** men welk **aanbod** wil doen, kies je voor een kort- of langlopend project en waarom?
- 3) Welk **inhoudelijk aanbod** wil je doen: verzorginstelling, organisaties, kinderen, bejaarde mensen, vluchtelingen, allochtonen...? Welke ervaringen wil je leerlingen laten opdoen? Kies je één organisatie of meerderen per leerling? Denk goed na welke organisaties beantwoorden aan je levensbeschouwelijke keuze en licht dit kritisch toe.
- 4) Naar een **evenwicht** streven: kies voor doeactiviteiten maar ook voor bezinnende momenten.
- 5) Neem **contact** op met de ontvangende partner(s).
- 6) Zet duidelijke **organisatie(s) op papier** zodat alle partijen een goed zicht hebben op het geheel (in ons draaiboek kan je organisaties vinden voor in Vlaams-Brabant).
- 7) **Besprek** al het vorige met de begeleidende **collega's**. Schep ruimte voor vragen, reactie en uitwisseling.
- 8) Ga het **gesprek aan met de betrokken leerlingen**. Formuleer duidelijk je keuzes en verwachtingen. Schep ruimte voor inbreng, vragen, reacties. Motiveer hen (zie werkblaadjes). Zoek met hen naar invulling van het project, naar een bijdrage in de schoolkrant, website... Hoe kunnen moslimjongeren vanuit hun inspiratie een plaats vinden in dit project? Hoe ga je op weg met jongeren zonder gelovige levensoriëntatie?
- 9) Nadat je met iedereen rekening gehouden hebt, zet je alles in een heldere **brief/brochure** zodat iedereen een houvast heeft.
- 10) Neem de **begeleiding** ter plaatse en achteraf **ter harte! Aandacht** besteden aan **individueel begeleiding en aan klassikale uitwisseling**; wat deed het met hen als persoon, wat vonden ze belangrijk of ingrijpend, handelden ze vanuit hun geloof, heeft de ervaring hen veranderd...?

DOELEN

Hieronder enkele voorbeelden van doelen die een school voor ogen kan hebben³³:

- Jongeren gevoelig maken voor sociale uitsluiting;
- Hen helpen een persoonlijke, waardige en emotionele relatie op te bouwen met de mens in zijn kwetsbaarheid;
- Bereidheid ontwikkelen tot belangeloze inzet voor de kwetsbare andere;
- Ervaren wat het betekent mensen te helpen;
- Sociale en communicatieve vaardigheden ontwikkelen (leren samenwerken, opkomen voor jezelf, verantwoordelijkheid nemen, zorgen voor...).
- Leerlingen leren omgaan met mensen van verschillende sekse, sociale afkomst, capaciteiten, etnische achtergrond...
- De vooroordelen ten opzichte van de andere ontzenuwen;
- Leerlingen laten kennis maken met bepaalde groepen in de samenleving waar ze anders minder snel mee in contact komen;
- Leerlingen de wereld van de hulpverlening leren kennen, wat interessant is in het kader van een latere beroepskeuze;
- Jongeren belangstelling laten ontwikkelen om zelf (nu of later) vrijwilligerswerk te doen;
- Leerlingen het nut laten ervaren en vooral deugd laten hebben aan vrijwillig dienstbetoon.

Ieder school legt andere accenten. Ook de organisatie zal zijn noden afstemmen op zijn doelen. Daarom moet men steeds kritisch blijven over het belang van de inbreng en de hulp van de leerlingen voor de betreffende organisatie.

³³ Sociale stage leren zich belangeloos inzetten (november 2008) - VSKO

Tips

- Duidelijk afbakenen wat je als school wilt bereiken met sociale stage;
- Het thema linken aan de vakoverschrijvende eindtermen/ontwikkelingsdoelen en leerplannen;
- Het thema linken aan de schoolmissie,-situatie en - reglement;
- Een evenwicht vinden tussen engagement en ongezond opbod met anderen uit de omgeving;
- Een evenwicht vinden tussen de doelen van de school en die van de 'ontvangende sector'.
- De betrokkenen informeren;
- Zorgen voor een voldoende draagvlak bij alle betrokkenen;
- Goed overwogen en gedragen keuzes maken;
- Leerlingen zoveel mogelijk zelf hun doelgroep laten kiezen;
- Geef leraren voldoende ondersteuning bij de organisatie;
- Heb aandacht voor de voorbereiding van de leerlingen (doelgroep, instelling,...)
- Leg het initiatief niet enkel in de schoot van de leraar godsdienst of van het team schoolpastoraal;
- Streef naar eerlijke werkverdeling tussen leerlingen;
- Zorg voor voldoende overleg tussen de betrokken collega's;
- Zorg voor een snelle en vlotte communicatie met de leerlingen voor en na hun 'dienst'.

Reflectievragen

- Is project van vrijwilligerswerk voor onze school een optie?
- Wat zijn onze motieven om dit aan te bieden?
- Is er een verbinding tussen vrijwilligerswerk, de christelijke inspiratie en ons opvoedingsproject?
- Past het in ons onderwijsconcept?
- Voor welke doelgroep?
- Is er een voldoende breed draagvlak?
- Is er een projectgroep om een plan van aanpak uit te werken?
- Gaat de school werken met een draaiboek voor de invoering en uitvoering van het project?

Draaiboek vrijwilligers- werk

Om het project in goede banen te leiden, hebben we ook een beknopt draaiboek gemaakt. Hierin vindt u de ingevulde werkblaadjes terug met hun lesvoorbereiding. We hebben een algemene werkbundel gemaakt waarin de basis staat van wat in het lessenpakket aan bod kan komen. U kan dit als leerkracht aanpassen aan de beginsituatie van de klas. Ook voor de uitleg van het spel kan u hier terecht. Tot slot volgt er een beknopte agenda met richtlijnen van data die u kan gebruiken wanneer u het project wil uitwerken tijdens uw lessen.

Voor het uitwerken van de evaluatiefiches en overeenkomsten danken wij Dries Verstraeten omdat wij ons mochten baseren op zijn werk.

Inhoud draaiboek

1. Werkblaadjes
2. Ingevulde werkblaadjes
3. Lesvoorbereiding bij het lessenpakket
4. Uitleg en spelregels bij het interessespel
5. Evaluatiefiches
6. Agenda
7. Bijlagen

1. Werkblaadjes

“Als je ’s morgens geen zin hebt om op te staan, zeg dat tegen jezelf: ik moet opstaan om de taak van een mens te doen. Je bent toch niet te lui om te doen waarvoor je geboren bent? Ben jij misschien op de wereld gekomen om de hele dag in je warme bed te blijven liggen?

Kijk naar hoe alles in de wereld bezig is met zijn eigen taak: elke boom en plant, mus en mier, spin en bij. En zou jij dan niet doen wat hoort tot de aard van de mens? Zou je je niet haasten om datgene te doen waarvoor je bestemd bent?”

Marcus Aurelius

Kijk verder dan jezelf

Jijzelf moet beslissen om te leven

Je bent er niet zomaar. Je bent op de aarde om voltooid te worden.
Je bent ooit verwekt en je bent geboren.
Maar waarom ben je geboren? Je had er ook niét kunnen zijn.
Je vraagt het je af en je weet het antwoord niet.
Je bent geboren met een programma diep in jou.
In je genen zit het eerste deel van je bestemming
terwijl in je hart en je geest het andere deel van je bestemming ligt.
Ontdek jezelf. Ontcijfer je diepste ik waarna je je toekomst op het spoor zult komen.
Je bent ooit geboren. Maar je moet nog een tweede keer geboren worden.
Jouw toekomst ligt vast en je toekomst ligt open.
Aanvaard wat vastligt, vul in wat openligt.
Neem het besluit om jouw levensprogramma te volbrengen.
Word wie je bent en wie je wilt worden.
Je wordt een tweede keer geboren door je eigen zijn en handelen.
(Kolet Janssen – Warme woorden)

Mozes, de prins van Egypte

Bekijk een stukje uit de film, The prince of Egypt. Wat ziet Mozes? Wat wordt er van hem gevraagd? Wie geeft hem die opdracht? Vat het hieronder kort samen.

.....

.....

.....

.....

In de voetstappen van Jezus

Veel mensen die Jezus genas, waren erg ziek. Zonder de hulp van hun vrienden zouden ze nooit tot bij Jezus zijn gekomen. Soms moesten de mensen er heel wat voor over hebben om een zieke bij Jezus te brengen.

Op een keer was Jezus in een huis in Kafarnaüm, dat dicht bij Nazareth ligt. Daar vertelde hij over God. Er waren ook veel mensen en ook de schriftgeleerden kwamen luisteren. Het huis was helemaal vol, ze stonden zelfs buiten en probeerden daar nog een paar woorden van Jezus op te vangen. Ook kwamen er een paar mannen, die een lamme man droegen. Hij lag op een bed. Omdat ze geen kans zagen om binnen te komen, klommen ze op het dak en lieten de lamme door een luik omlaag zakken. Iedereen was verbaasd, maar Jezus was blij dat ze zo vast in hem geloofden.

Hij zei: 'Alles wat je verkeerd hebt gedaan, is je vergeven'. Nu werden de schriftgeleerden boos. 'Alleen God kan zonden vergeven.' Maar Jezus sprak: 'Wat is makkelijk om te zeggen? Uw zonden zijn vergeven of sta op en wandel?' Hij keerde zich terug naar de lamme en zei: 'Sta op. Neem je bed maar mee naar huis.' En de lamme stond op. Hij tilde zijn bed op en verliet het huis, terwijl hij God dankte.

Alle mensen stonden versteld. Ze wisten nu dat Jezus niet alleen zieke mensen genas maar ook hun zonden kon vergeven. En ze zeiden tegen elkaar: 'Wij hebben vandaag wonderlijke dingen meegemaakt.'

Duid in de tekst aan wat Jezus doet. Hoe reageren de anderen daarop?

Wie heeft er voor gezorgd dat de lamme uiteindelijk naar huis kon lopen?

.....

Kreeg Jezus iets terug nadat hij de lamme genezen had?

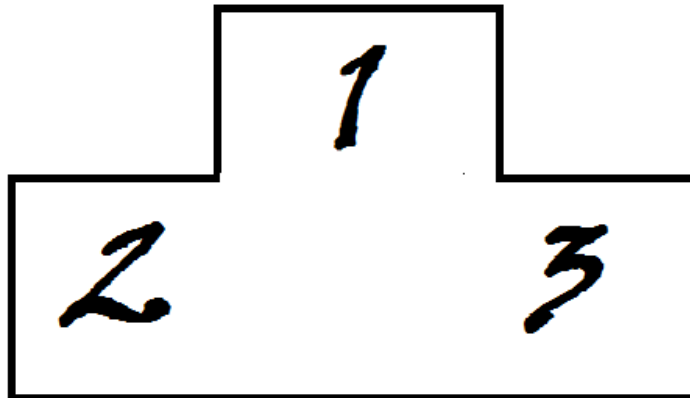
.....

Kostelijk of kostbaar

Zoek in deze woordzoeker de volgende woorden: glimlach, liefde, Playstation, gsm, vriendschap, geluk, auto, juwelen, brommer, make-up, snoep, parfum, respect, empathie, warmte, waardering, geld, computer, affectie, bewondering

Maak een top 3 van de dingen die voor jou het belangrijkste zijn.

Verdeel deze woorden nu in twee kolommen: wat is voor jou kostelijk en wat is kostbaar? Plaats je ook iets in beide kolommen?

Kostelijk	Kostbaar

Waarom plaatste je bepaalde woorden bij kostelijk en anderen bij kostbaar?

.....

Hoe kan je ervoor zorgen dat de kostbare dingen in je leven komen?

.....

Iets doen voor een ander

Welke van de onderstaande activiteiten beschouw jij als vrijwilligerswerk? Duid ze aan.

elke woensdagnamiddag helpen in het bejaardentehuis
geld inzamelen voor een goed doel
de afwas doen voor je mama
leider zijn in een jeugdbeweging
met je klas de boodschappen doen voor een oud-vrouwje
achter de toeg staan na de voetbalmatch van jouw ploeg
een centje krijgen om het gras te maaien bij de buurman

Welke elementen zijn belangrijk als we spreken over vrijwilligerswerk? Som ze op en formuleer daarna een definitie in eigen woorden.

.....

Vrijwilligerswerk =

.....

Lees het volgende krantenartikel en duid aan waarom dit vrijwilligerswerk is.

Leidsters Chiro Kris-Kras kamperen 75 uren op platform voor goed doel

GENK - Een hoekje van het evenementenpark Cosmogolem, gelegen achter het Jeugdcentrum Rondpunt 26, is sinds dinsdagmiddag 30 juni het actieterrein van Meisjeschiro Kris-Kras Genk- Centrum. Tien leidsters blijven 75 uren, tot vrijdagmiddag, onafgebroken kamperen in een slaapzak op het platform. Om het nog wat spannender te maken 'overleven' de tien op water, brood en fruit. Voor het gesjord platform staan enkele tuintafels en stoelen. Zo kan iedere bezoeker een drankje bestellen en de actie geldelijk ondersteunen. Het opzet is dan ook geld ophalen voor vzw Kleine Prins, een kinderkankerfonds dat zich inzet voor kinderen met kanker en langdurig zieke kinderen. (donderdag 02 juli 2009 – Het nieuwsblad)

Vul nu de definitie aan.

Vrijwilligerswerk is werk dat in enig verband
..... en uitgevoerd wordt voor
anderen of de

Heb jij dan al eens aan vrijwilligerswerk gedaan? Zo ja, waar? Voor welk doel?

.....
.....
.....

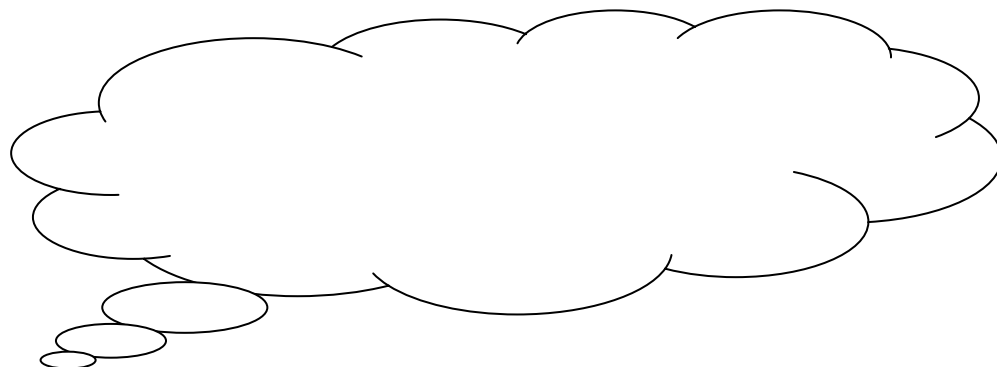
Als je vrijwilligerswerk besluit te doen, zorg dan dat je zeker op de hoogte bent van de volgende dingen. Samen vormen zij **de informatieplicht**.

1. De sociale : weten wat de organisatie doet en hoe alles in zijn werk gaat of wat ze willen bereiken.
2. De naam van de: zodat je bij problemen steeds bij hem/haar terecht kan.
3. Informatie in verband met de : moest er zich iets voordoen.
4. Is er een : worden je reiskosten e.d. terugbetaald?
5. Moet je je houden aan een: als je privé-informatie krijgt van de gasten.

Soms wordt deze informatie in een contractje gegoten, waar je je aan moet houden. Maar dit is zeker niet verplicht en hangt van de organisatie zelf af.

Kriebelt het al?

Als jij vrijwilligerswerk zou doen, welke woorden, elementen, kenmerken zou jij dan belangrijk vinden? Schrijf ze hieronder op.

Weet je ook al welke richting je uit wil om ergens vrijwilligerswerk te doen? Met welk doelpubliek je zou willen werken?

.....

Ontdek je interesses nu uitgebreid in **het grote interessespel!**

Aan de slag...

Nu je weet wat vrijwilligerswerk is, kan je zelf aan de slag gaan. Via Smartschool kom je terecht op een website waar een aantal organisaties opgesomd staan die al voor jou uitgekozen zijn. Natuurlijk mag je zelf ook met ideeën komen, als je deze eerst even voorstelt en laat goedkeuren.

Jij krijgt vanaf dit moment **tot eind maart** de tijd om mee te draaien in een vrijwilligersorganisatie. Er wordt van jou verwacht dat je minstens 5 keer meewerkt. De taakinvulling hangt natuurlijk ook van de organisatie af maar probeer zelf met een aantal voorstellen te komen waarin je laat zien dat je ook initiatief wil nemen.

De bedoeling is dat je zowel de organisatie als de gasten of het doelpubliek waarmee zij werken leert kennen. Profiteer hiervan want vaak kom je terecht in een omgeving waar je niet vaak mee in contact komt.

Samen met je leerkracht Nederlands stel je een zakelijke e-mail op naar je organisatie. Zorg dus dat je tegen dan zeker weet in welk avontuur jij wilt stappen. De **laatste week van oktober** wordt als contactweek beschouwd. In die week zorg je dat alle documenten in orde gebracht worden en bezoek je de organisatie voor een kennismakingsgesprek. Je bespreekt ook al wat je zou kunnen doen.

Tegen het **einde van de eerste week van februari** lever je een tussentijds verslag in waarin je je ervaringen beschrijft. Hierin vertel je ook welke verwachtingen je nog hebt.

Eind maart eindigt deze opdracht. Dan heb je minstens 5 keer meegedraaid, is je tussentijds – en eindverslag geschreven en licht je dit toe met een aantal foto's waarop jij aan het werk bent.

Tijdens je **examen godsdienst in juni** neem je al je verslagen en informatie mee naar het mondeling examen en vertel je over je ervaringen, wat je geleerd hebt, wat misschien is tegengevallen en link je dit met de leerstof van het afgelopen jaar. Verdere informatie hierover volgt nog, net zoals de exacte data.

Veel succes!

Tips en tricks

Hoe maak je van je project een succes? Tien tips voor de juiste houding!

1) Laat je groot hart zien en zet je in.

Je opdracht doet een beroep op je groothartigheid en je zin voor dienstbaarheid. Je merkt waarschijnlijk snel dat je vaak meer krijgt dan geeft.

2) Leer met onzekerheid leven.

Het vraagt een ernstige inspanning. Je moet een relatie opbouwen met mensen die anders zijn dan jij. Voel je je daardoor in het begin onzeker? Schrik niet, dit is een heel normale reactie.

3) Praat over je moeilijkheden en zet door.

In de loop van je bijdrage als vrijwilliger geraak je misschien ontmoedigd. Praat dan met je begeleiders. Ze zijn er voor jou, pas als je echt over je moeilijkheden praat en doorzet, proef je de vreugde van de echte ontmoeting.

4) Wees discreet en tactvol.

Werken met (kans)arme mensen vereist veel respect en fijngevoeligheid. Je zal heel wat dingen zien en horen. Wees discreet en tactvol.

5) Kwetter minder, luister meer.

Spreken is zilver, zwijgen is goud. Dat geldt tijdens deze opdracht zeker ook. In die stille aanwezigheid heeft een blik of een gebaar meer betekenis dan een stortvloed van woorden.

6) Kijk verder dan je neus lang is.

Deze opdracht brengt je in contact met mensen die je normaal niet zou ontmoeten. In zo een situatie hebben wij allemaal snel vooroordelen. Je ervaring zal je uitnodigen die te doorprikken en te ontdekken hoe rijk en warm de mensen zijn die je ontmoet.

7) Durf geduldig zijn.

Dit kan je ook in contact brengen met mensen die het moeilijk hebben. Schrik niet van 'eigenaardige' reacties. Je begrip en je geduld kunnen een grote hulp zijn - ook voor jezelf. Bij de eerste ontmoeting vind je misschien niet de juiste houding, woorden of toon. Dat is normaal! Trouwens, vaak zullen de mensen zelf uitleggen wat je het best kunt doen of zeggen.

8) Behandel een ander zoals jezelf behandeld wilt worden.

Voor elk engagement geldt deze gouden regel: behandel een ander zoals je zelf behandeld wilt worden. Maar let op: jouw behoeften en verlangens zijn niet altijd dezelfde als die van de ander.

9) Deel kwistig je levenslust en je goed humeur uit.

Welke organisatie je ook kiest, aarzel niet om je levenslust en je goed humeur kwistig uit te delen. Een levenslustig en goedgehumeurd persoon is overal een graag geziene gast. Die levenslust en dat goede humeur zijn trouwens de beste garantie voor het 'succes' van deze opdracht.

10) Hou een logboek bij.

Denk er aan: dit is een ontdekkingsstocht! Een goede hulp tijdens die tocht is een logboek. Wat heeft je geraakt? Wat maakt je onzeker? Wat maakt je blij? Noteer het allemaal in je logboek. Je merkt wel hoeveel deugd het doet om de herinnering aan intense momenten te bewaren.³⁴

³⁴ Sociale stage leren zich belangeloos inzetten (november 2008) - VSKO

Even terugblikken ...

1. *Wat vond je van de opdracht en het vrijwilligerswerk dat jij gedaan hebt?*

- Leuk
- Verrassend
- Gemakkelijk
- Leerrijk
- Waardevol

- Saai
 - Een tegenvaller
 - Moeilijk
 - Een teleurstelling
 - Andere
- (zelf aan te vullen)

Licht dit ook kort even toe:

.....
.....

1. *Wat vond je het leukst aan deze opdracht?*

.....

2. *Wat vond je het minst leuk aan deze opdracht?*

.....

3. *Wat heb je geleerd uit deze ervaring? Beschrijf dit in 5 zinnen.*

.....
.....
.....
.....
.....

4. *Wat zou je veranderen naar volgende jaren toe?*

.....

2. Ingevulde werkblaadjes

“Als je ’s morgens geen zin hebt om op te staan, zeg dat tegen jezelf: ik moet opstaan om de taak van een mens te doen. Je bent toch niet te lui om te doen waarvoor je geboren bent? Ben jij misschien op de wereld gekomen om de hele dag in je warme bed te blijven liggen?

Kijk naar hoe alles in de wereld bezig is met zijn eigen taak: elke boom en plant, mus en mier, spin en bij. En zou jij dan niet doen wat hoort tot de aard van de mens? Zou je je niet haasten om datgene te doen waarvoor je bestemd bent?”

Marcus Aurelius

Kijk verder dan jezelf

Jijzelf moet beslissen om te leven

Je bent er niet zomaar. Je bent op de aarde om voltooid te worden.
Je bent ooit verwekt en je bent geboren.
Maar waarom ben je geboren? Je had er ook niét kunnen zijn.
Je vraagt het je af en je weet het antwoord niet.
Je bent geboren met een programma diep in jou.
In je genen zit het eerste deel van je bestemming
terwijl in je hart en je geest het andere deel van je bestemming ligt.
Ontdek jezelf. Ontcijfer je diepste ik waarna je je toekomst op het spoor zult
komen.
Je bent ooit geboren. Maar je moet nog een tweede keer geboren worden.
Jouw toekomst ligt vast en je toekomst ligt open.
Aanvaard wat vastligt, vul in wat openligt.
Neem het besluit om jouw levensprogramma te volbrengen.
Word wie je bent en wie je wilt worden.
Je wordt een tweede keer geboren door je eigen zijn en handelen.
(Kolet Janssen – Warme woorden)

Mozes, de prins van Egypte

Bekijk een stukje uit de film, The prince of Egypt. Wat zie Mozes? Wat wordt er van hem gevraagd? Wie geeft hem die opdracht? Vat het hieronder kort samen.

Mozes wandelt door de woestijn. Dan hoort hij een stem en ziet hij een braamstruik in brand staan. God spreekt hem aan en beveelt hem zijn volk te gaan redden uit Egypte. Eerst is Mozes bang en weigert hij maar dan neemt hij zijn opdracht aan en vertrekt naar Egypte. God laat hem zien dat Hij steeds bij hem zal zijn.

In de voetstappen van Jezus

Veel mensen die Jezus genas, waren erg ziek. Zonder de hulp van hun vrienden zouden ze nooit tot bij Jezus zijn gekomen. Soms moesten de mensen er heel wat voor over hebben om een zieke bij Jezus te brengen.

Op een keer was Jezus in een huis in Kafarnaüm, dat dicht bij Nazareth ligt. Daar vertelde hij over God. Er waren ook veel mensen en ook de schriftgeleerden kwamen luisteren. Het huis was helemaal vol, ze stonden zelfs buiten en probeerden daar nog een paar woorden van Jezus op te vangen. Ook kwamen er een paar mannen, die een lamme man droegen. Hij lag op een bed. Omdat ze geen kans zagen om binnen te komen, klommen ze op het dak en lieten de lamme door een luik omlaag zakken.

Iedereen was verbaasd, maar Jezus was blij dat ze zo vast in hem geloofden.

Hij zei: 'Alles wat je verkeerd hebt gedaan, is je vergeven'. Nu werden de schriftgeleerden boos. 'Alleen God kan zonden vergeven.' Maar Jezus sprak: 'Wat is makkelijker om te zeggen? Uw zonden zijn vergeven of sta op en wandel?' Hij keerde zich terug naar de lamme en zei: 'Sta op. Neem je bed maar mee naar huis.' En de lamme stond op. Hij tilde zijn bed op en verliet het huis, terwijl hij God dankte.

Alle mensen stonden versteld. Ze wisten nu dat Jezus niet alleen zieke mensen genees maar ook hun zonden kon vergeven. En ze zeiden tegen elkaar: 'Wij hebben vandaag wonderlijke dingen meegemaakt.'

Duid in de tekst aan wat Jezus doet. Hoe reageren de anderen daarop?

Wie heeft er voor gezorgd dat de lamme uiteindelijk naar huis kon lopen?

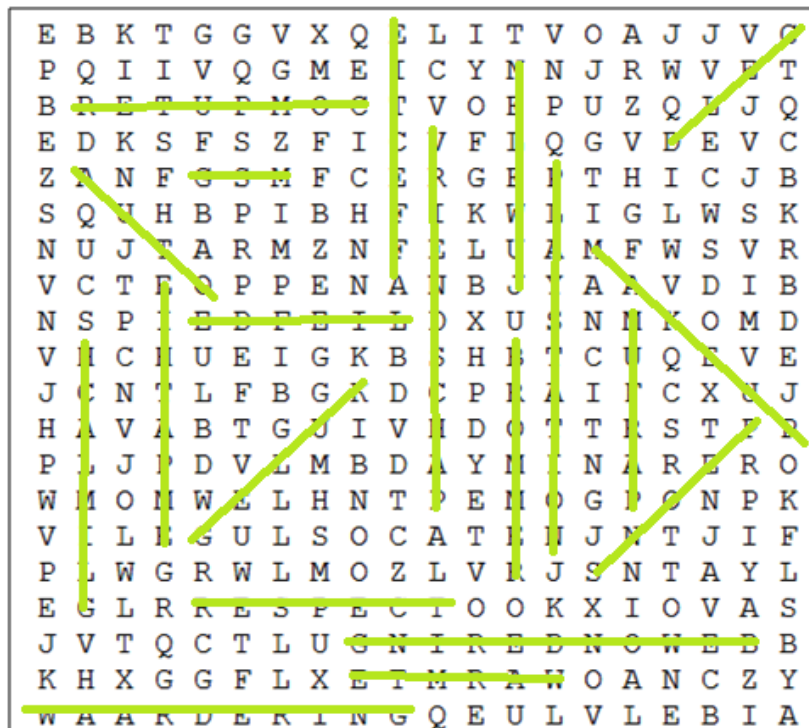
In de eerste plaats Jezus omdat Hij zijn zonden vergeven heeft en hem genees. Maar ook de vrienden, anders was hij nooit tot bij Jezus geraakt.

Kreeg Jezus iets terug nadat hij de lamme genezen had?

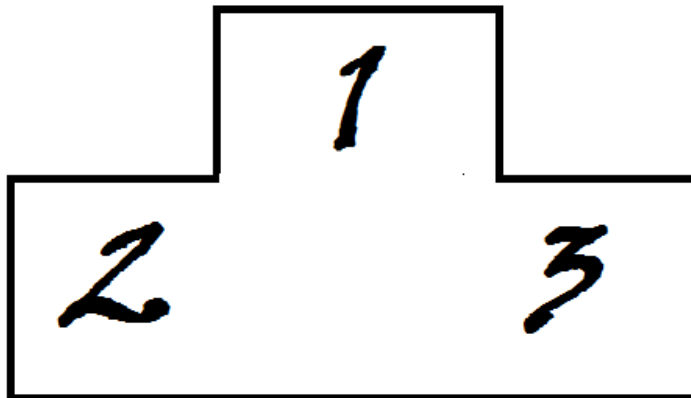
Niets materieel maar de man was wel heel dankbaar (Hij dankte God).

Kostelijk of kostbaar

Zoek in deze woordzoeker de volgende woorden: glimlach, liefde, Playstation, gsm, vriendschap, geluk, auto, juwelen, brommer, make-up, snoep, parfum, respect, empathie, warmte, waardering, geld, computer, affectie, bewondering

Maak een top 3 van de dingen die voor jou het belangrijkste zijn.

Verdeel deze woorden nu in twee kolommen: wat is voor jou kostelijk en wat is kostbaar? Plaats je ook iets in beide kolommen?

Kostelijk	Kostbaar
Playstation	Glimlach
Gsm	Liefde
Auto	Vriendschap
Juwelen	Geluk
Brommer	Respect
Make-up	Empathie
Snoep	Warmte
Parfum	Waardering
Geld	Affectie
Computer	Bewondering

Waarom plaatste je bepaalde woorden bij kostelijk en anderen bij kostbaar?

.....

Hoe kan je ervoor zorgen dat de kostbare dingen in je leven komen?

Door iets voor een ander te doen, met anderen om te gaan ...

Iets doen voor een ander

Welke van de onderstaande activiteiten beschouw jij als vrijwilligerswerk? Duid ze aan.

elke woensdagmiddag helpen in het bejaardentehuis ☆
de afwas doen voor je mama ☆
geld inzamelen voor een goed doel ☆
leider zijn in een jeugdbeweging ☆
met je klas de boodschappen doen voor een oud vrouwtje ☆
achter de toeg staan na de voetbalmatch van jouw ploeg ☆
een centje krijgen om het gras te maaien bij de buurman ☆

Welke elementen zijn belangrijk als we spreken van vrijwilligerswerk? Som ze op en formuleer daarna een definitie in eigen woorden.

Iets voor een ander doen, zonder er betaald voor te worden, in georganiseerd verband, niet verplicht ...

Vrijwilligerswerk = (persoonlijk antwoord van de leerlingen)

Lees het volgende krantenartikel en duid aan waarom dit vrijwilligerswerk is.

Leidsters Chiro Kris-Kras kamperen 75 uren op platform voor goed doel

GENK - Een hoekje van het evenementenpark Cosmogolem, gelegen achter het Jeugdcentrum Rondpunt 26, is sinds dinsdagmiddag 30 juni het actieterrein van **Meisjeschiro Kris-Kras Genk- Centrum**. Tien leidsters blijven **75 uren**, tot vrijdagmiddag, onafgebroken kamperen in een slaapzak **op het platform**. Om het nog wat spannender te maken 'overleven' de tien **op water, brood en fruit**. Voor het gesjord platform staan enkele tuintafels en stoelen. Zo kan iedere bezoeker een drankje bestellen en de actie geldelijk ondersteunen. Het opzet is dan ook **geld ophalen voor vzw Kleine Prins**, een kinderkankerfonds dat zich inzet voor kinderen met kanker en langdurig zieke kinderen. (donderdag 02 juli 2009 – Het nieuwsblad)

Vul nu de definitie aan.

Vrijwilligerswerk is werk dat in enig **georganiseerd** verband **onverplicht** en **onbetaald** uitgevoerd wordt voor anderen of de **maatschappij** .

Heb jij dan al eens aan vrijwilligerswerk gedaan? Zo ja, waar? Voor welk doel?

.....

.....

.....

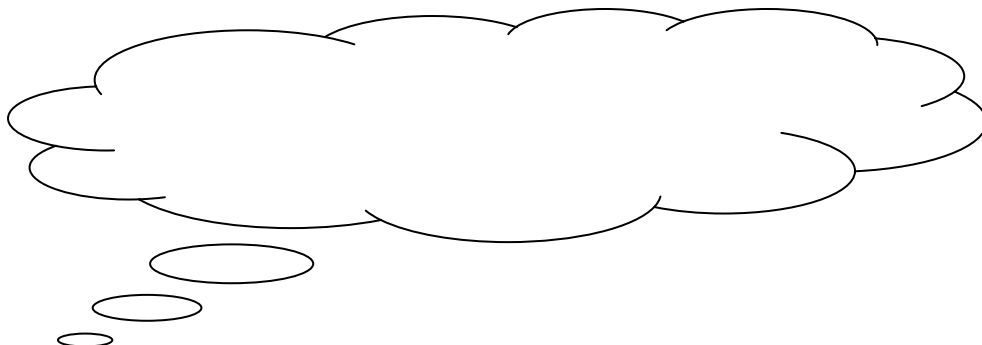
Als je vrijwilligerswerk besluit te doen, zorg dan dat je zeker op de hoogte bent van de volgende dingen. Samen vormen zij **de informatieplicht**.

6. De sociale **doelstellingen** : weten wat de organisatie doet en hoe alles in zijn werk gaat of wat ze willen bereiken.
7. De naam van de **verantwoordelijke(n)**: zodat je bij problemen steeds bij hem/haar terecht kan.
8. Informatie in verband met de **verzekering** : moest er zich iets voordoen.
9. Is er een **onkostenvergoeding** : worden je reiskosten e.d. terugbetaald?
10. Moet je je houden aan een **geheimhoudingsplicht**: als je privé-informatie krijgt van de gasten.

Soms wordt deze informatie in een contractje gegoten, waar je je aan moet houden. Maar dit is zeker niet verplicht en hangt van de organisatie zelf af.

Kriebelt het al?

Als jij vrijwilligerswerk zou doen, welke woorden, elementen, kenmerken zou jij dan belangrijk vinden? Schrijf ze hieronder op.

Weet je ook al welke richting je uit wil om ergens vrijwilligerswerk te doen? Met welk doelpubliek je zou willen werken?

.....

Ontdek je interesses nu uitgebreid in **het grote interessespel!**

Aan de slag...

Nu je weet wat vrijwilligerswerk is, kan je zelf aan de slag gaan. Via Smartschool kom je terecht op een website waar een aantal organisaties opgesomd staan die al voor jou uitgekozen zijn. Natuurlijk mag je zelf ook met ideeën komen, als je deze eerst even voorstelt en laat goedkeuren.

Jij krijgt vanaf dit moment **tot eind maart** de tijd om mee te draaien in een vrijwilligersorganisatie. Er wordt van jou verwacht dat je minstens 5 keer meewerkt. De taakinvulling hangt natuurlijk ook van de organisatie af maar probeer zelf met een aantal voorstellen te komen waarin je laat zien dat je ook initiatief wil nemen.

De bedoeling is dat je zowel de organisatie als de gasten of het doelpubliek waarmee zij werken leert kennen. Profiteer hiervan want vaak kom je terecht in een omgeving waar je niet vaak mee in contact komt.

Samen met je leerkracht Nederlands stel je een zakelijke e-mail op naar je organisatie. Zorg dus dat je tegen dan zeker weet in welk avontuur jij wilt stappen. De **laatste week van oktober** wordt als contactweek beschouwd. In die week zorg je dat alle documenten in orde gebracht worden en bezoek je de organisatie voor een kennismakingsgesprek. Je bespreekt ook al wat je zou kunnen doen.

Tegen het **einde van de eerste week van februari** lever je een tussentijds verslag in waarin je je ervaringen beschrijft. Hierin vertel je ook welke verwachtingen je nog hebt.

Eind maart eindigt deze opdracht. Dan heb je minstens 5 keer meegedraaid, is je tussentijds – en eindverslag geschreven en licht je dit toe met een aantal foto's waarop jij aan het werk bent.

Tijdens je **examen godsdienst in juni** neem je al je verslagen en informatie mee naar het mondeling examen en vertel je over je ervaringen, wat je geleerd hebt, wat misschien is tegengevallen en link je dit met de leerstof van het afgelopen jaar. Verdere informatie hierover volgt nog, net zoals de exacte data.

Veel succes!

Tips en tricks

Hoe maak je van je project een succes? Tien tips voor de juiste houding!

1) Laat je groot hart zien en zet je in.

Je opdracht doet een beroep op je groothartigheid en je zin voor dienstbaarheid. Je merkt waarschijnlijk snel dat je vaak meer krijgt dan geeft.

2) Leer met onzekerheid leven.

Het vraagt een ernstige inspanning. Je moet een relatie opbouwen met mensen die anders zijn dan jij. Voel je je daardoor in het begin onzeker? Schrik niet, het is een heel normale reactie.

3) Praat over je moeilijkheden en zet door.

In de loop van je bijdrage als vrijwilliger geraak je misschien ontmoedigd. Praat dan met je begeleiders. Ze zijn er voor jou; pas als je echt over je moeilijkheden praat en doorzet, proef je de vreugde van de echte ontmoeting.

4) Wees discreet en tactvol.

Werken met (kans)arme mensen vereist veel respect en fijngevoeligheid. Je zal heel wat dingen zien en horen. Wees discreet en tactvol.

5) Kwetter minder, luister meer.

Spreken is zilver, zwijgen is goud. Dat geldt tijdens deze opdracht zeker ook. In die stille aanwezigheid heeft een blik of een gebaar meer betekenis dan een stortvloed van woorden.

6) Kijk verder dan je neus lang is.

Deze opdracht brengt je in contact met mensen die je normaal niet zou ontmoeten. In zo een situatie hebben wij allemaal snel vooroordelen. Je ervaring zal je uitnodigen die te doorprikken en te ontdekken hoe rijk en warm de mensen zijn die je ontmoet.

7) Durf geduldig zijn.

Dit kan je ook in contact brengen met mensen die het moeilijk hebben. Schrik niet van 'eigenaardige' reacties. Je begrip en je geduld kunnen een grote hulp zijn - ook voor jezelf. Bij de eerste ontmoeting vind je misschien niet de juiste houding, woorden of toon; Dat is normaal! Trouwens, vaak zullen de mensen zelf uitleggen wat je het best kunt doen of zeggen.

8) Behandel een ander zoals jezelf behandeld wilt worden.

Voor elk engagement geldt deze gouden regel: behandel een ander zoals je zelf behandeld wilt worden. Maar let op: jouw behoeften en verlangens zijn niet altijd dezelfde als die van de ander.

9) Deel kwistig je levenslust en je goed humeur uit.

Welke organisatie je ook kiest, aarzel niet om je levenslust en je goed humeur kwistig uit te delen. Een levenslustig en goedgehumeurd persoon is overal een graag geziene gast. Die levenslust en dat goede humeur zijn trouwens de beste garantie voor het 'succes' van deze opdracht.

10) Hou een logboek bij.

Denk er aan: dit is een ontdekkingsstocht! Een goede hulp tijdens die tocht is een logboek. Wat heeft je geraakt? Wat maakt je onzeker? Wat maakt je blij? Noteer het allemaal in je logboek. Je merkt wel hoeveel deugd het doet om de herinnering aan intense momenten te bewaren.³⁵

³⁵ Sociale stage leren zich belangeloos inzetten (november 2008) - VSKO

Even terugblikken ...

5. *Wat vond je van de opdracht en het vrijwilligerswerk dat jij gedaan hebt?*

2. Leuk

7. Saai

3. Verrassend

8. Een tegenvaller

4. Gemakkelijk

9. Moeilijk

5. Leerrijk

10. Een teleurstelling

6. Waardevol

11. Andere

(zelf aan te vullen)

Licht dit ook kort even toe:

.....
.....

6. *Wat vond je het leukst aan deze opdracht?*

.....

7. *Wat vond je het minst leuk aan deze opdracht?*

.....

8. *Wat heb je geleerd uit deze ervaring? Beschrijf dit in 5 zinnen.*

.....
.....
.....
.....
.....

9. *Wat zou je veranderen naar volgende jaren toe?*

.....

3. Lesvoorbereiding bij het lessenpakket

Associatie Katholieke Universiteit Leuven
Campus Heverlee

Hertogstraat 178

3001 Heverlee

Tel. 016 375600

www.khleuven.be

LESONTWERP

ALGEMENE VAKKEN / VOEDING - VERZORGING

naam

reeks en vakkencombinatie :

Beginsituatie:

Deze beginsituatie dient aangepast te worden aan de eigen klas, school en richting. Wij hebben ervoor gekozen deze blanco te laten aangezien elke klas uniek is, net zoals haar leerlingen.

VERANTWOORDING

Situering in het leerplan:

Aangezien wij een algemene werkbundel gemaakt hebben (die de leerkracht kan aanpassen aan zijn/haar klas), sommen we de terreindoelen die bij dit onderwerp passen per jaar op. We hebben ons ook enkel gebaseerd op de terreinen die in dit lessenpakket aan bod komen. De rest van de terreinen wordt besproken per organisatie.

	BSO	TSO	ASO
1 ^e graad	Tijd Samen leven Sleutelfiguren in verhalen	Tijd Verhalen Groepen en gemeenschappen	
	Iemand zijn/worden	innerlijkheid	
2 ^e graad	Wat geeft je leven?	Identiteit	Jezelf worden
	Waarvoor leef je?	Kiezen	Kiezen Een cultuur van ontmoeten
3 ^e graad	Wat is samenleven in liefde?	Goed mens zijn	Bemind worden en liefhebben
	Waar sta ik in het samenleven? Wat boeit mij in het samenleven?	Grondervaringen en geloof Liefde en vriendschap	Leven als christen

ALGEMEEN LESDOEL: De leerlingen ontdekken dat iets doen voor een ander volgens het voorbeeld van Jezus is. Ze maken een onderscheid tussen wat kostelijk en kostbaar is en formuleren aan de hand van deze voorbeelden wat vrijwilligerswerk voor hen is en vullen de algemene definitie en de informatieplicht aan. Ze stellen zichzelf de vraag of ze al aan vrijwilligerswerk gedaan hebben en welke richting ze hiermee uit willen gaan.

Didactisch lesontwerp				
Leerdoelen	Lesfasen & timing	KRACHTIGE LEEROMGEVING		
		Onderwijs- en leeractiviteiten	Media	Leerinhoud
<p>Uit de tekst halen dat ieder mens een doel in het leven heeft.</p> <p>Een opstapje geven naar het nadenken over de eigen keuzes in het leven.</p>	<p>Instap: Bezinningsmoment - motivatiemoment</p>	<p style="text-align: center;">KLASSIKAAL</p> <p>De lln. Lezen het tekstje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is de boodschap achter deze woorden ? - Wat zou jouw taak zijn? 	<p>Werkblaadjes (uit Kolet Janssen - warme woorden)</p>	<p><i>Iedereen heeft zijn doel in dit leven. Je hebt zelf in handen wat je hiermee doet.</i></p>
<p>Informatie uit een filmfragment halen</p> <p>De gebeurtenis bespreken als dit in het eigen leven zou gebeuren.</p> <p>Het geziene fragment kort samenvatten (hoofd- en bijzaken)</p>	<p>Lesfase 1: Mozes, de prins van Egypte</p>	<p style="text-align: center;">KLASSIKAAL</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wie kent het verhaal van Mozes ? - Wat gebeurt er in de film? <p>De lln. Bekijken een stukje uit 'The prince of Egypt'.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Welke stukje heb je net gezien? - Wat gebeurt er? - Hoe zou jij reageren? - Hoe reageert Mozes? 	<p>Werkblaadjes</p> <p>The prince of Egypt (http://www.youtube.com/watch?v=AfX07EhS04)</p>	<p><i>Mozes is met zijn schapjes aan het wandelen wanneer er eentje verdwaald. Hij gaat het beestje achterna en ziet dan een braamstruik in brand staan, maar hij verbrandt niet.</i></p> <p><i>Dan hoort Mozes een stem, God. Hij geeft Mozes de opdracht Zijn volk uit Egypte te bevrijden. Hij laat zien dat Hij Mozes zal bijstaan en sterker is dan de Farao.</i></p>

onderscheiden).		<ul style="list-style-type: none"> - Welke opdracht krijgt hij? <p style="text-align: center;">PER TWEE</p> <p>De lln. vatten het geziene stukje samen in een aantal zinnen.</p>		
<p>Informatie uit een tekstfragment halen.</p> <p>De diepere betekenis achter het verhaal bespreken.</p>	<p>Lesfase 2: In de voetstappen van Jezus</p>	<p style="text-align: center;">KLASSIKAAL</p> <p>De lln. lezen een stukje uit de Bijbel: 'Jezus geneest de lamme'.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Duid aan wat Jezus doet en hoe hij reageert. - Wie zorgt ervoor dat de lamme kan lopen? - Wat krijgt Jezus ervoor terug? - Kan de man echt terug lopen? 	<p>Werkblaadjes (tekst uit een jongerenbijbel – Luc 5:17-26)</p>	<p><i>Jezus is aan het vertellen over God in een huis in Kafarnaüm. Er is veel volk waardoor er niemand meer bijkan. Vier mannen willen hun lamme vriend toch tot bij Jezus brengen en laten hem daardoor door het dak zakken. Jezus beloont hen door hun geloof en vergeeft de zonden van de man en geeft hem zelfs de moed zijn leven terug in handen te nemen (te doen lopen). De man dankt God en vertrekt.</i></p>
<p>Woorden zoeken in de woordzoeker.</p> <p>Bespreken welke woorden waardevol zijn in hun leven.</p> <p>De woorden indelen in twee categorieën: kostelijk en kostbaar en verklaren waarom</p>	<p>Lesfase 3: Kostelijk of kostbaar</p>	<p style="text-align: center;">INDIVIDUEEL</p> <p>De lln. krijgen een woordzoeker met 20 woorden. Eerst zoeken ze deze woorden in de woordzoeker en duiden ze deze aan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is voor jou heel belangrijk? - Waarom? - Wat is het belangrijkste voor jou? Wat komt op de tweede en derde plaats? <p>Plaats de woorden nu in twee kolommen. Dit wordt klassikaal besproken.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wat is kostelijk? - Wat is kostbaar? - Denkt iedereen hier zo over? 	<p>Woordzoeker op de werkblaadjes</p>	<p><i>In de maatschappij van vandaag hebben we veel luxeproducten die vaak ook nog eens veel geld kosten. We zouden perfect zonder kunnen maar niemand kan zich het leven nog inbeelden zonder. Maar zijn deze dingen wel altijd zo kostbaar of zijn ze alleen kostelijk?</i></p> <p><i>De waarden liefde, respect, vriendschap ... zijn van een veel grotere waarde van een laptop of een gsm. Deze kan je niet met geld kopen maar verkrijg je door goed te zijn voor een ander.</i></p>

<p>ze daar geplaatst worden.</p> <p>Nadenken over de belangrijke waarden in het leven.</p>		<ul style="list-style-type: none"> - Hoe kan je de kostbare dingen verkrijgen? 		
<p>Een definitie van vrijwilligerswerk formuleren aan de hand van voorbeelden.</p> <p>Een onderscheid maken tussen activiteiten met vrienden om voor je dichte omgeving en vrijwilligerswerk.</p> <p>Eigen ervaringen rond vrijwilligerswerk delen in groep.</p> <p>De informatieplicht in eigen woorden kunnen samenvatten na het aanvullen van de kenmerken.</p>	<p>Lesfase 4:</p> <p>Iets doen voor een ander</p>	<p style="text-align: center;">PER TWEE MET KLASSIKALE BESPREKING</p> <p>Op de werkblaadjes staan een aantal activiteiten.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Duid aan wat volgens jou vrijwilligerswerk is en verklaar waarom? <p>De ln. formuleren nu een aantal kenmerken die volgens hen bij vrijwilligerswerk horen en definiëren dit nu in eigen woorden</p> <p>Daarna lezen ze het krantenartikel en duiden ze aan waarom dit onder vrijwilligerswerk zou vallen.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Is dit vrijwilligerswerk? Waarom? - Zou jij zelf zoiets doen? - Heb je al eens aan vrijwilligerswerk gedaan? 	<p>Werkblaadjes</p>	<p><i>Vrijwilligerswerk is een werk dat je doet voor een ander, in georganiseerd verband. Je krijgt hier geen geld voor en doet dit vrijwillig omdat je iets voor een ander en de maatschappij wil doen.</i></p> <p><i>Vrijwilligerswerk is werk dat in enig georganiseerd verband onverplicht en onbetaald uitgevoerd wordt voor anderen of de maatschappij.</i></p>

		<p>De lln. vertellen hun ervaringen aan elkaar.</p> <p>Wanneer je aan vrijwilligerswerk doet, moet je van een aantal zaken op de hoogte zijn.</p> <p>De lln. vullen tekst rond de informatieplicht verder aan.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Waarom is het belangrijk op de hoogte te zijn van deze informatie? 		<ol style="list-style-type: none"> 1. De sociale doelstellingen : weten wat de organisatie doet en hoe alles in zijn werk gaat of wat ze willen bereiken. 2. De naam van de verantwoordelijke(n): zodat je bij problemen steeds bij hem/haar terecht kan. 3. Informatie in verband met de verzekering : moest er zich iets voordoen. 4. Is er een onkostenvergoeding : worden je reiskosten e.d. terugbetaald? 5. Moet je je houden aan een geheimhoudingsplicht: als je privé-informatie krijgt van de gasten.
<p>Ontdekken hun eigen interesses (in welke richting willen zij verder gaan als zij vrijwilligerswerk doen).</p>	<p>Lesfase 5: Aan de slag – het interessespel en de opdracht</p>	<p style="text-align: center;">Individueel</p> <p>De lln. schrijven een aantal kernwoorden op in verband met hun verwachtingen naar vrijwilligerswerk toe en denken al eens na welke richting ze willen uitgaan als ze zelf vrijwilligerswerk doen.</p> <p>Daarna wordt het interessespel gespeeld. (zie spelregels en uitleg)</p> <p>De opdracht: De lln. kunnen naar een website surfen via Smartschool waarop ze</p>	<p>Werkblaadjes Interessespel</p>	<p><i>De leerlingen gaan zelf ontdekken wat vrijwilligerswerk is. Ze krijgen vier maanden de tijd om een organisatie te kiezen, contact op te nemen en hier minstens 5 keer deel te nemen aan de werking met de gasten.</i></p> <p><i>Waarschijnlijk zal er een nieuwe wereld voor hen opengaan omdat de organisaties vaak werken met gasten waar leerlingen niet vaak mee in contact komen.</i></p> <p><i>Ze maken hiervan een aantal foto's, een</i></p>

		<p>een lijst van geselecteerde organisaties vinden. Uit deze lijst kiezen zij een organisatie die hen het meest aanspreekt om een aantal keer in mee te draaien.</p> <p>De bedoeling is leerlingen kennis te laten maken met wat vrijwilligerswerk is, in praktijk. Daarnaast komen ze vaak terecht in een omgeving die voor hen nieuw en speciaal is. Ze leren zo nieuwe leefwerelden kennen. (uitleg zie werkblaadjes)</p>		<p><i>tussentijds- en eindverslag en brengen dit naar voren op hun mondeling examen godsdienst, waar ze ook bespreken wat ze nu geleerd hebben en hoe dit te koppelen valt aan de leerstof.</i></p>
<p>Een eigen mening formuleren.</p> <p>De opdracht bespreken (positieve punten en werkpunten formuleren).</p> <p>Eigen ervaringen vertellen.</p> <p>Terugkoppelen aan wat dit hen bijgebracht heeft.</p>	<p>Lesfase 6:</p> <p>Evaluatie van de opdracht</p>	<p style="text-align: center;">KLASSIKAAL</p> <p>Op het einde van de lessenreeks wordt de opdracht besproken.</p> <p>De lln. vullen eerst het evaluatieformulier in wat achteraan in hun bundel steekt. Ze denken na over hoe ze het project in het algemeen vonden, wat het leukst of minst leuk was, wat ze geleerd hebben en hoe de opdracht verbeterd kan worden.</p> <ul style="list-style-type: none"> - In welke organisatie heb je mee gedraaid? - Wat heb je er allemaal mogen doen? - Wat is je het meest opgevallen? - Op welke manier heeft het aan je verwachtingen voldaan? - Waaruit heb je het meest geleerd? - Bekijk je deze doelgroep nu op een andere manier? - Vertel je leukste ervaring eens aan de klas? - Was er een ook ervaring die je het minst leuk vond? - ... 	<p>Werkblaadjes – evaluatieformulier achteraan</p>	<p><i>De leerlingen zijn wellicht in contact gekomen met een leefwereld die relatief nieuw is voor hen. De praktijk heeft hen meer bij gebracht dan dat ze dit in theorielessen zouden leren.</i></p> <p><i>De leerlingen vertellen en leren zo van elkaar.</i></p>

4. Uitleg en spelregels bij het interessespel

Doel van het spel: aan de hand van het interessespel komen de leerlingen te weten wat hun mogelijk interessegebied zou zijn om een organisatie te kiezen voor de opdracht.

Spelbenodigdheden: het spelbord, 4 pionnen, 4 spelfiches, de zandloper, de stappendraaier, de actiekaartjes, de woordzoeker

Spelregels:

Je speelt het spel met vier personen. Elke speler krijgt een pion en een spelersfiche.

Iedere speler draait aan de stappendraaier. Wie het hoogst draait, mag beginnen.

De eerste speler draait opnieuw. Draait hij een cijfer tussen 1 en 6, mag hij deze stappen vooruit gaan. De gele en blauwe bolletjes worden aangeduid als stap vooruit. Komt de speler uit bij een uitroepteken, moet hij een beurt overslaan. Wanneer de speler uitkomt op een rood kruisje, leest hij de eerste vraag van zijn spelersfiche en vult hij het antwoord op zijn kaart in. Bij het volgende kruisje de tweede vraag, dan de derde enzovoort.

Let op! Soms moet je ook een aantal stappen achteruit! Dit wordt aangeduid door -1 of -2 op het spelbord. Er zijn ook speciale vakjes. De klavertjesvier staan voor een doe-opdracht of een stelling.

Op het einde van het spel telt elke speler zijn score uit. Deze wordt berekend door het aantal keer dat je een bepaalde letter opgeschreven hebt. De letter die het meest voorkomt, bepaalt uiteindelijk je interessegebied.

A = Sociaal - economische
ondersteuning

B = Bibliotheken

C = Cultuur

D = Dierenzorg

E = Kinderbegeleiding

F = Ouderenzorg

G = Gehandicaptenzorg

Kort samengevat

Gele en blauwe bolletjes → stapjes vooruit

Rode kruisjes → vraag invullen op je fiche

Roze bloemetjes → speciale vakjes

Groene klavertjes → actievakjes

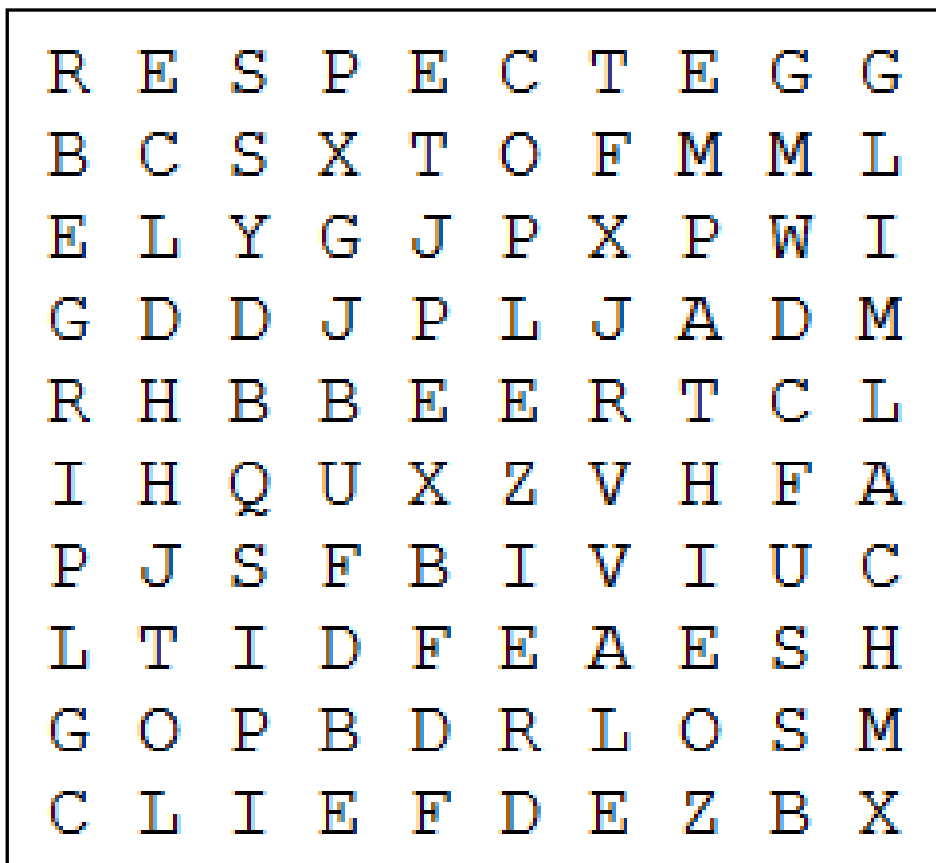
Spelersfiche

Vraag	Antwoord
Kies je voor een avond uit met je vrienden (A) of een avond achter je computer (B) ?	
Welk vakantiejobje zou je het liefst doen: werken in de dierentuin (D) of helpen in de kinderopvang (E)?	
Wat doe jij het liefst: een bezoekje brengen aan je oma (F) of babysitten (gratis) op de kindjes van je tante (E)?	
Aan wie zou jij je plaats op de bus afstaan: aan een hoogzwangere vrouw (E) of een oud mannetje dat slecht te been is (F)?	
Wat doe je het liefst: een film kijken (C) of een boek lezen (B)?	
Waarom denk je het eerst als je een blinde man ziet: "Wat een lieve hond!" (D) of "Zou de man hulp nodig hebben?" (G)?	
Je hebt één euro die je MOET uitgeven, aan wie geef je hem: een bedelaar (A) of een straatmuzikant (C)?	
Wat zou je het liefst doen: een fuif organiseren voor mensen met een handicap (G) of allochtonen leren fietsen (A)?	
Over welk onderwerp zou jij je spreekbeurt doen: je favoriete jeugdboek (B) of je lievelingsdier (D)?	
Waar zou jij met de klas het liefst een quiz organiseren: in een bejaardentehuis (F) of in een opvangcentrum voor mensen met een handicap (G)?	
Hoe maak jij je afspraak bij de dokter: online (G/D) of telefonisch (B/E)?	
Waar kijk je het liefst naar: Benidorm Bastards (F) of Madagascar (D)?	
Wat zou je het liefst zijn: een bekende roman (B) of een bekend kunstwerk (C)?	
Zou jij het liefst een zetel van de Ikea in elkaar knutselen (A) of in de zetel gaan liggen en een romantische komedie kijken (C)?	
Stel je voor dat je een leeftijd moet kiezen voor de rest van je leven; wat kies je: 7 (E) of 77 (F)?	
Wat vind je het minst erg: een nacht opgesloten zitten in een museum (C) of in de Kringwinkel (A)?	
Voor wie schil jij het liefst 100 kg. aardappelen: voor mensen met een handicap (G) of mensen uit een asielcentrum (A)?	
Tel nu je score uit. Welke letter heb je het meest ingevuld?	

Doe-opdracht

1. Los met je groepje de woordzoeker op binnen de tijd van de zandloper. Lukt dit, dan mag iedereen een stapje vooruit.
2. Bouw met je groepje een menselijke piramide, van minstens drie verdiepingen, zonder te praten.
3. Speel een ronde verder, terwijl je de zonnebril ophoudt.
4. Lees de stelling en bespreek deze kort in je groepje: "Vreemdelingen moeten terug naar hun eigen land."
5. Lees de stelling en bespreek deze kort in je groepje; "Oude mensen en jongeren hebben niets gemeenschappelijk."

Woordzoeker

respect – liefde – begrip – glimlach – empathie - plezier

5. Evaluatiefiches

1. De evaluatiefiche van het lessenpakket

1. *Wat vond je van de opdracht en het vrijwilligerswerk dat jij gedaan hebt?*

☐ Leuk	☐ Saai
☐ Verrassend	☐ Een tegenvaller
☐ Gemakkelijk	☐ Moeilijk
☐ Leerrijk	☐ Een teleurstelling
☐ Waardevol	☐ Andere
- (zelf aan te vullen)

Licht ook kort even toe:

.....
.....

2. *Wat vond je het leukste aan deze opdracht?*

.....

3. *Wat vond je het minst leuk aan deze opdracht?*

.....

4. *Wat heb je geleerd uit deze ervaring? Beschrijf dit in 5 zinnen.*

.....
.....
.....
.....
.....

5. *Wat zou je veranderen naar volgende jaren toe?*

.....

2. Evaluatiefiche voor de leerlingen (in te vullen door de organisatie)

Naam van de lln.:

Klas:

Data van aanwezigheid:

Organisatie:

Geachte heer/mevrouw,

In de eerste plaats willen wij u nog eens bedanken dat onze leerling bij u terecht kon en zo de kans kreeg een bijzondere ervaring op te doen binnen uw organisatie.

Mogen wij u hierbij ook nog vragen een korte evaluatie van de leerling in te vullen? De criteria kunnen steeds beoordeeld worden met een cijfer van 1 tot 5 (1 = helemaal niet akkoord, 5 = volledig akkoord). U mag de documenten aan de leerling meegeven of doorsturen naar de betrokken leerkracht.

Alvast hartelijk bedankt voor de samenwerking!

1. Persoonlijke instellingen van de leerling	Beoordeling				
- Stipt op afgesproken tijdstippen	1	2	3	4	5
- Toonde initiatief	1	2	3	4	5
- Was gemotiveerd	1	2	3	4	5

2. Opstelling van de leerling ten aanzien van de organisatie	Beoordeling				
- Toonde interesse t.o.v. de werking	1	2	3	4	5
- Leefde de werkingsafspraken na	1	2	3	4	5
- Toonde interesse t.o.v. het waardekader van de organisatie	1	2	3	4	5
- Stelde zich beleefd op t.o.v. de leden van de organisatie	1	2	3	4	5

3. Opstelling ten aanzien van de doelgroep van de organisatie	Beoordeling				
- Stelde zich medelevend op t.o.v. de doelgroep	1	2	3	4	5
- De houding evolueerde positief gedurende de periode	1	2	3	4	5
- Kon zich inleven in de leefwereld	1	2	3	4	5

**4. Vind u deze leerling geschikt om mee te draaien in deze of een
gelijkaardige organisatie (met deze doelgroep). Waarom wel/niet?**

.....
.....
.....
.....

**5. Heeft u opmerkingen met betrekking tot de bijdrage van deze
leerling?**

.....
.....
.....
.....

**6. Hoe zou u deze leerling beoordelen, moest u hem een cijfer op 20
moeten geven.**

.....

**7. Is uw organisatie volgend jaar opnieuw geïnteresseerd samen te
werken aan dit project?**

- Ja
- Nee

Naam en handtekening

.....

3. Evaluatiefiche (in te vullen door de leerling)

Naam van de lln.:

Klas:

Data van aanwezigheid:

Organisatie:

Beste leerling,

Na je vijf sessies vul je deze evaluatie in voor jezelf, zodat jijzelf ook probeert in te schatten hoe je gepresteerd hebt binnen deze organisatie.

Je geeft jezelf een cijfer van 1 (helemaal niet akkoord) tot 5 (volledig akkoord).

Veel plezier tijdens deze unieke ervaring!

1. Persoonlijke instellingen van de leerling	Beoordeling				
- Stipt op afgesproken tijdstippen	1	2	3	4	5
- Toonde initiatief	1	2	3	4	5
- Was gemotiveerd	1	2	3	4	5

2. Opstelling van de leerling ten aanzien van de organisatie	Beoordeling				
- Toonde interesse t.o.v. de werking	1	2	3	4	5
- Leefde de werkingsafspraken na	1	2	3	4	5
- Toonde interesse t.o.v. het waarde kader van de organisatie	1	2	3	4	5
- Stelde zich beleefd op t.o.v. de leden van de organisatie	1	2	3	4	5

3. Opstelling ten aanzien van de doelgroep van de organisatie	Beoordeling				
- Stelde zich medelevend op t.o.v. de doelgroep	1	2	3	4	5
- De houding evolueerde positief gedurende de periode	1	2	3	4	5
- Kon zich inleven in de leefwereld	1	2	3	4	5

**4. Vind je jezelf geschikt om mee te draaien in deze of een
gelijkaardige organisatie (met deze doelgroep). Waarom wel/niet?**

.....
.....
.....
.....

**5. Wat was je grootste kwaliteit? Welk werkpunt zou je zeker nog
moeten bijschaven?**

.....
.....

**6. Hoe zou je jezelf beoordelen als je jezelf een punt op 20 zou
mogen geven?**

.....

6. Agenda

Richtlijnen data	Opdracht
1 ^e tot 3 ^e week van oktober	Lessenpakket tot en met de uitleg van de opdracht
4 ^e week van oktober	De lln. hebben contact opgenomen met hun organisatie (via een zakelijke e-mail).
1 ^e week van november	Contactweek: de lln. zorgt dat hij in deze week een afspraak heeft met de organisatie en bespreekt hier zijn mogelijke inbreng en taakverdeling.
2 ^e week van november	Alle documenten zijn ingevuld en worden aan de leerkracht bezorgd (verzekering, contract ...)
2 ^e week van februari	De lln. geeft een tussentijdsverslag af. Hierin bespreekt hij wat hij al bereikt heeft en wat zijn verwachtingen naar de rest van de periode nog zijn.
Begin november tot eind maart	De lln. voert de opdracht uit. Hij draait minstens 5 keer mee in zijn organisatie. Op het einde van deze periode geeft hij twee verslagen af (tussentijds- en eindverslag), de evaluatiepapieren en fotomateriaal.
Laatste week van maart	De lln. geeft zijn vrijwilligersportfolio af.
1 ^e week van april	Evaluatie van de opdracht: in de klas volgt er een klasgesprek. De lln. vullen de evaluatiefiche in, achteraan in hun bundel. Daarna mogen ze hun ervaringen met elkaar delen.
Juni	Verdediging opdracht tijdens het examen <ul style="list-style-type: none"> • 1^e graad → De lln. bespreken wat ze geleerd hebben in een open vraag tijdens hun schriftelijk examen en linken de opdracht met 'vasten' (of andere leerstof vb. Pater Damiaan). • 2^e graad → De lln. maken een schriftelijk examen (zoals anders gepland) maar komen tijdens de middag 10 min. individueel naar

	<p>de leerkracht om hun vrijwilligersportfolio kort te verdedigen.</p> <ul style="list-style-type: none">• 3e graad → De lln. bespreken hun vrijwilligersportfolio uitgebreid. Ze krijgen een aantal vragen die een terugblik zijn naar de opdracht en de geziene leerstof. Ze vertellen onder andere wat ze geleerd hebben, welke band dit heeft met het christendom en bedenken één werkpunt aan het project dat beter zou kunnen.
--	---

7. Bijlagen

1. Voorbeeld-mail naar organisaties (opgesteld door leerlingen)

We hebben ervoor gekozen samen te werken met de vakleerkrachten Nederlands. Zij geven een les over de zakelijke e-mail. De leerlingen stellen samen met de leerkracht een e-mail op die ze naar hun organisatie kunnen sturen. Deze wordt eerst naar de leerkracht godsdienst gestuurd ter controle en na bevestiging verzonden naar de organisatie.

Beste meneer/mevrouw ... (naam van de verantwoordelijke),

Mijn naam is (naam van de leerling) en ik ben een leerling uit het (.....) middelbaar van (naam van de school).

Voor het vak godsdienst hebben wij de opdracht gekregen 5 keer mee te draaien in een vrijwilligersorganisatie. Jullie organisatie sprak mij het meest aan. Ik ga heel graag met (doelpubliek) om en wil hier graag over bijleren. Het zou een unieke ervaring zijn deze opdracht bij jullie te mogen uitvoeren.

De periode waarin we de opdracht moeten uitvoeren begint in november en we krijgen de tijd tot eind maart. Natuurlijk hangt het ook van jullie af wanneer ik aanwezig mag en kan zijn. Moest u willen dat ik vaker kom, is dit natuurlijk ook geen probleem.

De laatste week van oktober is voorzien als contactweek. Tijdens deze week kan ik even langskomen, voor een kennismaken en het bespreken van de taakverdeling.

Ik hoop dat ik deze opdracht bij jullie mag uitvoeren. Alvast hartelijk bedankt voor de medewerking.

Vriendelijke groet,

(voornaam en naam leerling)

2. Standaard e-mail voor nieuwe organisaties

Beste mevrouw/meneer(naam verantwoordelijke),

Als leerkracht uit het (naam van de school) heb ik een project opgestart waarbij leerlingen uit het secundair onderwijs gedurende een bepaalde periode meedraaien in een vrijwilligersorganisatie.

Op deze manier komen ze terecht in een leefwereld die voor hen vaak heel onbekend is. Daarnaast proeven ze zo ook van de unieke ervaring iets voor een ander te doen en zich in te zetten voor de maatschappij.

Concreet zou dit willen zeggen dat er een leerling van onze school contact met u opneemt en vraagt of hij zijn opdracht bij u mag uitvoeren. Deze opdracht houdt in dat de leerling minstens 5 keer tijdens de periode van november tot eind maart komt meedraaien in uw organisatie. Zo leert hij met dit doelpubliek om te gaan en zich in te zetten voor een ander. Samenwerking, respect en de christelijke waarden komen hier zeker sterk aan bod en dit is ook wat wij hen willen meegeven en laten ontdekken. We vragen de leerlingen te kiezen voor een organisatie die het meest aanleunt bij hun interesses waardoor de inzet en het enthousiasme ook optimaal is.

Bent u geïnteresseerd om met uw organisatie mee te werken aan dit project, dan horen wij dit graag. Het verder contact kan via e-mail maar ik wil zeker ook eens langskomen om alles uit te leggen en in orde te brengen.

Alvast hartelijke bedankt!

Vriendelijke groet,

(naam van de leerkracht)

3. Contract leerling-school-organisatie

Vrijwilligerscontract 'Kijk verder dan jezelf'

Naam:

Klas:

Organisatie:

Verloop:

De periode waarin de opdracht wordt uitgevoerd begint in november en eindigt de laatste week van maart. In deze periode draait de leerlingen minstens 5 keer mee in de organisatie.

Aangezien de leerlingen verplicht naar de lessen hoort te komen, zal dit op woensdagnamiddag of zaterdag plaatsvinden, tenzij anders afgesproken met de verantwoordelijke van de organisatie.

Invulling van het programma:

De leerling komt zelf met een aantal initiatieven die hij/zij kan uitvoeren tijdens zijn periode. De organisatie kan zelf ook voorstellen doen, omdat zij hun werking het beste kennen.

Evaluatie:

De leerling wordt beoordeeld op dit project aan de hand van de evaluatieformulieren (ingevuld door de leerlingen zelf en een door de organisatie), zijn tussentijds- en eindverslag en de verdediging tijdens zijn examen godsdienst.

Verzekering:

De activiteiten vallen voornamelijk buiten de schooluren. Om deze reden valt de leerling onder de verzekering van de organisatie (vrijwilligersverzekering).

Afwezigheid:

Wanneer de leerling niet komt opdragen op de afgesproken plaats op het afgesproken tijdstip, wordt er contact opgenomen met de verantwoordelijke leerkracht.

Bij afwezigheid of ziekte belt de leerlingen steeds naar de verantwoordelijke van de organisatie en naar zijn betrokken leerkracht.

Kosten:

Eventuele verplaatsingskosten of kosten voor maaltijden enz. worden door de leerling zelf betaald en kunnen niet verhaald worden aan de school.

Gelieve hieronder uw naam en handtekening te zetten. Hierbij toont u aan dat u dit document gelezen heeft en goedgekeurd.

Leerling	Ouder	Organisatie
Naam:	Naam:	Naam:
Handtekening:	Handtekening:	Handtekening:

ORGANISATIES

- OUDERENZORG
- DIERENZORG
- GEHANDICAPTENZORG
- KINDERBEGELEIDING
- SOCIAAL-ECONOMISCHE BIJSTAND
- CULTUUR
- BIBLIOTHEKEN

Algemene informatie

Het Rust –en verzorgingstehuis Sint-Rochus te Aarschot beschikt over meer dan 150 plaatsen. Deze plaatsen zijn toegankelijk voor verschillende soorten bewoners. Zo is er een Alzheimer- en dementenafdeling, een afdeling voor personen met verzorgingsbehoeften, Parkinson, semi-validen en validen.

Er zijn momenteel een vijftigtal vrijwilligers aan de slag in woonzorgcentrum Sint-Rochus. De één een paar uur per week, de andere een paar dagen per week naargelang de persoonlijke en familiale situatie. Iedere vrijwilliger doet waar hij of zij zich goed bij voelt en waar de bewoners mee geholpen zijn. Het is belangrijk de talenten van de vrijwilligers in te zetten zodat zij zich ook goed voelen.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Ze kunnen aan de hand van hun talenten kiezen uit uiteenlopende taken:

- Knutselen
- Bediening van de winkel
- Cafetaria
- Bibliotheek
- Bejaarden gezelschap houden tijdens het eten, tijdens een wandeling of op de kamer.
- Hulp bij uitstappen en bij allerlei activiteiten

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: 3

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: Albertlaan 2

3200 Aarchot

Tel.: 016/550 743

Website: www.ocmw-aarschot.be/woonzorgcentrum.htm

Contactpersoon: Marc Dierick of Sabine Schoolmeesters

Contactgegevens: 016/550 750 of 016/550 749

LANGERHEIDE-HAACHT

Algemene informatie

Residentie Langerheide bestaat al een hele tijd en biedt een kwalitatief hoogstaande verzorging aan aan al hun residenten. In de residentie trachten ze een leefgemeenschap te creëren in een gezellige en aangename leefomgeving, waar men als individu gerespecteerd blijft, ook al is men volledig zorgbehoevend.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Ze kunnen kiezen uit zeer uiteenlopende taken:

- Afwas
- Animatieactiviteiten
- Drankbedeling
- Speciale gelegenheden of activiteiten

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: 3

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens
Adres: Langerheide 7 3150 Haacht
Tel.: 016/600 104
Website: www.residentielangerheide.be/algemene_gegevens.html
Contactpersoon: Heidi Derboven, Anja Vereyken of Anneke Derijcke
Contactgegevens: 016/600 104

Algemene informatie

Populierenhof Service Residentie VZW huisvest bejaarde mensen en biedt daarbij alle nodige verzorging aan. Ze vinden privacy en verantwoordelijkheid belangrijk en daarom verblijven hun bewoners in aparte flats.

Naast het vast personeel werken er ook enkele vaste vrijwilligers. De VZW werkt ook samen met het Wit-Gele Kruis om hun bewoners een zo kwalitatief mogelijk verblijf te garanderen.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

De leerlingen van verzorging kunnen heel uiteenlopende taken doen:

- Verzorgen van bewoners
- Bewoners gezelschap houden
- Alle vormen van animatie organiseren: cursus 'Hoe werkt een gsm?' of 'internet' geven, cursus Facebook geven, quiz organiseren,

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: BSO enkel richting verzorgende

Aantal leerlingen per schooljaar: 3

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: Populierenlaan 10
3001 Heverlee

Tel.: 016/201 464

Website: www.populierenhof-leuven.be/

Contactpersoon: Meneer Geraerts

Contactgegevens: 016/201 464

VOGELZANG-HEVERLEE

Algemene informatie

Home Vogelzang biedt een thuis aan 110 bejaarde bewoners. Ze bieden plaats voor zowel valide als hulpbehoevende bejaarden.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Vrijwilligers kunnen ingeschakeld worden voor diverse taken.

- Animatie van de bewoners: elke eigen creatieve inbreng van de vrijwilliger mag!
- Vervoer van rolstoelbewoners
- Voorleesuurtje
- Maaltijdbegeleiding
- MET ERVARING: zorg bieden

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: 3

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens
Adres: Tervuursesteenweg 290 3001 Heverlee
Tel.: 016/279 711
Website: www.homevogelzang.be
Contactpersoon: Griet Selen (tussen 7 – 16uur)
Contactgegevens: 016/279 711

Algemene informatie

Het lokaal dienstencentrum Ruelenspark biedt vormende, informatieve, ontspannende en dienstverlenende activiteiten aan. De bewoners wonen in serviceflats maar kunnen genieten van leuke activiteiten en de ontmoetingsruimte.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Ze kunnen kiezen uit zeer uiteenlopende taken:

- Meewerken aan de bekendmaking van het aanbod: kopiëren, plooiën, verdelen of ophangen van affiches en flyers
- Stertelefoon: op regelmatige en afgesproken tijdstippen bellen naar vereenzaamde ouderen
- Lesgeven: cursus gsm, internet, Facebook ...
- Middagrestaurant: ondersteuning van de werking

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: 3

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: E. Ruelenspark 35

3001 Heverlee

Tel.: 016/248 365

Website: www.ocmw-leuven.be/oleuven/faces/public/template.jsp?f=242

Contactpersoon: Elke Peersman

Contactgegevens: elke.peersman@ocmw-leuven.be

Algemene informatie

Woonzorgcentrum Dijlehof biedt woongelegenheden aan 70 bejaarden. Het centrum is verdeeld in drie leefeenheden en iedere leefeenheid bekwaamt zich in een bijzonder zorgprofiel. Op deze manier kunnen ze personen met lichamelijke problemen als mentale problemen goed verzorgen.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Momenteel zijn er een twintigtal vrijwilligers actief. Ze mogen kiezen binnen welke domeinen ze werken, waar ze sterk in zijn of waar hun interesse naar toe gaat. Ze vervangen geen beroepskrachten: dit betekent dat ze taken uitvoeren waarvoor de beroepskracht geen tijd voor heeft.

- meehelpen bij activiteiten
- meegaan op uitstap
- een wandeling maken
- een bezoekje brengen aan bewoners
- openhouden van de cafetaria
- koffie bedelen bij de bewoners
- ondersteunen van de maaltijden
- een feestje ondersteunen
- voorlezen
- planten verzorgen ...

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: 3

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: Minderbroedersstraat 9

3000 Leuven

Tel.: 016/293 142

Website: www.ocmw-leuven.be/oleuven/faces/public/template.jsp?f=242

Contactpersoon: Ilse Claeys

Contactgegevens: 016/293 142

BETLEHEM-HERENT

Algemene informatie

Het woon -en zorgcentrum Betlehem met zijn 300 bewoners biedt een aangename en huiselijk sfeer aan valide, zorgbehoevende of dementerende senioren.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

De vrijwilligers kunnen volgende taken opnemen:

- Een eenzame persoon gezelschap houden
- Animatie voorzien

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens
Adres: Wilsensteinweg 70 3020 Herent
Tel.: 016/219 835
Website: www.betlehemvrt.be/
Contactpersoon: Ann Vansighem of Christine Debouvry
Contactgegevens: Ann.Vansighem@betlehemvrt.be of Christine.Debouvry@betlehemvrt.be

Algemene informatie

Molenstee is een woonzorgcentrum gelegen in het centrum van Kampenhout. Ze bieden een huiselijke sfeer en zorg op maat aan 61 bewoners. Het woonzorgcentrum vindt het belangrijk om de interesses van de bewoners in actualiteit, hobby's en cultuur te onderhouden en te stimuleren. Daarom hebben ze vrijwilligers nodig.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Woonzorgcentrum Molenstee zoekt vrijwilligers die:

- Af en toe een babbeltje met onze bewoners willen maken
- Een kaartje leggen
- Onze cafetaria mee helpen open houden
- Onze bewoners in rolwagens helpen, duwen tijdens de wandelingen
- Maaltijdondersteuning bieden

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: 3

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: Gemeenteplein 1

1910 Kampenhout

Tel.: 016/314 328

Website: hwww.kampenhout.be/ocmw/molenstee.php

Contactpersoon: Olivier Soil

Contactgegevens: olivier.soil@ocmw-kampenhout.be of eka.team@ocmw-kampenhout.be

3de graad, 1ste jaar

Wat is menswaardig samenleven?

- Basiswaarden om menswaardig te kunnen samenleven aangeven en levensbeschouwelijk situeren.
- De wisselwerking tussen normen en waarden illustreren.
- Het ethisch gesprek op samenlevingsniveau aanwijzen en kritisch bevragen.

Wat is samen-leven in liefde?

- Uitzoeken hoe een relatie levengedend kan zijn en blijven.

Wat ervaar ik aan grenzen in het samen-leven?

- Het omgaan van christenen met lijden en dood typeren.
- Het denken omtrent goed en kwaad, zonden in onze samenleving.

3de graad, 2de jaar

Waar sta ik in het samenleven?

- Omschrijven in welke mate (eigen) arbeid een opnemen is van verantwoordelijkheid tegenover God, de anderen, de samenleving, de natuur en zichzelf.

Wat boeit mij in het samenleven?

- Verschillende concrete vormen van zin-zoeken aanwijzen en kritisch beoordelen.
- Aangeven hoe gelovigen de geschiedenis van hun leven als de plaats van Gods aanwezigheid en openbaring ervaren.

3de graad, 1ste jaar

Goed mens zijn

- De eigen grondhoudingen bevragen op deugdzaamheid, menswaardigheid en mensvervullende kwaliteit.
- Publieke standpunten t.a.v. kwaad en schuld confronteren met een evangelische benadering van 'deze mens in deze situatie'.
- Kerkelijke en maatschappelijke normen bevragen en bespreken op hun gegrond zijn en gerichtheid op waardigheid.

Samenlevingsopbouw tussen inspiratie en appel

- Verschillende domeinen in het maatschappelijke leven bevragen vanuit de vraag naar invloed en aanspraak op mijn persoon.
- Gemeenschappen van nu confronteren met een Bijbelse kijk op samen leven.
- Voorwaarden voor de vitaliteit van een gemeenschap aangeven.
- De verschillende visies op arbeid in onze samenleving aangeven en toetsen aan documenten uit de christelijke traditie.

Lijden en hoop

- Jezus' aandacht voor de lijdende mens illustreren met Bijbelfragmenten en terugvinden in de levensbeschouwing en engagementen van hedendaagse christenen.
- In levensverhalen ontdekken hoe menselijk eindigen en beperktheid een uitnodiging kan inhouden om nieuwe levenskeuzes te maken.
- Sterven en rouwen bespreekbaar maken als een wezenlijk deel van elk leven.

3de graad, 2de jaar

Liefde en vriendschap

- De waarde van 'vriendschap' aangeven, omschrijven en bespreken.
- Het belang van communicatie in relaties aangeven.

3de graad, 1ste jaar

Omgaan met grenzen

- Aangeven hoe christenen omgaan met lijden en kwaad.
- Weergeven wat christenen verstaan onder 'hoop' en 'opstanding'.

Bemind worden en liefhebben

- De eigen beeldvorming omtrent relaties expliciteren en bevragen.
- De kwaliteit van relaties als beslissend voor de kwaliteit van het leven aanduiden en illustreren.
- Het christelijk spreken over het zich door God bemind weten op het spoor komen en omschrijven.
- Vanuit de Bijbel elkaar beminnen –met als voorkeurliefde voor de arme- als een roeping verduidelijken.

Levensbeschouwing en ethiek

- Aantonen dat een levensbeschouwing het ethisch denken en handelen beïnvloedt.
- De oriënterende en evaluerende functie van het geweten verwoorden.
- Verschillende vormen van rouw en verwerking onderkennen.

3de graad, 2de jaar

Communicatie van zinvragen

- Het belang van communicatie over zin(vragen) omschrijven.
- Het belang en plaatsen van interreligieuze communicatie aangeven.
- De band aangeven tussen communicatie, zinvinding en gemeenschapservaring.

Leven als christen

- Door bespreking op het spoor komen hoe een christen het dagelijkse bestaan ervaart als gave en opgave.
- De praktische consequenties voor christenen van het 'beeld van God zijn' op het vlak van sociale rechtvaardigheid, wereldgeweten en omgang met (rijkdommen van de) aarde opsporen en actualiseren.

korte info

Algemene informatie

Horse Spirit Rescue VZW wil alle paarden en pony's opvangen die verwaarloosd worden of nergens meer terecht kunnen. Zij worden na verzorging door de VZW herplaats onder adoptiecontract en opgevolgd door vrijwilligers van de VZW.

Naast de adopties en het dagelijks verzorgen van de dieren, gaat de VZW regelmatig een kijkje nemen op plaatsen waar er klachten van verwaarlozing of mishandeling zijn. Hiervoor werken ze samen met officiële instanties.

Tegenwoordig krijgt de VZW niet enkel pony's en paarden over de vloer. Ook andere dieren zoals honden, katten, geiten, ezels ... proberen zij zo goed mogelijk op te vangen.

Horse Spirit Rescue VZW heeft een groot aantal vrijwilligers die helpen, aangezien ze beperkte subsidies krijgen. Ze werken ook met mensen die doorverwezen worden door instellingen om hen van hun verslaving, uit hun depressie ... te helpen.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Onze leerlingen kunnen allerlei uiteenlopende taken doen:

- Dieren voederen
- Stallen uitmesten
- Paarden verzorgen: borstelen en aandacht geven
- Paardrijden (mits enige ervaring)
- Bezoekers rondleiden
- Werken aan de site

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 12 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet, ook grote groepen mogelijk

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens
Adres: Stap 78 2230 Herselt Tel.: 016/864 712 Website: www.horsespirit-rescue.be Contactpersoon: Sabine Hollanders Contactgegevens: sabine@horsespirit-rescue.be

1ste graad, 1b

Tijd

- In het eigen leven belangrijke momenten kunnen aangeven.
- In de eigen tijdsvulling een kijk op leven opsporen.
- Vanuit een eigen levensbeschouwelijke kijk op tijd als gave en opgave nieuwe mogelijke tijdsbestedingen bespreken.
- Zich uitdrukken in een dagboek

Samen-leven

- Het eigen toebehoren tot groepen aangeven en bespreken.
- In concrete situaties aangeven wat mensen en henzelf bindt aan een groep.
- Negatieve en positieve ervaringen die ze zelf hebben in groepen durven uiten.

1ste graad, BVL

Iemand zijn, iemand worden

- Verschillende gevoelens bij gebeurtenissen uit het eigen leven durven uitdrukken en bespreken.
- Het omgaan van anderen met mijn gevoelens verwoorden en bespreken.
- Verhalen beluisteren van mensen die zoeken naar wie ze echt zijn en wat hen te doen staat.
- Aangeven welke eigenschappen men bij een ander bewondert en bespreken in kader van het eigen levensproject.
- Verlangens in eigen leven opsporen en uitdrukken.

Natuur en lichamelijkeheid

- Aangeven hoe levensbeschouwing en leefstijlen concreet invloed hebben op mijn omgaan met de natuur.
- In de natuur een ritme opsporen en verwoorden.

- Verschillende vormen van lichaamstaal in ontmoetingen benoemen, bespreken of situeren.
- Voorbeelden van bezielde lichamelijke aangeven.

2de graad, 1ste jaar

Wat geeft je leven?

- Het 'bemind worden' als bron van leven uitdiepen.
- Zien en aangeven hoe de inzet voor een ander in vele levensverhalen een bron van leven is.
- Iets van de eigen –levensbeschouwelijke- zoektocht verwoorden tegenover anderen.

2de graad, 2de jaar

Wat valt er te kiezen in het leven?

- Ontdekken en onderscheiden welke kleine en grote vragen het leven mij stelt.
- Vaststellen hoe mensen omgaan met levensvragen: vluchten of durven onder ogen zien.
- De eigen 'lifestyle' bespreken in de spanning kiezen en bepaald worden.
- Illustreren hoe bewust 'kiezen' leidt tot een sterkere persoonlijkheid.
- Liefhebben en vriendschap als een steeds weer 'kiezen voor' bespreken.
- Bevragen en bespreken hoe mensen elkaar dichterbij en verderaf van de eigen roeping kunnen brengen.

Waarvoor leef je?

- De waarden rond volgende polen verzamelen:
 - o Ik en mijn persoon
 - o Anderen
 - o Het andere (omgeving, wereld)

3de graad, 1ste jaar

Wat is menswaardig samenleven?

- Basiswaarden om menswaardig te kunnen samenleven aangeven en levensbeschouwelijk situeren.
- De wisselwerking tussen normen en waarden illustreren.
- Het ethisch gesprek op samenlevingsniveau aanwijzen en kritisch bevragen.

Wat is samen-leven in liefde?

- Uitzoeken hoe een relatie levengedend kan zijn en blijven.

3de graad, 2de jaar

Waar sta ik in het samenleven?

- Omschrijven in welke mate (eigen) arbeid een opnemen is van verantwoordelijkheid tegenover God, de anderen, de samenleving, de natuur en zichzelf.

Wat boeit mij in het samenleven?

- Verschillende concrete vormen van zin-zoeken aanwijzen en kritisch beoordelen.

1ste graad, 1ste jaar

Tijd

- Het 'in handen nemen' en het 'uit handen geven' van de eigen tijdsbeleving verwoorden.

Groepen en gemeenschappen

- Verwoorden en beluisteren van wat het betekent bij een groep te behoren.
- Verduidelijken welke betekenis een groep kan hebben voor andere groepen en de samenleving.

1ste graad, 2de jaar

Aarde en lichaam

- De opvatting omtrent de relatie mens/aarde in kaart brengen.
- Het omgaan met de natuur vanuit een christelijke kijk op leven en God.

Innerlijkheid

- Aangeven hoe mensen leven van innerlijkheid en hoe ze bronnen van leven zoeken.
- Luisteren en openstaan voor wat mensen beroert.
- Sporen naar transcendentie bij zichzelf en bij anderen onderkennen en duiden.

2de graad, 1ste jaar

Identiteit

- De eigen levensstijl op verschillende levensdomeinen verwoorden en ontdekken welke identiteit erachter schuilgaat.
- Identiteit ontdekken als een groeiproces.

Bronnen van leven

- Aangeven en illustreren hoe een groep, groot of klein, bron van leven of rem op het leven kan zijn voor een persoon.

- Dragende levenservaringen aangeven en verwoorden.

2de graad, 2de jaar

Kiezen

- In de eigen levensstijl keuzes herkennen en aangeven.
- De eigen (levens)keuzes situeren in het eigen leefklimaat, in de hedendaagse context van veelheid.
- Aantonen dat door vele keuzes een levenskeuze groeit.
- Aantonen dat kiezen een voortdurend zoeken naar evenwicht tussen vrijheid en gebondenheid inhoudt.
- Via verhalen verduidelijken en bespreken hoe mensen het gekozen worden als een persoonlijke keuze opnemen.

Omgaan met verschil

- Openstaan voor andere dan de eigen (levens)keuze.
- Aangeven hoe omgaan met een conflict een kans of een grens wordt in de eigen groei en opbouw van relaties.
- Vaardigheden in het omgaan met verschil oefenen en bespreken.
- Houdingen ontwikkelen die constructief omgaan met verschil.

Op weg

- De uitdaging voor de eigen leeftijd opsporen en situeren te midden verleden en toekomst.
- Utopieën, futurologieën en eschatologieën in de eigen samenleving opsporen.
- Het belang omschrijven van plaatsen en moment voor rust, inspiratie, ontmoeting ...
- Aangeven en bespreken van levenshoudingen voor mensen onderweg en hun reisgenoten.

3de graad, 1ste jaar

Goed mens zijn

- De eigen grondhoudingen bevragen op deugdzaamheid, menswaardigheid en mensvervullende kwaliteit.
- Publieke standpunten t.a.v. kwaad en schuld confronteren met een evangelische benadering van 'deze mens in deze situatie'.
- Kerkelijke en maatschappelijke normen bevragen en bespreken op hun geground zijn en gerichtheid op waardigheid.

Samenlevingsopbouw tussen inspiratie en appel

- Verschillende domeinen in het maatschappelijke leven bevragen vanuit de vraag naar invloed en aanspraak op mijn persoon.
- Gemeenschappen van nu confronteren met een Bijbelse kijk op samen leven.
- Voorwaarden voor de vitaliteit van een gemeenschap aangeven.
- De verschillende visies op arbeid in onze samenleving aangeven en toetsen aan documenten uit de christelijke traditie.

3de graad, 2de jaar

Liefde en vriendschap

- De waarde van 'vriendschap' aangeven, omschrijven en bespreken.
- Het belang van communicatie in relaties aangeven.

1ste graad, 1ste jaar

Tijd

- Het 'in handen nemen' en het 'uit handen geven' van de eigen tijdsbeleving verwoorden.

Groepen en gemeenschappen

- Verwoorden en beluisteren van wat het betekent bij een groep te behoren.
- Verduidelijken welke betekenis een groep kan hebben voor andere groepen en de samenleving.

1ste graad, 2de jaar

Aarde en lichaam

- De opvatting omtrent de relatie mens/aarde in kaart brengen.
- Het omgaan met de natuur vanuit een christelijke kijk op leven en God.

Innerlijkheid

- Aangeven hoe mensen leven van innerlijkheid en hoe ze bronnen van leven zoeken.
- Luisteren en openstaan voor wat mensen beroert.
- Sporen naar transcendentie bij zichzelf en bij anderen onderkennen en duiden.

2de graad, 1ste jaar

Jezelf worden

- Open versus gesloten vormen van 'jezelf worden' bespreken.
- Ontdekken welke dimensies bepalend zijn voor de identiteitsvorming.
- In de eigen identiteit participeren aan groep(en) en gemeenschap(pen) ontdekken.
- Bij zichzelf en anderen ontdekken in hoeverre het levensbeschouwelijke bij de identiteitsvorming een rol kan spelen.

Bronnen van leven

- Opsporen en bespreken waar mensen vandaag zoal leven, visie en kracht uit putten.

2de graad, 2de jaar

Kiezen

- Aantonen dat het leven ons onophoudelijk voor keuzes stelt en vragen oproept die bepalend zijn voor identiteitsvorming.
- (keuze-)vrijheid als gave en opgave uitdiepen.
- Mogelijke houdingen t.o.v. de keuzeopdracht aangeven
- Beoordelen wanneer een keuze authentiek en mensbevorderend kan genoemd worden

Een cultuur van ontmoeten

- Wat bijdraagt tot een cultuur van ontmoeting aangeven.

Omgaan met verschil

- De houding t.o.v. het anders zijn van zichzelf en van anderen ontdekken en kritisch analyseren.
- De christelijke voorkeur voor de arme, de vijand en de vreemdeling bespreken als inspiratie en uitdaging.

3de graad, 1ste jaar

Bemind worden en liefhebben

- De eigen beeldvorming omtrent relaties expliciteren en bevragen.
- De kwaliteit van relaties als beslissend voor de kwaliteit van het leven aanduiden en illustreren.
- Het christelijk spreken over het zich door God bemind weten op het spoor komen en omschrijven.
- Vanuit de Bijbel elkaar beminnen –met als voorkeurliefde voor de arme– als een roeping verduidelijken.

Levensbeschouwing en ethiek

- Aantonen dat een levensbeschouwing het ethisch denken en handelen beïnvloedt.
- De oriënterende en evaluerende functie van het geweten verwoorden

3de graad, 2de jaar

Communicatie van zinvragen

- Het belang van communicatie over zin(vragen) omschrijven.
- Het belang en plaatsen van interreligieuze communicatie aangeven.
- De band aangeven tussen communicatie, zinvinding en gemeenschapservaring.

Leven als christen

- Door bespreking op het spoor komen hoe een christen het dagelijkse bestaan ervaart als gave en opgave.
- De praktische consequenties voor christenen van het 'beeld van God zijn' op het vlak van sociale rechtvaardigheid, wereldgeweten en omgang met (rijkdommen van de) aarde opsporen en actualiseren.

GEHANDICAPTENZORG

korte info

1. Algemene informatie

Huize Eigen Haard is een voorziening voor de opvang, begeleiding en verzorging van volwassen personen met een handicap. De VZW bestaat uit verschillende centra.

- **Tehuis voor niet-werkenden – nursing:**

In deze verschillende leefgroepen is er een waaier aan activiteiten met ook een recreatief aanbod zoals daguitstappen en reizen. Gedurende dit alles is er ook een medisch-verpleegkundige, psychiatrische, psycho-pedagogische en sociale begeleiding. Er zijn ook therapeutische, vormende en ontspannende activiteiten in ateliers en themagroepen, zowel binnen als buiten de voorziening. Alles wat hier gebeurt, is aangepast aan rolstoelgebruikers.

- **Tehuis voor werkende:**

Dit tehuis voor werkende bestaat uit kleine groepswoonings en studio's voor gebruikers die overdag werken in de beschutte werkplaats of deelnemen aan dagactiviteiten. Hier wordt veel aandacht besteed aan zelfredzaamheid.

- **Dagcentrum:**

De gebruikers kunnen talrijke ateliers volgen met maximale kansen tot ontplooiing. 's Middags krijgen ze een warme maaltijd en er is ook eigen aangepast busvervoer. Dit alles is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

- **Begeleid wonen:**

Begeleid wonen biedt een maximale, ambulante ondersteuning en individuele begeleiding om zelfstandig en kwaliteitsvol te wonen in de stad en regio.

- **Beschermd wonen:**

Beschermd wonen biedt woningen en studio's aan met een autonome werking. Daarnaast is er ook mogelijkheid tot aansluiting bij de dagactiviteiten.

2. Wat kunnen onze leerlingen doen?

- Logistieke taken (vanaf 18 jaar): vervoeren van bewoners bijvoorbeeld voor een uitstap, bus poetsen ...
- Woensdaguitstapje begeleiden: om 15 uur een pannenkoekje eten, wandelen, winkelen ...
- Volkssporten organiseren + begeleiden
- Fuif organiseren + klaarzetten + dansen
- ICT taken: werken aan de website, gegevens verzamelen op computer

3. Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: maximum 5

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie na onderteken van vrijwilligerscontract en contract van de school.

Uitzonderingen:

- Een intakegesprek met Karel Simons
- Een opvolggesprek met Karel Simons
- Gepaste kleding
- Belangrijke afspraken:
 - o Niets doorvertellen, privacy respecteren.
 - o Open levenshouding: geen discriminatie op elk vlak

4. Contactgegevens

Contactgegevens

Adres: Herseltsesteenweg 35

3200 Aarschot

Tel.: 016/314 328

Website: www.huizeeigenhaard.be

Contactpersoon: Karel Simons

Contactgegevens: Karel.simons@huizeeigenhaard.be

3de graad, 1ste jaar

Wat is menswaardig samenleven?

- Basiswaarden om menswaardig te kunnen samenleven aangeven en levensbeschouwelijk situeren.
- De wisselwerking tussen normen en waarden illustreren.
- Het ethisch gesprek op samenlevingsniveau aanwijzen en kritisch bevragen.

Wat is samen-leven in liefde?

- Uitzoeken hoe een relatie levengevend kan zijn en blijven.

3de graad, 2de jaar

Waar sta ik in het samenleven?

- Omschrijven in welke mate (eigen) arbeid een opnemen is van verantwoordelijkheid tegenover God, de anderen, de samenleving, de natuur en zichzelf.

Wat boeit mij in het samenleven?

- Verschillende concrete vormen van zin-zoeken aanwijzen en kritisch beoordelen.

3de graad, 1ste jaar

Goed mens zijn

- De eigen grondhoudingen bevragen op deugdzaamheid, menswaardigheid en mensvervullende kwaliteit.
- Publieke standpunten t.a.v. kwaad en schuld confronteren met een evangelische benadering van 'deze mens in deze situatie'.
- Kerkelijke en maatschappelijke normen bevragen en bespreken op hun gegrond zijn en gerichtheid op waardigheid.

Lijden en hoop

- Jezus' aandacht voor de lijdende mens illustreren met Bijbelfragmenten en terugvinden in de levensbeschouwing en engagementen van hedendaagse christenen.
- In levensverhalen ontdekken hoe menselijk eindigen en beperktheid een uitnodiging kan inhouden om nieuwe levenskeuzes te maken.
- Sterven en rouwen bespreekbaar maken als een wezenlijk deel van elk leven.

Samenlevingsopbouw tussen inspiratie en appel

- Verschillende domeinen in het maatschappelijke leven bevragen vanuit de vraag naar invloed en aanspraak op mijn persoon.
- Gemeenschappen van nu confronteren met een Bijbelse kijk op samen leven.
- Voorwaarden voor de vitaliteit van een gemeenschap aangeven.
- De verschillende visies op arbeid in onze samenleving aangeven en toetsen aan documenten uit de christelijke traditie.

3de graad, 2de jaar

Liefde en vriendschap

- De waarde van 'vriendschap' aangeven, omschrijven en bespreken.
- Het belang van communicatie in relaties aangeven.

3de graad, 1ste jaar

Bemind worden en liefhebben

- De eigen beeldvorming omtrent relaties expliciteren en bevragen.
- De kwaliteit van relaties als beslissend voor de kwaliteit van het leven aanduiden en illustreren.
- Het christelijk spreken over het zich door God bemind weten op het spoor komen en omschrijven.
- Vanuit de Bijbel elkaar beminnen –met als voorkeurliefde voor de arme- als een roeping verduidelijken.

Levensbeschouwing en ethiek

- Aantonen dat een levensbeschouwing het ethisch denken en handelen beïnvloedt.
- De oriënterende en evaluerende functie van het geweten verwoorden.

3de graad, 2de jaar

Communicatie van zinvragen

- Het belang van communicatie over zin(vragen) omschrijven.
- Het belang en plaatsen van interreligieuze communicatie aangeven.
- De band aangeven tussen communicatie, zinvinding en gemeenschapservaring.

Leven als christen

- Door bespreking op het spoor komen hoe een christen het dagelijkse bestaan ervaart als gave en opgave.
- De praktische consequenties voor christenen van het 'beeld van God zijn' op het vlak van sociale rechtvaardigheid, wereldgeweten en omgang met (rijkdommen van de) aarde opsporen en actualiseren.

Algemene informatie

Kinderwerking Fabota is een werking voor kinderen (kleuters en lagere school) uit de buurt, met bijzondere aandacht voor maatschappelijk kwetsbare kinderen. Het biedt hen een plek waar ze een leuke en zinvolle tijd kunnen beleven, waar ze actief kunnen participeren en waar ze zich kunnen ontplooien. Het is de bedoeling om de maatschappelijke positie van de kinderen te versterken, het samenleven in de buurt te verbeteren en mee beleid maken. Dit alles doen ze in betrokkenheid met de ouders, die binnen de werking een belangrijke plaats krijgen.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Binnen de kinderwerking nemen vrijwilligers een belangrijke plaats in. Elk jaar opnieuw zijn er tientallen vrijwilligers, die zich engageren om een bijdrage te leveren binnen Fabota. De taken van de vrijwilligers zijn heel uiteenlopend, onze leerlingen kunnen aan de slag met deze taken:

- Speelpleinwerking: zowel tijdens schooldagen als vakantiedagen
- Huiswerkbegeleiding met de kinderen
- Voorlezen aan de kinderen

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 15 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: Riddersstraat 33

3000 Leuven

Tel.: 016/228 978

Website: www.fabota.lampeke.be/

Contactpersoon: Süheyla Aldur

Contactgegevens: 016/228 978

Algemene informatie

Het doel van de Wurpskes is om elk kind en zijn/haar ouders de kans te geven om te worden wie het in potentie kan zijn en zo voldoende draagkracht kan ontwikkelen om volwaardig te functioneren. Deze werking richt zich op kinderen van de jongste leeftijd vanuit de overtuiging dat het proces van maatschappelijke achterstelling en sociale uitsluiting reeds bij de geboorte begint. Daarom willen ze de groeikansen van deze kinderen (en hun ouders) optimaal tot ontwikkeling laten komen.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

De dagopvang is regelmatig opzoek naar vrijwilligers die op een intensieve manier met jonge kinderen willen omgaan. Om een band met de opgevangen kinderen te kunnen opbouwen, verwacht de werking dat je je voor een periode van enkele maanden minimum twee dagdelen drie uur wil inzetten. Opgebouwde ervaring met kinderen (via studies of praktijk) is voor deze organisatie een pluspunt.

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 15 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: Riddersstraat 60/05

3000 Leuven

Tel.: 016/21 534

Website: www.wurpskes.lampeke.be/

Contactpersoon: Karen Daniëls

Contactgegevens: 016/228 978

Algemene informatie

De Wigwam is een kinderdagverblijf met 23 plaatsen, verdeeld over een baby- en een peutergroep. Het werd in 1995 opgericht als kansarmoedeproject voor de opvang van 14 kindjes. In september 2003 werd Wigwam een zelfstandige vzw en in september 2004 kregen ze een erkenning van Kind en Gezin als kinderdagverblijf voor 23 plaatsen. Omdat niet alle kindjes voltijds naar de opvang komen, bereikt de organisatie op jaarbasis gemiddeld 50 à 60 kindjes.

De Wigwam staat open voor alle kinderen en ouders. Ze bieden 'inclusieve kinderopvang' wat betekent dat kinderen en ouders met specifieke zorgbehoeften ook bij hen terecht kunnen. Wigwam richt zich hierbij hoofdzakelijk op gezinnen uit de buurt. De Wigwam ligt midden in de sociale woonwijk Casablanca te Kessel-Lo, waar heel wat gezinnen wonen die zich in een zwakkere sociaal-economische positie in de samenleving bevinden: alleenstaande ouders, langdurig werklozen, allochtone gezinnen, sociaal geïsoleerde gezinnen, gezinnen die kwetsuren opliepen in onze samenleving, enz.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Enkel wanneer leerlingen weten dat ze dit voor een lange periode (langer dan dat de school verwacht) volhouden of dit meerdere jaren na elkaar kiezen als opdracht, mogen ze zich hier voor opgeven. Het is belangrijk voor de kinderen dat er een bepaalde continuïteit op de werkvloer is. Ze bouwen immers een vertrouwensband op. Wanneer de leerling kiest voor deze organisatie draaien ze volledig mee in de opvang.

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: Lolanden 12

3010 Kessel-lo

Tel.: 016/257 830

Website: www.dewigwam.be

Contactpersoon: Rita Pues

Contactgegevens: info@dewigwam.be

2de graad, 2de jaar

Wat valt er te kiezen in het leven?

- Ontdekken en onderscheiden welke kleine en grote vragen het leven mij stelt.
- Vaststellen hoe mensen omgaan met levensvragen: vluchten of durven onder ogen zien.
- De eigen 'lifestyle' bespreken in de spanning kiezen en bepaald worden.
- Illustreren hoe bewust 'kiezen' leidt tot een sterkere persoonlijkheid.
- Liefhebben en vriendschap als een steeds weer 'kiezen voor' bespreken.
- Bevragen en bespreken hoe mensen elkaar dichterbij en verderaf van de eigen roeping kunnen brengen.

Waarvoor leef je?

- De waarden rond volgende polen verzamelen:
 - o Ik en mijn persoon
 - o Anderen
 - o Het andere (omgeving, wereld)

3de graad, 1ste jaar

Wat is menswaardig samenleven?

- Basiswaarden om menswaardig te kunnen samenleven aangeven en levensbeschouwelijk situeren.
- De wisselwerking tussen normen en waarden illustreren.
- Het ethisch gesprek op samenlevingsniveau aanwijzen en kritisch bevragen.

Wat is samen-leven in liefde?

- Uitzoeken hoe een relatie levengevend kan zijn en blijven.

3de graad, 2de jaar

Waar sta ik in het samenleven?

- Omschrijven in welke mate (eigen) arbeid een opnemen is van verantwoordelijkheid tegenover God, de anderen, de samenleving, de natuur en zichzelf.

Wat boeit mij in het samenleven?

- Verschillende concrete vormen van zin-zoeken aanwijzen en kritisch beoordelen.

2de graad, 2de jaar

Kiezen

- In de eigen levensstijl keuzes herkennen en aangeven.
- De eigen (levens)keuzes situeren in het eigen leefklimaat, in de hedendaagse context van veelheid.
- Aantonen dat door vele keuzes een levenskeuze groeit.
- Aantonen dat kiezen een voortdurend zoeken naar evenwicht tussen vrijheid en gebondenheid inhoudt.
- Via verhalen verduidelijken en bespreken hoe mensen het gekozen worden als een persoonlijke keuze opnemen.

Omgaan met verschil

- Openstaan voor andere dan de eigen (levens)keuze.
- Aangeven hoe omgaan met een conflict een kans of een grens wordt in de eigen groei en opbouw van relaties.
- Vaardigheden in het omgaan met verschil oefenen en bespreken.
- Houdingen ontwikkelen die constructief omgaan met verschil.

Op weg

- De uitdaging voor de eigen leeftijd opsporen en situeren te midden verleden en toekomst.
- Utopieën, futurologieën en eschatologieën in de eigen samenleving opsporen.
- Het belang omschrijven van plaatsen en moment voor rust, inspiratie, ontmoeting ...
- Aangeven en bespreken van levenshoudingen voor mensen onderweg en hun reisgenoten.

3de graad, 1ste jaar

Goed mens zijn

- De eigen grondhoudingen bevragen op deugdzaamheid, menswaardigheid en mensvervullende kwaliteit.
- Publieke standpunten t.a.v. kwaad en schuld confronteren met een evangelische benadering van 'deze mens in deze situatie'.
- Kerkelijke en maatschappelijke normen bevragen en bespreken op hun geground zijn en gerichtheid op waardigheid.

Samenlevingsopbouw tussen inspiratie en appel

- Verschillende domeinen in het maatschappelijke leven bevragen vanuit de vraag naar invloed en aanspraak op mijn persoon.
- Gemeenschappen van nu confronteren met een Bijbelse kijk op samen leven.
- Voorwaarden voor de vitaliteit van een gemeenschap aangeven.
- De verschillende visies op arbeid in onze samenleving aangeven en toetsen aan documenten uit de christelijke traditie.

3de graad, 2de jaar

Liefde en vriendschap

- De waarde van 'vriendschap' aangeven, omschrijven en bespreken.
- Het belang van communicatie in relaties aangeven.

2de graad, 2de jaar

Kiezen

Een cultuur van ontmoeten

- Wat bijdraagt tot een cultuur van ontmoeting aangeven.

Omgaan met verschil

- De houding t.o.v. het anders zijn van zichzelf en van anderen ontdekken en kritisch analyseren.
- De christelijke voorkeur voor de arme, de vijand en de vreemdeling bespreken als inspiratie en uitdaging.

3de graad, 1ste jaar

Bemind worden en liefhebben

- De eigen beeldvorming omtrent relaties expliciteren en bevragen.
- De kwaliteit van relaties als beslissend voor de kwaliteit van het leven aanduiden en illustreren.
- Het christelijk spreken over het zich door God bemind weten op het spoor komen en omschrijven.
- Vanuit de Bijbel elkaar beminnen –met als voorkeurliefde voor de arme– als een roeping verduidelijken.

Levensbeschouwing en ethiek

- Aantonen dat een levensbeschouwing het ethisch denken en handelen beïnvloedt.
- De oriënterende en evaluerende functie van het geweten verwoorden.

Communicatie van zinvragen

- Het belang van communicatie over zin(vragen) omschrijven.
- Het belang en plaatsen van interreligieuze communicatie aangeven.
- De band aangeven tussen communicatie, zinvinding en gemeenschapservaring.

Leven als christen

- Door bespreking op het spoor komen hoe een christen het dagelijkse bestaan ervaart als gave en opgave.
- De praktische consequenties voor christenen van het 'beeld van God zijn' op het vlak van sociale rechtvaardigheid, wereldgeweten en omgang met (rijkdommen van de) aarde opsporen en actualiseren.

Algemene informatie

Ieder mens in nood is welkom bij Poverello, ze krijgen er degelijk voeding (warme maaltijd 1€, soep/drank 0.20€) , warme en propere kledij, ook hygiënische en soms medische verzorging. Poverello wil de mensen helpen om weer op eigen benen te leren staan. Zo begeleiden ze de administratieve problemen van de mensen om die op te lossen zodat ze weer een identiteitskaart, een adres en een inkomen hebben.

Naast al deze materiële en praktische noden is er vooral behoefte om tot rust te komen, zodat ze een evenwicht vinden en anderen kunnen ontmoeten. Poverello wil terug zin geven aan het leven van de mensen die in de put zitten. Hen een boost geven in hun zelfvertrouwen zodat ze zich geen mislukkingen voelen. Ze organiseren ook evenementen zodat ze een gemeenschap vormen. De meeste vrijwilligers zijn hier gepensioneerde mensen omdat je beschikbaar moet kunnen zijn over de middag (10-15u).

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Alle graden kunnen helpen bij Poverello. De taken zijn meestal helpen in de keuken, eten opscheppen, geld ophalen, het opruimen/opkuis, babbeltje slaan... Leerlingen kunnen op aanvraag een rondleiding krijgen met uitleg over de geschiedenis van Poverello.

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 12 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Contactgegevens

Adres: Sint Maartenstraat 44

3000 Leuven

Tel.: 016/291 684

Website: www.poverello.be

Contactpersoon: Theo Van Parijs

Contactgegevens: 016/291 684

Algemene informatie

Intercultureel samen-leven mogelijk maken is een opdracht en verantwoordelijkheid van ons allemaal. De stad Leuven wil inspanningen leveren om mensen van verschillende origine in harmonie te laten samenleven.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Onze leerlingen kunnen een divers aantal taken doen binnen deze organisatie:

- Helpen in de Leuvense fietsschool waar mensen die nog niet kunnen fietsen (waaronder veel allochtonen) leren fietsen.
- Helpen op het woonwagenterrein:
 - Organiseren van grote feesten op het woonwagenterrein: buurtfeesten, sinterklaasfeest, opruimacties, etc.
- Helpen in de jongerenwerking.
- Helpen op het Algemeen Onthaal van de Integratiedienst:
 - Verzendingen
 - Maken van verslagen
 - Adressenbestanden onderhouden
 - Kleine administratieve taken

Praktisch

Leeftijd: hangt af van het soort vrijwilligerswerk

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: Diestsesteenweg 42-44

3010 Kessel-lo

Tel.: 016/272 828

Contactpersoon algemeen: Kahtleen Vanslagmolen

Contactgegevens: kathleen.vanslagmolen@leuven.be

Contactpersoon Leuvense fietsschool: Ingrid Stouffs

Contactgegevens: ingrid.stouffs@leuven.be of 016/272 886

Contactpersoon woonwagenterrein: lissa.lagiewka@leuven.be of

sofie.vlekken@leuven.be

Contactpersoon jongerenwerking: Bruno Magnus

Contactgegevens: Bruno.magnus@leuven.be of 016/272 887

Contactpersoon Algemeen onthaal: Maria Elena Campo

Contactgegevens: Maria.elena.campo@leuven.be of 016/272 880

Algemene informatie

KOMMARAF v.z.w. is het lokale voedselbedelingspunt voor de regio groot Aarschot. De organisatie is erkend door de centrale voedselbank en gedragen door een breed platform van welzijnsorganisaties: OCMW Aarschot, Huize Eigen Haard, RISO Vlaams Brabant, CAW Aarschot en de dienst Welzijn van de stad Aarschot. De organisatie richt zich tot inwoners van de regio groot Aarschot die omwille van hun financiële en/of psychosociale toestand in de armoede zijn terechtgekomen.

KOMMARAF bedeeft voedselpakketten en verkoopt aan de bezoekers ook kleding voor een symbolisch bedrag. Waar noodzakelijk verwijst men door naar aangepaste hulpverlening.

KOMMARAF is voor zijn werking afhankelijk van giften en sponsoring en wordt geleid door vrijwilligers. De betrokken welzijnsorganisaties steunen logistiek en in functie van hun eigen opdracht. De stad Aarschot stelt een lokaal ter beschikking en geeft financiële steun. De organisatie zoekt voor het bereiken van zijn doelstellingen naar voeding zowel verse als geconserveerde onder de vorm van blik of droogvoeding. Daarnaast wordt ook uitgekeken naar kleding, baby artikelen, enzovoort. Anders gezegd, alle zaken die in een gezin echt noodzakelijk zijn. Er wordt ook gezocht naar zaken die noodzakelijk zijn om de dagelijkse werking van KOMMARAF mogelijk te maken.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Tweewekelijks organiseert KOMMARAF een voedselbedeling voor een honderdtal gezinnen. Om dit te realiseren zijn een twintigtal vrijwilligers in de weer met een inzet van enkele uren tot meerdere dagen per week. De vrijwilligers zetten zich in voor mensen die voor de meesten onder ons weinig zichtbaar zijn. Van demedewerkers verwachten wij dan ook de nodige discretie en vertrouwelijkheid.

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens
Adres: Pastoor Dergentstraat 48 3200 Gelrode Tel.: 0496/30.25.27 Website: www.kommaraf.be Contactpersoon: Geert Van Nieuwerburgh Contactgegevens: 016/572 746 of geert.vannieuwerburgh@vestah.be

Algemene informatie

De kringwinkel in Aarschot biedt een opleiding en permanente tewerkstelling aan mensen die elders op de arbeidsmarkt weinig of geen kansen krijgen. Jaarlijks krijgen een vijftigtal mensen (ex-psychiatrische patiënten, bestaansminimumtrekkers, alternatief gestraften...) een nieuwe werkervaring waarop ze verder kunnen bouwen.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

De leerlingen kunnen verschillende taken opnemen:

- Mee de baan op: spullen ophalen en verzamelen
- Eenvoudige technische taken uitvoeren in het werkhuis
- Helpen in de winkel
- Het classificeren van nieuwe spullen

Praktisch

Leeftijd: Vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Uitzondering: De leerlingen worden op voorhand geïnformeerd over het profiel van hun 'werkmakers'.

Contactgegevens

Contactgegevens
Adres: Hageland Albertlaan 34 3200 Aarschot
Tel.: 016/572 545
Website: www.kringwinkelhageland.be/de-kringwinkel-hageland-aarschot
Contactpersoon: Diane Rudenko
Contactgegevens: diana.rudenko@kringwinkelhageland.be

2de graad, 2de jaar

Wat valt er te kiezen in het leven?

- Ontdekken en onderscheiden welke kleine en grote vragen het leven mij stelt.
- Vaststellen hoe mensen omgaan met levensvragen: vluchten of durven onder ogen zien.
- De eigen 'lifestyle' bespreken in de spanning kiezen en bepaald worden.
- Illustreren hoe bewust 'kiezen' leidt tot een sterkere persoonlijkheid.
- Liefhebben en vriendschap als een steeds weer 'kiezen voor' bespreken.
- Bevragen en bespreken hoe mensen elkaar dichterbij en verderaf van de eigen roeping kunnen brengen.

Waarvoor leef je?

- De waarden rond volgende polen verzamelen:
 - o Ik en mijn persoon
 - o Anderen
 - o Het andere (omgeving, wereld)

3de graad, 1ste jaar

Wat is menswaardig samenleven?

- Basiswaarden om menswaardig te kunnen samenleven aangeven en levensbeschouwelijk situeren.
- De wisselwerking tussen normen en waarden illustreren.
- Het ethisch gesprek op samenlevingsniveau aanwijzen en kritisch bevragen.

Wat is samen-leven in liefde?

- Uitzoeken hoe een relatie levengenevend kan zijn en blijven.

Waar sta ik in het samenleven?

- Omschrijven in welke mate (eigen) arbeid een opnemen is van verantwoordelijkheid tegenover God, de anderen, de samenleving, de natuur en zichzelf.

Wat boeit mij in het samenleven?

- Verschillende concrete vormen van zin-zoeken aanwijzen en kritisch beoordelen.

2de graad, 2de jaar

Kiezen

- In de eigen levensstijl keuzes herkennen en aangeven.
- De eigen (levens)keuzes situeren in het eigen leefklimaat, in de hedendaagse context van veelheid.
- Aantonen dat door vele keuzes een levenskeuze groeit.
- Aantonen dat kiezen een voortdurend zoeken naar evenwicht tussen vrijheid en gebondenheid inhoudt.
- Via verhalen verduidelijken en bespreken hoe mensen het gekozen worden als een persoonlijke keuze opnemen.

Omgaan met verschil

- Openstaan voor andere dan de eigen (levens)keuze.
- Aangeven hoe omgaan met een conflict een kans of een grens wordt in de eigen groei en opbouw van relaties.
- Vaardigheden in het omgaan met verschil oefenen en bespreken.
- Houdingen ontwikkelen die constructief omgaan met verschil.

Op weg

- De uitdaging voor de eigen leeftijd opsporen en situeren te midden verleden en toekomst.
- Utopieën, futurologieën en eschatologieën in de eigen samenleving opsporen.
- Het belang omschrijven van plaatsen en moment voor rust, inspiratie, ontmoeting ...
- Aangeven en bespreken van levenshoudingen voor mensen onderweg en hun reisgenoten.

3de graad, 1ste jaar

Goed mens zijn

- De eigen grondhoudingen bevragen op deugdzaamheid, menswaardigheid en mensvervullende kwaliteit.
- Publieke standpunten t.a.v. kwaad en schuld confronteren met een evangelische benadering van 'deze mens in deze situatie'.
- Kerkelijke en maatschappelijke normen bevragen en bespreken op hun gegrond zijn en gerichtheid op waardigheid.

Lijden en hoop

- Jezus' aandacht voor de lijdende mens illustreren met Bijbelfragmenten en terugvinden in de levensbeschouwing en engagementen van hedendaagse christenen.
- In levensverhalen ontdekken hoe menselijk eindigen en beperktheid een uitnodiging kan inhouden om nieuwe levenskeuzes te maken.
- Sterven en rouwen bespreekbaar maken als een wezenlijk deel van elk leven.

Samenlevingsopbouw tussen inspiratie en appel

- Verschillende domeinen in het maatschappelijke leven bevragen vanuit de vraag naar invloed en aanspraak op mijn persoon.
- Gemeenschappen van nu confronteren met een Bijbelse kijk op samen leven.
- Voorwaarden voor de vitaliteit van een gemeenschap aangeven.
- De verschillende visies op arbeid in onze samenleving aangeven en toetsen aan documenten uit de christelijke traditie.

3de graad, 2de jaar

Liefde en vriendschap

- De waarde van 'vriendschap' aangeven, omschrijven en bespreken.
- Het belang van communicatie in relaties aangeven.

2de graad, 2de jaar

Kiezen

Een cultuur van ontmoeten

- Wat bijdraagt tot een cultuur van ontmoeting aangeven.

Omgaan met verschil

- De houding t.o.v. het anders zijn van zichzelf en van anderen ontdekken en kritisch analyseren.
- De christelijke voorkeur voor de arme, de vijand en de vreemdeling bespreken als inspiratie en uitdaging.

3de graad, 1ste jaar

Bemind worden en liefhebben

- De eigen beeldvorming omtrent relaties expliciteren en bevragen.
- De kwaliteit van relaties als beslissend voor de kwaliteit van het leven aanduiden en illustreren.
- Het christelijk spreken over het zich door God bemind weten op het spoor komen en omschrijven.
- Vanuit de Bijbel elkaar beminnen –met als voorkeurliefde voor de arme– als een roeping verduidelijken.

Levensbeschouwing en ethiek

- Aantonen dat een levensbeschouwing het ethisch denken en handelen beïnvloedt.
- De oriënterende en evaluerende functie van het geweten verwoorden.

Communicatie van zinvragen

- Het belang van communicatie over zin(vragen) omschrijven.
- Het belang en plaatsen van interreligieuze communicatie aangeven.
- De band aangeven tussen communicatie, zinvinding en gemeenschapservaring.

Leven als christen

- Door bespreking op het spoor komen hoe een christen het dagelijkse bestaan ervaart als gave en opgave.
- De praktische consequenties voor christenen van het 'beeld van God zijn' op het vlak van sociale rechtvaardigheid, wereldgeweten en omgang met (rijkdommen van de) aarde opsporen en actualiseren.

1. Algemene informatie

Mobile School VZW ontwikkelt educatieve materialen voor het straathoekwerk met straatkinderen. Alles is gebaseerd op een strategie van positieve pedagogie die de straathoekwerker helpt om 'echt' naar de kinderen te luisteren. De hoofddoelstelling is niet dat de kinderen kennis opdoen, maar dat ze de ellende even vergeten en voelen dat ze iets waard zijn.

Mobile School VZW is ook bezig met sensibiliseren. Ze willen de mensen in onze maatschappij bewuster maken door hen via workshops een breder kader aan te reiken.

2. Wat kunnen onze leerlingen doen?

Mobile School VZW is meer geschikt voor leerlingen van de eerste graad omdat ze enkel inzamelacties aanbieden. De leerlingen kunnen dan promotiemateriaal verkopen om zo geld in te zamelen om deze VZW te steunen. Mobile School VZW is dan ook bereid om een presentatie of workshop te komen geven op de school.

3. Praktisch

Leeftijd: Vanaf 12 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

4. Contactgegevens

Contactgegevens
Adres: Parkstraat 180 3000 Leuven
Tel.: 016/500 234
Website: www.mobileschool.org
Contactpersoon: Saskia Dieleman
Contactgegevens: saskia@mobileschool.org

Algemene informatie

Cliniclowns is een organisatie die speciaal getrainde clowns naar ernstig zieke kinderen in ziekenhuizen stuurt om hun verblijf daar wat aangenamer te maken. De clowns bieden de kinderen die ernstig ziek of gehandicapt zijn of die een traumatische ervaring hebben gehad wat afleiding waardoor zij hun ziekte even kunnen vergeten. Ze helpen de kinderen om zich aan te passen aan de nieuwe omgeving.

De Cliniclowns gebruiken verschillende technieken om de kinderen op te vrolijken en te bereiken. Ze gebruiken goocheltrucs, muziek, en vertellen verhalen. Het kind kan zelf steeds kiezen wat het wil doen, een goocheltruc leren, een mime voorstelling zien of gewoon spelen. Door zo'n ontspannen en leuke sfeer te creëren kunnen de clowns de kinderen helpen om om te gaan met al de emoties die ze in hun genezingsproces kunnen tegenkomen: angst, eenzaamheid, en verveling.

De clown die in het ziekenhuis of de instelling bij het kind op bezoek gaat, heeft een speciale opleiding gehad en kan inspelen op de problematiek van het zieke kind. Vaak hebben de clowns zelf ook een diploma geneeskunde of pedagogie. Ze werken ook samen met de dokters, het verzorgingsteam en psychologen die het kind in kwestie goed kennen. De cliniclowns komen in bijna elk ziekenhuis in België.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

De leerlingen kunnen op de school een waaier aan activiteiten op poten zetten ten voordele van deze organisatie. Zo kan er bijvoorbeeld een schoolfeest, sponsortocht, inzamelactie ... georganiseerd worden.

Praktisch

Leeftijd: hangt af van het soort vrijwilligerswerk

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van contract van de school.

Contactgegevens

Adres: Krijgsbaan 212 B

2640Mortsel

Tel.: 03/458 79 00

Website: www.cliniclowns.be

Contactgegevens secretariaat: info@cliniclowns.be

1ste graad, 1b

Tijd

- In het eigen leven belangrijke momenten kunnen aangeven.
- In de eigen tijdsvulling een kijk op leven opsporen.
- Vanuit een eigen levensbeschouwelijke kijk op tijd als gave en opgave nieuwe mogelijke tijdsbestedingen bespreken.
- Zich uitdrukken in een dagboek

Samen-leven

- Het eigen toebehoren tot groepen aangeven en bespreken.
- In concrete situaties aangeven wat mensen en henzelf bindt aan een groep.
- Negatieve en positieve ervaringen die ze zelf hebben in groepen durven uiten.

Sleutelfiguren in verhalen

- Kennismaken met verhalen met een boodschap en met de sleutelfiguren in deze verhalen.
- Deze sleutelfiguren volgen (zich inleven) in hun beweging en/of bewogen worden van donker naar licht, van angst naar vertrouwen.

1ste graad, BVL

Iemand zijn, iemand worden

- Verschillende gevoelens bij gebeurtenissen uit het eigen leven durven uitdrukken en bespreken.
- Het omgaan van anderen met mijn gevoelens verwoorden en bespreken.
- Verhalen beluisteren van mensen die zoeken naar wie ze echt zijn en wat hen te doen staat.
- Aangeven welke eigenschappen men bij een ander bewondert en bespreken in kader van het eigen levensproject.

- Verlangens in eigen leven opsporen en uitdrukken.

1ste graad, 1ste jaar

Tijd

- Het 'in handen nemen' en het 'uit handen geven' van de eigen tijdsbeleving verwoorden.

Groepen en gemeenschappen

- Verwoorden en beluisteren van wat het betekent bij een groep te behoren.
- Verduidelijken welke betekenis een groep kan hebben voor andere groepen en de samenleving.

1ste graad, 2de jaar

Innerlijkheid

- Aangeven hoe mensen leven van innerlijkheid en hoe ze bronnen van leven zoeken.
- Luisteren en openstaan voor wat mensen beroert.
- Sporen naar transcendentie bij zichzelf en bij anderen onderkennen en duiden.

1ste graad, 1ste jaar

Tijd

- Het 'in handen nemen' en het 'uit handen geven' van de eigen tijdsbeleving verwoorden.

Groepen en gemeenschappen

- Verwoorden en beluisteren van wat het betekent bij een groep te behoren.
- Verduidelijken welke betekenis een groep kan hebben voor andere groepen en de samenleving.

1ste graad, 2de jaar

Aarde en lichaam

- De opvatting omtrent de relatie mens/aarde in kaart brengen.
- Het omgaan met de natuur vanuit een christelijke kijk op leven en God.

Innerlijkheid

- Aangeven hoe mensen leven van innerlijkheid en hoe ze bronnen van leven zoeken.
- Luisteren en openstaan voor wat mensen beroert.
- Sporen naar transcendentie bij zichzelf en bij anderen onderkennen en duiden.

MUSEUM M-LEUVEN

Algemene informatie

Museum M is een door de stad Leuven opgericht en gesubsidieerd museum. Museum M is een belangrijke culturele speler in Vlaanderen door:

- Een integrale werking rond diverse aspecten van de beeldcultuur te ontwikkelen;
- Vernieuwend om te gaan met haar unieke collectie met landelijke uitstraling op het vlak van het verzamelen, beheren, onderzoeken en tonen;
- Voortdurend vernieuwing en creativiteit te stimuleren;
- In dialoog te gaan met sleutelorganisaties;
- Aansluiting te vinden bij een divers publiek, zowel lokaal (De Leuvenaar) als internationaal.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

Wanneer leerlingen aan de slag willen bij Museum M komen ze in een mailinglijst terecht. Ze worden gecontacteerd door de verantwoordelijke en het is dan aan hen om zelf initiatief te nemen en in te gaan op deze mail. Daarnaast wordt er van de leerling ook enige vorm van zelfredzaamheid verwacht.

- Kunst: opbouw en afbraak van tentoonstellingen
- Bewaking
- Helpen op het Midzomerfestival in augustus
- Helpen bij speciale projecten.

Praktisch

Leeftijd: vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO Leeftijd: hangt af van het soort vrijwilligerswerk

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van het contract van de organisatie en van de school.

Contactgegevens

Adres: Leopold Vanderkelenstraat 28 B

3000 Leuven

Tel.: 016/272 929

Site: www.mleuven.be

Contactpersoon: Syd Uten

Contactgegevens:syd.uten@leuven.be

3de graad, 1ste jaar

Wat is menswaardig samenleven?

- Basiswaarden om menswaardig te kunnen samenleven aangeven en levensbeschouwelijk situeren.
- De wisselwerking tussen normen en waarden illustreren.
- Het ethisch gesprek op samenlevingsniveau aanwijzen en kritisch bevragen.

Wat is samen-leven in liefde?

- Uitzoeken hoe een relatie levengevend kan zijn en blijven.

3de graad, 2de jaar

Waar sta ik in het samenleven?

- Omschrijven in welke mate (eigen) arbeid een opnemen is van verantwoordelijkheid tegenover God, de anderen, de samenleving, de natuur en zichzelf.

Wat boeit mij in het samenleven?

- Verschillende concrete vormen van zin-zoeken aanwijzen en kritisch beoordelen.

3de graad, 1ste jaar

Samenlevingsopbouw tussen inspiratie en appel

- Verschillende domeinen in het maatschappelijke leven bevragen vanuit de vraag naar invloed en aanspraak op mijn persoon.
- Gemeenschappen van nu confronteren met een Bijbelse kijk op samen leven.
- Voorwaarden voor de vitaliteit van een gemeenschap aangeven.
- De verschillende visies op arbeid in onze samenleving aangeven en toetsen aan documenten uit de christelijke traditie.

3de graad, 2de jaar

Liefde en vriendschap

- De waarde van 'vriendschap' aangeven, omschrijven en bespreken.
- Het belang van communicatie in relaties aangeven.

3de graad, 1ste jaar

Levensbeschouwing en ethiek

- Aantonen dat een levensbeschouwing het ethisch denken en handelen beïnvloedt.
- De oriënterende en evaluerende functie van het geweten verwoorden.

3de graad, 2de jaar

Communicatie van zin vragen

- Het belang van communicatie over zin(vragen) omschrijven.
- Het belang en plaatsen van interreligieuze communicatie aangeven.
- De band aangeven tussen communicatie, zinvinding en gemeenschapservaring.

Leven als christen

- Door bespreking op het spoor komen hoe een christen het dagelijkse bestaan ervaart als gave en opgave.
- De praktische consequenties voor christenen van het 'beeld van God zijn' op het vlak van sociale rechtvaardigheid, wereldgeweten en omgang met (rijkdommen van de) aarde opsporen en actualiseren.

Algemene informatie

Het filiaal van de bibliotheek te Heverlee werkt nauw samen met de hoofdbibliotheek Tweebronnen te Leuven. Voor algemene informatie: zie uitleg hoofdbibliotheek.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

De leerlingen kunnen diverse taken opnemen:

- boeken wegzetten en ordenen
- infobalie bemannen
- klassikale rondleidingen begeleiden
- speciale dagen op poten helpen zetten
- volledigheid van de spellen controleren in de spelothek
- voorlezen
- ...

Praktisch

Leeftijd: vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van het contract van de organisatie en van de school.

Contactgegevens

Contactgegevens
Adres: Waversebaan 66 3001 Heverlee
Tel.: 016/272 014
Site: www.leuven.be/bibliotheek
Contactpersoon: Mieke Florizoone of An Steppe
Contactgegevens: 016/300 861

Algemene informatie

De hoofdbibliotheek telt verschillende afdelingen:

- een volwassenenafdeling (vanaf 12 jaar): Hier vindt men romans, poëzie, toneel, strips, groteletterboeken, anderstalige literatuur, informatieve boeken, cd-roms, video's, taalcursussen, ...
- een jeugdafdeling: Hier vindt men prentenboeken, verhalen, strips, anderstalige jeugdboeken, documentatiemappen, cd's, video's, cd-rom's, ...
- muziek en filmafdeling (vanaf 12 jaar): Hier vindt men cd's met popmuziek, chanson, klassiek, jazz, geluidsopnamen, wereldmuziek, speelfilms, naslagwerken over muziek en film. In deze afdeling betaalt u leengeld.
- een leeszaal: Hier vindt men naslagwerken, telefoongidsen, cd-rom-consultatie, naslagwerken (encyclopedieën, atlassen, woordenboeken,...) over recht, techniek, gezondheid, kunst, geschiedenis... ongeveer 400 tijdschriften: algemene tijdschriften, maar ook periodieken over economie, opvoeding, hobby's, literatuur, reizen,... [ingebonden jaargangen van de voorbije jaren kan u consulteren], binnen- en buitenlandse kranten, internetraadpleging. Deze materialen kunnen enkel ter plaatse geraadpleegd worden. Fotokopieerapparaten staan ter beschikking.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

De leerlingen kunnen diverse taken opnemen:

- boeken wegzetten en ordenen
- infobalie bemannen
- klassikale rondleidingen begeleiden
- speciale dagen op poten helpen zetten
- volledigheid van de spellen controleren in de spelothek
- voorlezen
- ...

Praktisch

Leeftijd: vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van het contract van de organisatie en van de school.

Contactgegevens
Adres: Rijschoolstraat 4/0101 3000 Leuven Tel.: 016/226 522 Site: www.leuven.be/bibliotheek Contactpersoon: Mieke Florizoone of An Steppe Contactgegevens:016/300 861

Algemene informatie

De hoofdbibliotheek van Aarschot biedt een ruim aanbod aan boeken zowel voor kinderen, de jeugd als volwassenen, tijdschriften, kranten, CD's, DVD's ... Daarnaast kunnen mensen er ook terecht voor bepaalde georganiseerde activiteiten.

Wat kunnen onze leerlingen doen?

De leerlingen kunnen diverse taken opnemen:

- boeken wegzetten en ordenen
- infobalie bemannen
- klassikale rondleidingen begeleiden
- speciale dagen op poten helpen zetten
- volledigheid van de spellen controleren in de speltheek
- voorlezen aan kleuters en kinderen
- ...

Praktisch

Leeftijd: vanaf 16 jaar

Onderwijsvorm: ASO/TSO/BSO

Aantal leerlingen per schooljaar: geen limiet

Verzekering: automatisch verzekerd door de organisatie en na tekenen van het contract van de organisatie en van de school.

Contactgegevens

Adres: Elisabethlaan 103A

3200 Aarschot

Tel.: 016/568 605

Site: www.bibliotheekaarschot.be

Contactpersoon: Lieve Vicca

Contactgegevens: 016/568 605

3de graad, 1ste jaar

Wat is menswaardig samenleven?

- Basiswaarden om menswaardig te kunnen samenleven aangeven en levensbeschouwelijk situeren.
- De wisselwerking tussen normen en waarden illustreren.
- Het ethisch gesprek op samenlevingsniveau aanwijzen en kritisch bevragen.

Wat is samen-leven in liefde?

- Uitzoeken hoe een relatie levengevend kan zijn en blijven.

3de graad, 2de jaar

Waar sta ik in het samenleven?

- Omschrijven in welke mate (eigen) arbeid een opnemen is van verantwoordelijkheid tegenover God, de anderen, de samenleving, de natuur en zichzelf.

Wat boeit mij in het samenleven?

- Verschillende concrete vormen van zin-zoeken aanwijzen en kritisch beoordelen.

3de graad, 1ste jaar

Samenlevingsopbouw tussen inspiratie en appel

- Verschillende domeinen in het maatschappelijke leven bevragen vanuit de vraag naar invloed en aanspraak op mijn persoon.
- Gemeenschappen van nu confronteren met een Bijbelse kijk op samen leven.
- Voorwaarden voor de vitaliteit van een gemeenschap aangeven.
- De verschillende visies op arbeid in onze samenleving aangeven en toetsen aan documenten uit de christelijke traditie.

3de graad, 2de jaar

Liefde en vriendschap

- De waarde van 'vriendschap' aangeven, omschrijven en bespreken.
- Het belang van communicatie in relaties aangeven.

3de graad, 1ste jaar

Levensbeschouwing en ethiek

- Aantonen dat een levensbeschouwing het ethisch denken en handelen beïnvloedt.
- De oriënterende en evaluerende functie van het geweten verwoorden.

3de graad, 2de jaar

Communicatie van zinvragen

- Het belang van communicatie over zin(vragen) omschrijven.
- Het belang en plaatsen van interreligieuze communicatie aangeven.
- De band aangeven tussen communicatie, zinvinding en gemeenschapservaring.

Leven als christen

- Door bespreking op het spoor komen hoe een christen het dagelijkse bestaan ervaart als gave en opgave.
- De praktische consequenties voor christenen van het 'beeld van God zijn' op het vlak van sociale rechtvaardigheid, wereldgeweten en omgang met (rijkdommen van de) aarde opsporen en actualiseren.

STERKTE –EN ZWAKTEANALYSE

Omdat wij als kritische personen in het leven staan, vinden we het belangrijk om na te denken over de zwaktes en sterktes in ons eindwerk.

We zijn aan ons eindwerk begonnen met na te denken over de definitie van vrijwilligerswerk. Nu ons eindwerk af is, zijn we tot het besluit gekomen dat we eigenlijk niet voldoen aan deze definitie. De leerlingen kiezen niet zelf om aan vrijwilligerswerk te doen maar worden verplicht door de school. Jan Maes loste dit op door een vervangtaak te geven aan leerlingen die minder sociaalvaardig zijn of het echt niet zagen zitten om aan vrijwilligerswerk te doen. Ons ruim aanbod aan interessegebieden lost dit op een bepaalde manier op. Leerlingen kunnen aan een website werken of andere administratieve taken uitvoeren.

Daarnaast laat de enquête zien dat meer dan de helft van de leerlingen akkoord gaat met het vervangen van het examen godsdienst door vrijwilligerswerk buiten de schooluren.

De grootste moeilijkheid lag bij het zoeken van geschikte en diverse organisaties. Niet elke organisatie zag het zitten om met zo'n jonge mensen aan de slag te gaan. We konden hen ook geen concreet beeld geven van ons project omdat wij geen concreet zicht hebben over het gebruik van ons project door scholen. Daarnaast zullen ook enkel de scholen van regio Vlaams-Brabant iets kunnen doen met ons project. We hebben ons namelijk moeten beperken tot deze regio.

We denken dat onze jonge leeftijd zeker een troef is. Onze leefwereld ligt nog dicht bij de leerlingen en daarom konden we ons project hierop afstemmen. We zijn er ons van bewust waar jongeren tegenwoordig hun informatie halen en hebben ons project daarom op een website gezet. Dit maakt het voor iedereen, ook voor leerkrachten, toegankelijk. We zorgden ook voor didactisch materiaal. Ons Groot Interessespel is zeker een meerwaarde voor ons project. Dit geeft de leerlingen de kans om hun nog niet ontdekte interesses te weten te komen.

Als godsdienstleerkrachten was het voor ons vanzelfsprekend dat de christelijke spirit de rode draad is doorheen ons eindwerk.

BESLUIT

'De geur blijft in hand van degene die de roos geeft.' Kenneth Renfrum

Bovenstaande citaat omschrijft volgens ons het best vrijwilligerswerk. Vrijwilligerswerk is essentieel, organisaties kunnen niet zonder hun vrijwilligers. Het maatschappelijk leven valt en staat met vrijwilligerswerk. Het feit dat je ondersteuning, liefde, tijd, aandacht, enz. aan mensen die het nodig hebben, geeft, neemt een deeltje van jezelf weg maar je krijgt er o-zo-veel voor terug.

We kunnen besluiten dat er in onze Westerse maatschappij nog steeds plaats is voor solidariteit ook al staat het Christendom niet meer op de voorgrond. Uit onze enquête blijkt dat jongeren nog altijd oog hebben voor hun medemens. De meesten zijn bereid om iets te doen voor anderen, ook al krijgen ze hier niets tastbaar voor terug. Hiervan moeten we dus volop gebruik maken!

We zijn er zeker van dat leerlingen met dit project allerhande vaardigheden zullen ontwikkelen die ze later nog kunnen gebruiken. Sociale en maatschappelijke vaardigheden komen op school minder aan bod, dit is dus de ideale opstap.

'Vrijwilligerswerk' is een ruim begrip en dus niet evident om uit te werken in een project. Toch zijn we fier op ons resultaat. We hopen dat dit project onze visie op onderwijs weerspiegelt. Daarnaast hopen we hiermee andere leerkrachten te inspireren.

Verwachtingen ten aanzien van de leerling

INZICHTEN

We verwachten dat je inzichten verwerft met betrekking tot:

- de organisatie waar je deel van uitmaakt in het algemeen
- de problematiek van de jongeren/volwassenen van de organisatie (vraagstelling, behoeften, aanpak)
- het functioneren van de organisatie
- samenwerken

VAARDIGHEDEN

We verwachten dat je vaardigheden verwerft met betrekking tot:

- het omgaan met de groep waarin je terecht komt
- het samenwerken
- het plannen en organiseren

ATTITUDES

Je houding is voorkomend, beleefd, vriendelijk en tactvol tegenover iedereen op en rond de stageplaats.

Je kleding is netjes en verzorgd.

Je past je aan de werkuren van het centrum aan.

Je bent stipt en je houdt je aan gemaakte afspraken, zomaar te laat of afwezig zijn kan niet.

Je zorgt ervoor dat je steeds een tiental minuten vóór het afgesproken uur aanwezig bent.

Elke wrevel of onenigheid meld je zo spoedig mogelijk aan je leerkracht.

Roken, MP3 spelers en andere eigen muziek zijn vanzelfsprekend verboden tijdens de inleefuren.

Getuigschrift

De directie van het Sint-Dimpnacollege van Geel bevestigt hiermee dat

“Naam leerling”

heeft deelgenomen aan het sociale project voor de zesdejaars, SoPro-6

bij de volgende organisatie/instelling:

“Naam organisatie”

De leerling(e) heeft in het kader van dit project actief meegewerkt in een instelling of organisatie die aan sociaal werk doen of die zich bezighoudt met bejaarden, mensen met een handicap, zieken, langdurig werklozen, ...

In een rechtstreeks contact met deze mensen heeft de leerling(e) de leefwereld van de “minderbedeelden” beter leren kennen. Zo is hij/zij niet alleen gevoelig gemaakt voor sociale uitsluiting in de moderne samenleving. Hij/zij heeft ook effectief meegewerkt en meegevoeld met deze mensen.

De school wil hiermee zijn waardering en dankbaarheid uitdrukken voor de leerlingen die dit project door hun inzet en enthousiasme hebben doen slagen.

We zijn ervan overtuigd dat zij de kennis en vooral de vaardigheden die ze hierbij hebben opgedaan in hun toekomstig leven verder zullen kunnen gebruiken.

Opgemaakt te Geel op 27 juni 2006

L. Briers Directeur

1 DE ORGANISATIE

Welke doelgroep heeft ze?

Hoe functioneert ze?

Welke middelen gebruikt ze? Met welke bedoeling?

Hoe wordt ze gefinancierd?

2 MIJN BIJDRAGE EN BELEVING

Waaruit bestond jouw bijdrage? Wees concreet. Geef details, uitspraken ...

Wat heb je bijgeleerd? Zijn je opvattingen veranderd? Zo ja, waardoor?

Heb je jezelf op vooroordelen betrapd? Zo ja, welke?

Wat heeft je geraakt? Hoe heeft het je geraakt? Wat vond je moeilijk of pijnlijk?

Wat heeft je aangenaam verrast? Wat onaangenaam? Wat had je helemaal niet verwacht?

Wat heb je gekregen?

3 MIJN INNERLIJKE GROEI

Ben je innerlijk gegroeid of geëvolueerd? Zo ja, hoe?

Heb je iets ontdekt over jezelf? Zo ja, wat?

Waren er crisismomenten? Zo ja, hoe ben je die dan doorgekomen?

4 DE DOELGROEP

Wat heb je ontdekt over kansarmen? Met welke kansarmen heb je echt contact gehad?

Hoe komt het dat zij kansarm zijn geworden?

Met welke problemen worden zij geconfronteerd?

Hoe zou je die problemen kunnen oplossen?

Welke bijdrage, hoe klein ook, heb jij kunnen leveren?

5 DE HULPVERLENERS

Wat heb je geleerd van de professionele hulpverleners in je organisatie?

Wat heb je over hen ontdekt?

6 MIJN SUGGESTIES

Heb je suggesties om de werking van de organisatie te verbeteren?

7 ANDERE OPMERKINGEN

Heb je nog iets anders ontdekt?

8 MIJN VOORNEMENS OF BESLISSINGEN

Heb je door het project voornemens gemaakt? Of wil je die maken? Heb je iets beslist?

9 RAAD VOOR MIJN OPVOLGERS OP HET PROJECT

Welke raad geef je leeftijdsgenoten die aan een soortgelijk project beginnen?

10 MIJN LAATSTE WOORD

Terugblikvragen voor je E-book

Hieronder vind je vragen die je kunnen inspireren. Het is uiteraard niet de bedoeling dat je ze elke keer allemaal beantwoordt. Kies de vragen die je prikkelen om na te denken over je gedachten en je gevoelens.

Welk beeld van je project maakte je warm vanbinnen? Wie of wat heeft je ontroerd?

Bij wie of bij wat werd je gelukkig? Wat boeide je? Wat deed je nadenken?

Is de relatie verdiept met

- o je aandachtspersonen
- o de andere hulpverleners?

Wat heb je bijgeleerd vandaag

- o over jezelf
- o over je doelgroep
- o over de hulpverleners
- o over jouw bijdrage aan de samenleving?

Heb je het moeilijk gehad? Zo ja, hoe ben je ermee omgegaan?

Zie je bepaalde dingen nu anders? Voel je je anders?

Heb je nieuwe keuzes gemaakt, op je project? In je verdere leven?

“School verplicht vrijwilligerswerk”

“Onze school verplicht ons tot 15 uur ‘vrijwilligerswerk’ te doen in onze vrije tijd. Mag de school dit zomaar van ons eisen?” (Leonie, 16)

“Hoe zwaar het ook klinkt: maar als leerling ben je verplicht te leren en jouw school is verplicht de eindtermen te halen. Twee van die eindtermen zijn ‘sociale vaardigheden aanleren’ en ‘opvoeden tot burgerzin’. Het verplichte vrijwilligerswerk zou je dus als een opdracht kunnen beschouwen, die je net zoals een boekbespreking of een wiskundetaak moet maken. Een school kan niet eisen dat je buiten de schooluren aan vrijwilligerswerk doet, ze kan het wel aanmoedigen.

Wanneer een school wenst dat de leerling vrijwillig helpt binnen de school (bijvoorbeeld bij een opendeurdag) moet je dat kunnen terugvinden in het schoolreglement. Als je dus verplicht wordt om 15 uur vrijwilligerswerk te doen in je vrije tijd dan heb je reden om met de directie van je school te spreken. Stel dat je weigert om het vrijwilligerswerk uit te voeren, dan bestaat de kans dat je daarvoor een sanctie krijgt. Die sanctie is waarschijnlijk opgenomen in het schoolreglement.”³⁶

Meer te weten komen over je rechten en plichten op school? Check www.rechtenopschool.be.

³⁶ maks geraadpleegd op 26 mei 2012 (2012) op <http://www.maks.be/sosmaks/school-verplicht-vrijwilligerswerk/comment-page-1/#comment-293>

BIBLIOGRAFIE

Literatuur

- Bosmans, L., *The world book of happiness (geluk)*, Lannoo, 2010
- Bracke, D., *Het engelenhuis*. Ravensburg, 2000
- Corrie Van Dam, M.-M. G. *Zicht op zorg en welzijn: vrijwilligers* Utrecht: NIZW, p. 414,
- Dewulf, L., Ik kies voor mijn talent. In L. Dewulf, *Ik kies voor mijn talent*, 2010, p. 137
- Licap, *Opdrachtverklaring*, 1994.
- N. T. Linden, *Koning op een ezel, verhalen uit het Nieuwe Testament*. Balans, 2008
- . Lyubomirsky, *De maakbaarheid van het geluk*, Archipel, p. 398, 2009
- Joh.4, *Jezus'ontmoeting en volwaardig gesprek met de zondige, Samaritaanse vrouw aan de bron*.
- M.E. Duyveman, A.W.G. Jaakke, H. Sysling, C.M/L. Verdegaal e.a., *Groot Nieuws Bijbel*, Nederlandse Bijbelgenootschap, 1997
- T. P., *Naar wie zouden wij anders gaan? Ontmoetingen met Jezus de Christus*. Leuven: Davidsfonds.
- D. Verstraeten, *Jezus en zijn boodschap in het tweede testamen*, Leuven, 2011
- VSKO, *Sociale stage leren zich belangeloos inzetten*, p. 114.

Internetbronnen

- M. Huyghens, samenvatting zelfmotivatie,
(<http://www.slideshare.net/michaelhuyghens/samenvattingzelfmotivatie>)
(01/04/2012)
- Slideshare, Mindfulness,
(<http://nl.wikipedia.org/wiki/Mindfulness>) (01/04/2012)
- E. Colasse, C. Snauwaert, L. Van Weddingen, *vrijwilligerswerk op school*,
(www.vrijwilligerswerkopschool.be) (3/10/2012)